Serie nouă
noiembrie 2009
Anul
11
(CI)
36 pagini
9 lei

MUZICALĂ ACTUALITATEA

REVISTA LUNARA A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

În imagine: Premianții I ai Concursului Național de Lied Românesc de la Brașov, împreună cu Mariana Nicolesco

Din sumar:

Dialog cu Violeta Dinescu
Festivalul Muzicii Româneşti
Concursul şi Festivalul Național al Liedului Românesc
Interviu cu Horia Andreescu
"Stars of the 21st Century"
Teatrul "C. Tănase" în Spania
Revelația Marinela Pârvu

Adecvări categoriale II

Adrian IORGULESCU

b) **Grotescul**. Apare din exagerarea drastică, la limita credibilului (verosimilului), a trăsăturilor dăunătoare, distructive ale individului şi societăţii. Din reprezentarea hiperbolică, înfricoşătoare a abjectului, venalului, monstruosului, a decăderii fizice şi morale. Reflectă o latură bizară, hibridă, maculată, profund distorsionată, disproporţionată a realului şi ia frecvent înfăţişări fantastice sau caricaturale. „Exprimă ceva indefinit, neclar, impersonal, care dovedeşte distrugerea sensului noţiunii de personalitate şi a celei de obiect" (W. Kayzer). Are o compoziţie cumulativă, căci în orizontul său intersectează urâtul, tragicul, comicul, diabolicul, burlescul, groaznicul şi altele. În *Prefaţa* la *Cromwel,* V. Hugo amestecă într-un taler unic „toate aspectele ridicolului, toate infirmităţile, toate mizeriile. În această disociere dintre omenesc şi creaţie, grotescului îi vor reveni patimile, viciile, crimele. El va fi desfrânat, târâtor, lacom, avar, perfid, certăreţ, făţarnic. El va fi pe rând Iago, Tartuffe, Basile, Polonius, Harpagon, Bartholo, Falstaff, Scapin, Figaro."

Infirmitatea, descompunerea, colapsul raţiunii îşi descoperă antedatări notorii în literatura lui Rabelais sau Swift. Apoi, în numeroase pagini din creaţia romantică şi cea aparţinătoare realismului. Le reîntâlnim în secolul al XX-lea în înveşmântări diferite, în teatrul lui Jarry şi Brecht, în beletristica lui Kafka şi Dürrenmatt, în pictura suprarealistă, în cadrele teatrului instrumental etc. Sursele grotescului se dezvăluie într-un cadru deformat, antitetic, conflictual. Consfinţesc explozia contradicţiilor dintre om şi mediu, esenţă şi aparenţă, calitate şi cantitate, atracţie şi respingere, ordine şi dezordine. Dar, mai cu seamă, dintre normalitate şi anormalitate. Schimbarea derutantă, dramatică generată de ruperea raporturilor dintre cauze şi efecte, odată cu schimbarea valenţelor imanente ale fenomenelor, relaţiilor, stărilor, împrejurărilor, produce spaimă, repulsie, tulburare, dezgust. Câteodată hilarul, „râsul homeric ".

În arta nouă, grotescul descinde masiv din trauma incomprehensibilităţii umane, din pierderea contactului cu valorile recunoscute, acceptate, verificate. Reperele obiectivate se prăbuşesc, sucombă. Astfel că decorul în care subzistă şi situaţiile pe care le parcurge subiectul îi par acestuia tot mai dezlânate, haotice; pe alocuri, chiar ostile. Sentimentul fricii, al invaziei răului nu descinde din confruntarea cu moartea, ci, într-un mod ciudat, din ciocnirea cu viaţa. Din imposibilitatea de-a o înţelege, explica, de-a se integra în dinamica sa. De a-i detecta pe calea logicii sau a intuiţiei blocajele, paradoxurile, defecţiunile. Constant ameninţătoare la adresa integrităţii sale mentale şi sufleteşti. Mecanicismul existenţial se revendică la rându-i, motiv colateral al grotescului actual. Atrofierea propriei esenţe, incapacitatea adaptării duce la incongruenţă, debusolare, izolare, depersonalizare. La lupta cu alteritatea mereu ameninţătoare. În ultimă instanţă, la dezagregare sau dezaxare psihică şi spirituală.

c) **Ordinarul**. Termenul acoperă două înţelesuri. Unul se referă la lucrurile comune, golite de direcţie, suflu şi miez. La articulările neînsemnate, inconsistente, de rând. Altul, la calitatea inferioară a obiectelor cu pretenţie artistică. În ambele cazuri, reuşita presupusă absentează.

(Continuare în pag. 3)

DIN SUMAR

Eseu 2-3
Dialog cu Violeta Dinescu 4-5
"Enescu" remembered 7
Festivalul Muzicii Româneşti 8-9
Liedul românesc la Braşov 10
Academia "Ghe. Dima" - 90 ani 12
Dialog cu Horia Andreescu 15
Aniversare - Komitas 16
Punctul pe jazz 19
"Stars of the 21st Century" 20
"Tănase" în Spania 21
Femina 23
Flash intern şi extern 24-25
Marilena Pârvu 26
"Grease" în Spania 30
Raoul, mereu surprinzător 36

Perspective de interpretare în opera muzicală
II. Suprafața

George BALINT

O altă relaționare interpretativă cu opera muzicală presupune perceperea ei din bucăți. Ca şi cum am sparge un vas ale cărui cioburi s-ar împrăştia pe o întindere. Privită astfel, opera este o mulțime de *fărâme* risipite. Ce înseamnă a de(s)compune opera în acest mod? Dacă pentru interpretarea în adâncime încercam pătrunderea în substanța operei, anulând sau ignorând voit orice reper formal, de această dată ne vom raporta la nivelul cel mai simplu al discursului, acolo unde opera se vădeşte ca fiind o grămadă de articulații sonore, aparent fără sens. O alcătuire din cioburi sau fragmente suficient de mici (nu neapărat de mărimi comparabile), şi care au o anumită identitate, putând fi considerate ca obiecte în sine. Un fel de foneme sau articulații primare, oligocordice.

Să ne imaginăm un text lingvistic din care distingem cel mult o înşiruire de silabe. Tocmai acest fel de îngânare onomatopeică constituie nivelul elementar al parcursului formal. În această stare, opera ar fi greu de redat (şi cu atât mai puțin de primit). Dar nu acesta e scopul. Din oricâte elemente ar fi compus şirul fărâmelor, el este totuşi finit. Apoi, se va observa repede că unele fărâme seamănă între ele, în vreme ce altele sunt nepereche. Astfel, putem dispune în plan analitic toată această mulțime, pe două coordonate: vertical, în *coloană*, de sus în jos, fărâmele asemănătoare, pe care le numesc *rime*, începând cu a doua fărâmă din coloană; orizontal, în *rând*, de la stânga spre dreapta, fărâmele diferite, pentru care propun termenul de *momente*. Mai mult, pentru a avea o şi mai clară localizare în tablou, acolo unde este cazul, *momentele* vor fi trecute în rând doar pe nivelul deschis de locul în care a survenit o *rimă*. Într-o înşiruire generală simplă, conform ordinii apariției, fiecare fărâmă ocupă un loc numeric propriu, un anume *rang* în şir. Desigur, este foarte probabil ca modul acesta de dispunere să configureze mai multe coloane, din nivelele cărora să se întindă rânduri mai mici sau mai mari. Dacă rimele structurează coloana pe nivele de adâncime, ca *lungime a coloanei*, momentele (inclusiv cele sub care se adânceşte o coloană de rime) compun rândul pe *lățimea unui nivel*. Imaginea astfel obținută are o valoare exclusiv instrumentală. Ea capătă însă şi valențe artistice (expresive) atunci când ne propunem lectura operei în două moduri: şirul rimelor (reductibil sau nu oricărei rime dintr-o aceeaşi coloană); şirul momentelor. Dar măiestria unei interpretări de acest fel constă mai ales în determinarea (delimitarea) fărâmelor. Chiar dacă ele sunt unități elementare, totuşi şi acestea pot fi alcătuite din mai multe sunete (ca motive sau celule), în diferite configurații meloritmice. Este foarte important ca fărâmele alese de interpret să identifice cât mai mult cu putință acea operă, şi mai puțin o categorie de elemente cu care se poate compune o clasă de opere, aşadar, dintr-o perspectivă cât mai particularizată. De aceea nu trebuie pornit cu prejudecata că diferitele fărâme trebuie să fie comparabile cantitativ, în durata/lungimea sau numărul sunetelor. Deopotrivă, se pot afla în rimă sau în rând fărâme de lungimi sensibil diferite. În cele din urmă, ceea ce trebuie să se obțină este o relație de vocabular, pe nivelul unor articulații minimale ale alcătuirii formei (doar a) acelei opere, aflate în interpretare.

Parcurgând şirul fărâmelor pe cele două coordonate ale planului de suprafață, interpretul are posibilitatea să efectueze un acordaj întru totul adecvat operei muzicale prin care interpretează. În general, cu cât forma operei este mai complexă, cu atât dispunerea interpretării în plan este mai utilă. O lectură pe şirul rimelor permite desluşirea stâlpilor de susținere ai operei, care, prin natura constituției lor, au şi o funcție gravitațională (magică), de centrare şi fixare a modulului întregului parcurs. Am putea spune şi că aceşti stâlpi (coloane de rime) configurează ancorele de adâncime ale operei. Caracterul timpului specific unei coloane este ciclic. Pe de altă parte, o abordare pe şirul momentelor ajută la distingerea lățimii (lateralității) planului, pe măsură ce apar fărâme major diferite. Vorbim, în acest caz, de un caracter istoric al timpului de succesiune în rând.

De regulă, lucrările muzicale de concepție clasică au o suprafață marcată pregnant de adâncime (rime) şi o lățime (suprafața propriu-zisă) îngustă. Păşirea laterală, prin majoră diferențiere între momente, este extrem de precaut efectuată în gândirea muzicală modelată pe ideea centrului. Înlănțuirile cu numeroşi paşi în lateral apar mai degrabă în lucrările muzicale de tip ilustrativ, bazate pe o povestire (literară), în referința altor zone ale percepției sensibile, bunăoară cele de ordin vizual (genurile teatrului liric şi muzica de film). Este de remarcat şi faptul că muzicile predate însoțirii motric-corporale (dansul) sunt pregnant simetrizate în rime, cu riscul (neocolit al) ducerii în redundanță a expresiei propriu-zis muzicale. Pe de altă parte, acolo unde apar diferențele, mergând pînă la momentul excepțional al *evenimentului* (diferitului cu totul), se provoacă un (iluzoriu?) sentiment de împrospătare, de dinamizare (energizare) a stării de parcurs (în durata lucrării). Uneori acestea sună suspensiv, mărturisitor, ca acel *adagio* al oboiului din prima parte a Simfoniei a V-a de Beethoven. Alteori, începând cu romantismul, ele devin abuzive. Însă, din perspectivă clasică, ceea ce contează este instituirea centrului (din adâncime, prin strategia rimelor), diferențele având un rol secund (de suprafață, superficial dar şi speculativ-comercial), cu statut de tribut marginal, precum "moneda Cezarului" ori clipirea unei amintiri uitată în suflet.

În concluzie, tabloul suprafeței de fărâme ordonate

cronologic în coloane şi rânduri oferă interpretului o imagine a dispunerii locului în plan, un fel de hartă teritorial-administrativă, pe aspectele de lungime a coloanelor în adâncime (nivele/rime) şi de lăţime a nivelelor la suprafaţă (rânduri/momente). Observăm că abia cu cea de-a doua dispunere, pe lăţime, se relevă ca atare suprafaţa formei sfărâmate a operei. Iar aceasta este alcătuită doar din fărâmele considerate prin diferenţă (momente, evenimente).

Ceea ce nu se află încă, în/prin acest stadiu/mod de interpretare, este criteriul de unificare/proporţionare (metru, pulsaţie, tonalitate, formă etc.), cel al relaţiilor de ordine (spaţială – armonie, sintaxă; temporală – meloritm, compoziţie - introducere, dezvoltare, încheiere) şi, cu atât mai puţin, cele de conduită agogico-dinamică (tempo, profil) şi de sens (verbalizare). Urmează, deci, ca interpretarea operei muzicale să comporte şi alte perspective.

Adecvări categoriale II

(Urmare din pag. 1)

Ceea ce pecetluieşte caracterul deosebit, excepţional al operei este surprinzătorul său, valenţa de a isca - prin imaginile înglobate-stări, senzaţii autentice, neconvenţionale, virgine. Opusul ordinar este un compus slab format, redundant, incapabil să emoţioneze. Doldora de platitudini şi lesturi. De şabloane, inconsistenţe, incongruenţe. Nu are definiţie, osatură, ţintă. Subzistă, dar nu transmite. Persistă, dar nu relevă. Îl întâlneşti pretutindeni. Expus din belşug. Te agresează cu prezenţa sa abuzivă, excesivă, mediocră. Într-o conjunctură marcată de (non)exigenţele culturii de masă, de permisivităţile postmodernismului, el stăpâneşte tutelar şi impune standardele axiologice. Din bagatelar ajunge emblematic.

Profil grotesc de Leonardo da Vinci

Carenţele semnalate nu provin neapărat din ignoranţa sau superficialitatea făuritorilor. Truismul, fleacul, umplutura, nimicul, moftul, paradigma şchioapă, morfologia precară, sintaxa sumară, vacuumul substanţei reprezintă practici defrişate, îndelung exersate de anumiţi autori. Sunt componentele deliberate ale stilului, manierei, angajamentului mental şi ale aranjamentului formal. La alţii se însoţesc cu împrumutul calapoadelor tocite, prăfuite, obosite, ce conferă receptorilor impresia confortabilă a unui *déjà vu.* Inerţia, conformitatea, banalitatea propunerii şi tratării fac din numeroase lucrări proaspăt terminate, simple încropeli recuzitere. Destinate unui consum anchilozat şi trândav.

d) **Vulgarul.** Se înrudeşte cu ordinarul, prin anularea originalităţii şi distincţiei. Conţine în plus o cantitate însemnată de grosolănie, abatere, brutalitate inutilă la stadiul vocabularului, purtării, acţiunii. Indică un comportament simplist, primitiv, o abordare în genere francă, dar necizelată. Deseori, alunecă în trivialitate, indecenţă, obscenitate.

Tendinţa se profilează viguros în „sosul" unor experimente contemporane. Elocvent, în sfera prozei, picturii, cinemaului, teatrului. Dar, mai abitir şi devoalat decât oriunde, în textele ce însoţesc „muzica de cartier", *hip-hop, rap,* sau pe întinsele „plaiuri mioritice" ale manelei. Ceea ce deranjează, provoacă repulsie este împrejurarea că necuviinţa, mârlănia, neruşinarea sunt postate, afişate într-o manieră ostentativă, provocatoare. Promotorii o fac din dorinţa de a uimi, de a epata receptorul. De a-l tenta să intre sub incidenţa interesului nu pe filiera fondului ideatic sau a configuraţiei, ci pe coridorul îndoielnic al rebarbativului.

Există în fiecare din noi, inhibată ori exhibată, o fărâmă de plăcere în preluarea unor trimiteri viciate, ori vicioase. Numai că aici aspectele instigatoare, dubioase, promiscue nu sunt sugerate, insinuate într-o înveşmântare artisticeşte valabilă. Nu indică rezultatul unui travaliu metamorfozant, care să presupună o intervenţie, translaţie, transpunere intenţională. Vulgarul acesta este unul scontat, dar neelaborat. Caracterul său pernicios, supărător vine tocmai din împrejurarea că se arată în sine. Nud de posibile valenţe sugestive, de motivaţie şi explicaţie estetică. Emană o tentă de exhibiţionism, de defulare cvazi-patologică a unor complexe maligne. A unor atitudini contestatar-agresive. Constituie frecvent, o revărsare de cuvinte licenţioase, mesaje abominabile, gesturi dezgustătoare, terifiante. Numai din dorinţa de a leza pudoarea unora, sau a excita grobianismul altora. De a sfida cutumele morale, valorile statornicite.

Adrian IORGULESCU

“Muzica românească are privilegiul de a avea o rădăcină proaspătă” - dialog cu Violeta Dinescu

Constanţa CRISTESCU

Cu ocazia concertului din 6 octombrie, care a deschis stagiunea concertelor săptămânale de muzică românească organizate de Muzeul “Enescu” şi prin care am beneficiat de un splendid portret al compozitoarei Violeta Dinescu, i-am solicitat distinsei creatoare un interviu despre sine. Destul de incomod, pentru că am pus-o faţă în faţă cu sine însăşi, provocând-o să-şi autodefinească personalitatea componistică şi nu doar atât. Aceasta pentru că Violeta Dinescu desfăşoară şi o prestigioasă activitate ştiinţifică şi didactică în Germania, la Oldenburg, unde promovează cu perseverenţă şi cu înţelepciune valorile artei şi ştiinţei muzicale româneşti.

Aţi putea defini câteva coordonate generale ale creaţiei Dvs. ?

După cum ştim, nu este uşor să ne desprindem de noi şi să privim din depărtare, aşa încât să definim corect coordonate generale. Voi încerca să le enumăr, cu rugămintea să mă întrebaţi mai precis ce nu vă este clar. Aş putea începe cu evocarea timpului în care am devenit treptat compozitoare... spun *treptat* nu întâmplător.

Am început să cânt la pian de la 4 ani şi jumătate şi nu a trecut mult timp – am început să mă ‘joc’ pe clape cu plăcerea de a descoperi noi sonorităţi. Copiii fac aceste gesturi dintr-un impuls cât se poate de natural... din păcate, adeseori se stinge acest impuls din diferite motive...

A trecut timpul şi nu am părăsit niciodată nevoia aceasta de a găsi sonorităţi , dar nu mi-am imaginat că ar putea deveni mai mult decât o joacă. După şcoala începută la Buzău, am continuat (în clasa a 3-a) studiul la Liceul George Enescu din Bucureşti. Tatăl meu m-a transferat (fără voia mea) la Liceul Lazăr unde am dat bacalaureatul la real (clasa specială de matematică).

M-am înscris la Conservatorul ”Ciprian Porumbescu” – secţia teoretică – cu intenţia să studiez muzicologia, iar apoi să continui studiul la altă Facultate pentru a deveni inginer de sunet... (plan influenţat de tatăl meu, care dorea să am o meserie ‘normală‘).

După primul an trebuia dat un nou examen pentru a defini studiul – muzicologie, dirijat sau compoziţie. Profesorul meu de contrapunct Liviu Comes, care era decan atunci, m-a sfătuit să urmez compoziţia... convingându-mă rapid (după lungi proteste ale mele) prin următorul comentariu: «este mult mai natural să înţelegi o muzică după ce tu însăţi ai încercat să scrii ceva... ». Tot dânsul a avut fericita idee (pentru mine) să mă trimită la Myriam Marbe.

A urmat o vreme în care scriam cu bucurie, timp în care am descoperit minunea studiului folclorului sub îndrumarea minunatei Emilia Comişel, cu care am făcut nenumărate cercetări pe teren... cochetând chiar cu ideea de a deveni folcloristă, … având în gând acelaşi plan. Apoi a urmat o vreme de ‘tranziţie’, aş numi-o, iar când am simţit că nu se mai poate altfel decât să rămân la această formă de activitate, am început să am probleme muzicale existenţiale... le-aş numi … adică: Îmi împiedicam uşurinţa de a scrie ceva cu gândurile şi temerile că nu mă exprim cu un limbaj personal...

Şi abia acum încep să vă răspund la întrebare:

Încercând definirea unui limbaj personal am început prin a căuta sensurile organizărilor pietrelor de construcţie muzicală şi a ‘medita’ asupra rădăcinilor... Aceste meditaţii sunt de fapt la început retroactive.

M-a ajutat studiul din liceu unde am învăţat (cu profesori deosebit de buni)... responsabilitatea folosirii cuvintelor (deci a materialului sonor) şi proiectarea lor după un sistem logic... Aşa am început să-mi caut un ‘covor imaginar’ pe care se pot desfăşura gesturile muzicale.

Datorită sorţii am avut ocazia să mă exprim în nenumărate forme. Începând cu perioada din Bucureşti, după studiul din conservator, când muzicieni extraordinari m-au rugat să scriu pentru ei, şi apoi în afara ţării, unde s-a întâmplat la fel.

Aşa încât am coordonate destul de bogate pe care le pot enumera: de la muzica de cameră (solouri pentru aproape toate instrumentele, ansambluri în diferite combinaţii) până la piese pentru orchestră mare, de la muzica pentru scenă (opere, balete) până la muzica experimentală.

Raportat la şcoala componistică de la Bucureşti, în care v-aţi format, ce a însemnat pentru Dvs. activitatea didactică şi componistică în Germania ?

În primul rând doresc să menţionez că singura profesoară de compoziţie pe care am avut-o a fost Myriam Marbe. Când am fost întrebată în Germania dacă nu aş dori o bursă pentru studiul compoziţiei am refuzat, pentru că am ştiut că nu doream pe nimeni altcineva. Asta nu înseamnă de loc că nu am simţit şi nu simt în continuare necesitatea comunicării cu ceilalţi compozitori. De aceea am şi dezvoltat diferite strategii de comunicare, un exemplu fiind **Komponisten Colloquium** iniţiat de mine la UNI Oldenburg.

Despre activitatea didactică pe care am început-o încă de la venirea mea în Germania (1982), pot spune că am schimbat treptat metoda... aş spune generic... adică am constatat că nu pot continua aşa cum mi-aş fi dorit metoda prin care eu însămi am fost instruită în România.

Este mult de explicat… în orice caz, am o amintire vie a profesorilor care m-au/ne-au îndrumat în România şi am recunoştinţă pentru felul în care mi-au transmis atitudinea faţă de fenomenul muzical.

Personalitatea profesoarei Dvs. v-a marcat, cred eu, în privinţa rafinamentului coloristic şi poate şi în alte direcţii. Care ar fi acelea? Specializarea postuniversitară?

La această întrebare am răspuns în parte deja. Aş dori să adaug: în mod surprinzător poate pentru Dvs., aş putea spune că d.p.d.v. *Informaţie*, de la Doamna Marbe am primit cel mai puţin. Meşteşug, în sensul strict al cuvântului, am învăţat mai mult de la orele de armonie, contrapunct, orchestraţie, instrumentaţie, folclor, analiză de forme, chiar şi istoria muzicii... cum de altfel şi trebuie să se întâmple.

Myriam Marbe a avut un impact extraordinar nu numai în viaţa mea, ci şi în cea a elevilor ei. Nu întâmplător există mulţi compozitori care au învăţat de la Myriam Marbe.

Încerc să explic în ce constă acest lucru: Myriam Marbe nu ne învăţa cu tot dinadinsul ceva, mai degrabă zăbovea să înţeleagă ce e cu noi, ce dorim, ce gândim, ce simţim, lăsându-ne apoi să spunem ce aveam nevoie de spus. Aşa se explică faptul că muzica celor din clasa dânsei suna foarte diferit: romantic, clasic, impresionist, altfel... În afară de asta, Myriam Marbe avea un fel autentic de a ne face să simţim dimensiunea naturală a sunetelor, adică, mai exact, să ne sensibilizeze la ascultarea pulsaţiei de viaţă a unui sunet sau a unor grupuri de sunete, astfel încât ele să fie capabile să creeze viaţa, aş putea spune … şi nu întâmplător. Am spus un sunet, căci un singur sunet poate să devină o lume de sunete...

În Germania am fost sfătuită să mă duc la anumite clase de compoziţie, pentru a avea ocazia să pătrund mai repede în lumea muzicală de aici. Aceste comentarii m-au făcut şi mai mult să mă feresc şi să prefer libertatea neapartinerii la un grup sau subgrup. În afară de asta, nu am simţit nevoia. Myriam Marbe ne-a învăţat să intrăm în lumea noastră interioară, unde cu siguranţă simţi dacă vrei să simţi ce e adevărat şi ce nu este esenţial şi în creaţia muzicală.

Cum evaluaţi mişcarea componistică europeană, mondială şi românească actuală?

Greu de spus în câteva cuvinte... adică fie se scrie un *roman fleuve*, fie găsesc o explicaţie telegrafică. O prefer pe a doua.

Pe plan european şi în afara Europei se poate spune că au început să dispară graniţele între lumile atât de strict definite până acum… din ce în ce mai straşnic începând cu vremurile în care nu era vorba de MUZICA GREA şi MUZICA UŞOARĂ, cum se spune în România. Deci, cred că de multă vreme avem de-a face cu fenomenul osmotic de ştergere a acestor graniţe.

Muzica românească are privilegiul de a avea o rădăcină,

sau mai bine zis rădăcini proaspete: pe de o parte muzica scrisă - să spunem de aprox. 150 de ani, pe de altă parte rădăcinile adânci, atât de adânci, încât au avut în nenumărate rânduri puterea de a trece prin momente de secare, găsind modalităţi de transformare sau revitalizare. Mă refer la muzica tradiţională – folclor şi muzica religioasă.

La Oldenburg aţi creat un adevărat curent românist în mediul universitar, prin arhiva pe care aţi iniţiat-o şi prin alte activităţi ştiinţifice şi artistice proiectate. Vă rog să detaliaţi puţin activitatea Dvs. în direcţia promovării valorilor artei, ştiinţei şi a componisticii, în mod special româneşti.

Încă din 1987, când am primit bursa BALDREIT a oraşului Baden Baden, am avut ideea să iniţiez o arhivă de muzică românească în cadrul bibliotecii oraşului, unde m-am împrietenit cu bibliotecara şefă. Ea (Uta Bergengruen) a fost nu numai entuziasmată de această idee, ci chiar a realizat câteva activităţi de punere în lumină a materialului. Aşa au fost organizate 3 expoziţii; două dintre ele ... cu materialul lui Myriam Marbe, care era de altfel şi cel mai numeros din bibliotecă.

Materialul despre care v-am spus era cel pe care îl aveam eu … dublurile din cărtile şi partiturile trimise de mătuşa mea, cu mare greutate, din Bucureşti... Apoi a urmat momentul anului 1990, de când am început să aduc din ţară ce am putut.

Începând cu anul 1996, de când am postul de prof. la UNI Oldenburg, am iniţiat aici ***Arhiva Muzicală din Estul Europei***. În afară de asta, după cum v-am mai spus, tot din acest an am început un KOMPONISTEN COLLOQUIUM unde am avut până acum peste 100 de invitaţi din toată lumea, dar şi din România.

Începând cu 2006 am iniţiat *Zwischen Zeiten Symposien* (Shifting Times): 2006 – George Enescu; 2007 – Ştefan Niculescu şi Pascal Bentoiu; 2008 – Sigismund Toduţă; 2009 – Paul Constantinescu. Fiecare simpozion are desigur şi deschiderea către universal… atât de necesară integrării unei culturi muzicale în context universal... fără de care de fapt nu are şanse de supravieţuire. De aceea Simpozionul din acest an are ca temă majoră definirea sau încercarea de a defini rădăcinile bizantine ale muzicii europene: *Zwischen Zeiten Symposium Byzantinische, orientalische und balkanische Traditionen - Assimilationsprozesse: Paul Constantinescu und die Musik unserer Zeit (Oldenburg 4.12-6.12.2009)*

Cum îi implicaţi pe studenţii Dvs. în activitatea de promovare a creaţiei şi ştiinţei muzicale româneşti?

Încă din 1996 predau în fiecare semestru cursuri care au acest rol. Vă enumăr câteva din temele seminariilor mele (valabile pentru un întreg semestru, deci studiate săptămânal şi cu concretizare în subiecte ale examenelor orale sau cele scrise): muzica polifonică din Balcani; muzica tradiţională din România; balada românească; bocetul la români; muzica de cameră a lui George Enescu; muzica simfonică a lui George Enescu; spectralismul românesc.

Când preconizaţi să reveniţi în ţară şi cu ce noi realizări sau proiecte ?

Nu am nici un plan, dar nu-mi stă în obicei să ocolesc România...

Cu Petru Munteanu despre creativitate în pedagogia viorii

L-am întâlnit pe Petru Munteanu într-una din clasele Conservatorului, unde a ţinut cursuri de măiestrie. Impresionată de firescul comunicării cu tinerii interpreţi, ca şi de calitatea soluţiilor adaptate fiecărei probleme tehnice şi de interpretare, i-am adresat câteva întrebări.

Carmen Cărneci: *Aţi mai fost invitat în jurii sau pentru master classes în România, în ultimii ani?*

Petru Munteanu: Invitaţiile în România au fost cam... rare. Am făcut mai multe master classes la Universitatea din Braşov, am fost în juriu la „Jeunesses musicales“, apoi am fost invitat în juriul concursului Enescu, la primul concurs organizat după revoluţie.

La următorul concurs Enescu mi s-a făcut o invitaţie în juriu care a fost mai târziu contramandată: concursul nu s-a mai ţinut... De atunci, constat o tăcere „constantă“ a organizatorilor concursului Enescu. Cu orchestra mea de cameră, CONCERTINO Ensemble, am avut concerte la Bucureşti, Braşov şi Sibiu. Dar toate aceste activităţi s-au petrecut cu mulţi ani în urmă.

C.C.: *Există o şcoală românească de pedagogie a viorii, o „marcă” a acesteia?*

P.M.: Pentru a răspunde acestei întrebări trebuie să fac anumite clarificări. Noţiunea de „şcoală” este foarte complexă. În lumina unor caracteristici de tehnică instrumentală, Carl Flesch a încadrat şcolile din timpul său în „şcoala germană veche”, „şcoala rusă veche” şi „şcoala franco-belgiană” (modernă). Tendinţa majoră a prezentului este evoluţia către o tehnică „normată“. Tehnica violonistică de azi nu mai poate fi încadrată într-o „ramă” rigidă sau „naţională”. Şcoala românească de vioară îşi are rădăcinile în şcoala pariziană, vieneză şi moscovită. Reprezentanţii ei de seamă au studiat la Paris, la Viena sau la Moscova. Profesorii Manoliu, Geantă, Avachian, Gerţovici sau Gheorghiu au format generaţii de violonişti care au avut succese mari în toată lumea.

C.C.: *Vă consideraţi un continuator pe alte meridiane (având în vedere că activaţi de patru decenii în Germania) al acestei şcoli, sau poate un inovator, un reformator?*

P.M.: Pentru mine este o onoare să fiu cotat ca un continuator al tradiţiilor create de profesorii renumiţi amintiţi înainte. Prin locul activităţii mele de patru decenii, Germania, pot spune că m-am întors la izvoarele şcolii româneşti de vioară. Am condus multe master classes şi am fost de multe ori membru în jurii internaţionale în aceste centre, dar şi în altele (Zagreb, Gorizia, Genova, Brüssel etc). În Germania, am avut printre elevii şi studenţii mei numeroşi români, pentru care am organizat burse şi care şi-au găsit ulterior un drum profesional bun în străinătate.

Sunt de părere că este o iluzie să te crezi „inovator” sau „reformator”. 500 de ani de pedagogie violonistică nu au lăsat nici un punct alb pe „harta” acestui domeniu: totul a fost cercetat, clarificat, clasificat, etc. Numai cine nu cunoaşte această vastă literatură poate să aibă iluzia că a “descoperit ceva nou”.

C.C.: *Dar tinerii violonişti cărora le-aţi oferit recent (în luna iunie – n.n.) cursuri de măiestrie, cum vi s-au părut?*

P.M.: Pentru mine este o plăcere să lucrez cu violonişti tineri, să-i văd cum „se deschid”, cum se trezesc din „toropeala” lor de toate zilele, cum se luminează când încep să descopere posibilităţile personale de a produce frumosul. Aşa a fost şi acum la Bucureşti şi la Arcuş. Sunt convins că în România sunt multe talente. Existenţa talentului este însă doar o „promisiune”; formarea şi afirmarea lui este un proces îndelungat care cere multă tenacitate atât de la elev, cât şi de la profesor. Conştiinţa calităţii, exigenţa şi hărnicia pe care profesorii generaţiei mele au imprimat-o elevilor lor am întâlnit-o rar.

Impresia pe care mi-au lăsat-o cei cu care am lucrat este diversă: cei tineri, încă în şcoală, au idealuri şi vor un mediu prielnic de dezvoltare. Nu sunt însă convins că au conştiinţa că “mediul” trebuie creat de ei înşişi, deasemeni că el este foarte rar oferit „din afară”.

C.C.: *Puteţi face comparaţii între învăţământul din România şi cel din Germania…*

P.M.: Un plus în România este specificul şi orientarea şcolilor de muzică: ele sunt - prin intenţie şi ţeluri – „de specialitate”. În Germania există un spectru de orientare foarte divers: în peste 1.000 (!) de şcoli de muzică se urmăreşte în principal o educaţie muzicală „de masă”. Fiecare şcoală caută - pentru prestigiul ei - să „acopere” toată suprafaţa: de la începător la solist, de la amator la profesionist. Majoritatea sunt şcoli private sau semiprivate. O urmare pozitivă este că se face foarte multă muzică în familie. Cred că nu există o ţară în lume în care să se facă acasă mai multă muzică decât în Germania, unde muzica este în fapt un instrument de cultură. Mai departe, educaţia de profil aprofundată este asigurată de cele peste 20 de conservatoare sau universităţi - Hochschülen, unde există şi catedre speciale pentru tinere talente deosebite care primesc acolo lecţii de la profesorii universitari.

Un rol foarte important îl joacă mentalitatea fiecăruia şi exemplul personal. Nu se poate aştepta ca îmbunătăţirile să vină „de sus”. Totul începe „jos”, în fiecare clasă, cu fiecare elev al fiecărui profesor. Conştiinţa că profesionalismul se poate atinge şi în condiţii vitrege asigură un teren fertil de dezvoltare. În primă instanţă, fiecare este răspunzător de calitatea pe care o produce. Numai aşa se poate crea un mediu prielnic de evoluţie.

C.C.: *Cum v-aţi simţit revenind la Conservator, unde aţi absolvit clasa de vioară... ?*

P.M.: La Conservatorul bucureştean m-am simţit foarte bine, am fost primit cu multă prietenie şi colegialitate. Din păcate nu am putut întâlni nici un fost coleg violonist: toţi sunt plecaţi pe alte meleaguri...

Carmen CÂRNECI-CAVASSI

Paul Constantinescu – 100

Doru POPOVICI

În constelația compozitorilor afirmați după generația dominată de George Enescu, Paul Constantinescu ocupă un loc foarte important. În primul rând, prin expresivitatea muzicii sale, întotdeauna de o luminozitate care potoleşte zbuciumările sufleteşti ale melomanilor; chiar dacă întâlnim unele pagini care conțin culori mai întunecate, în mare, analizându-i opera, vom constata că predomină un optimism, în concordanță cu bucuria muncii împlinite. În al doilea rând, în cazul său se poate vorbi de un excelent armonist, iar în acest sens ne referim la măiestria cu care creează îngemănările de acorduri, bazate pe relații modale, în prima parte a vieții şi în cea mediană, mai apropiate de diatonism, în ultima parte a existenței lui, mai apropiate de cromatism. Este interesantă şi originală continuarea liniei modalismului, cultivate, în trecut, de Anton Pann, Dumitru G. Chiriac şi, bineînțeles, de George Enescu. Dacă aspecte polifonice propriu-zise întâlnim mai puține în opera sa, ramura orchestrației atrage atenția în mod deosebit şi, în aceasta privință, vom evidenția pasta lui densă, viguroasă, viu colorată şi, totodată, punerea în lumină a registrelor sonore eficiente ale instrumentelor utilizate. O mențiune specială o acordăm valorificării imnografiei bizantine şi psaltice, iar sub acest aspect, Paul Constantinescu a prelucrat-o cu o mişcătoare personalitate, nu numai în piesele corale, ci şi în acelea instrumentale, simfonice şi vocal-simfonice, culminând în cele două oratorii dedicate Naşterii şi Patimilor Mântuitorului nostru Iisus Christos. În istoria muzicii s-au înscris capodopere precum balada *Miorița*, *Concertul pentru pian şi orchestră*, *Triplul concert pentru violină, cello, pian şi orchestră*, opera *O noapte furtunoasă*, cele două oratorii concepute în stil bizantin şi ciclul de lieduri *Şapte cântece din ulița noastră*.

Paul Constantinescu a acordat o deosebită atenție folclorului românesc şi, mai cu seamă, prelucrării acestuia. În clasa sa de armonie insista foarte mult asupra respectării modurilor în care au fost încadrate piesele respective. „În orice mod este cazul a găsi cadențele, prin îngemănări expresive de acorduri” - accentua artistul. Ca apoi să adauge: „în modul dorian, locul dominantei clasice îl va lua acordul de trison major de pe treapta a IV-a, în modul frigic, o expresie dureroasă o imprimă acordul de trison major de pe treapta a II-a, în modul lidic, cvarta mărită conferă ambianței sonore o notă foarte luminoasă, în modul mixolidian, pe de o parte, treapta a III-a colorează senin gama, pe de altă parte, a VII-a exclude noțiunea de sensibilă, evocator este modul eolic şi aşa mai departe”... Bogăția de combinații ne oferă soluții infinite. Iar dacă trecem la modurile cromatice, policromia tabloului armonic este de-a dreptul tulburătoare! Din acest punct de vedere, operele lui Enescu, Bartók şi Messiaen pot fi citate ca fiind într-adevăr pline de soluții ingenioase, rod al unei fantezii componistice remarcabile. În ceea ce mă priveşte, *modurile cu transpoziție limitată* ale lui Messiaen şi *modurile populare cu caracter oriental* - deci « alterate » - m-au influențat puternic şi cu mult folos, iar în acest context aş menționa *Concertul pentru pian şi orchestră* sau *Concertul pentru orchestră de coarde*. În legătură cu creația lui Anton Pann, Paul Constantinescu mi-a expus următoarele: „Am utilizat melodiile sale în mai multe opusuri; mă refer - cu precădere - la opera *O noapte furtunoasă* şi la un „cântec vechi” pentru cello şi pian. Acesta din urmă a fost tălmăcit, la Sofia, de minunatul solist, Vladimir Orlov, acompaniat la pian de Pancio Vladigherov, unul dintre cei mai dotați compozitori bulgari”. Iată ce spunea acesta, în legătură cu melodiile lui Anton Pann: „modurile cromatice din « cântecele de lume » sunt vizionare şi anunță muzica modernă...” La care eu voi adăuga: nu ştiu de ce unii compozitori români caută noutatea în vestul european, când aici, pe fertilul sol spiritual românesc, se pot remarca atâtea aspecte sonore novatoare? Nemaivorbind de doine, bocete sau balade. Paul Constantinescu mi-a vorbit despre piesa sa, balada *Miorița* – „am compus această baladă pornind de la varianta lui Vasile Alecsandri, în muzica mea predominând armonia modală diatonică, deoarece am găsit de cuviință să o pun pe aceasta în evidență; ea vibrează în concordanță cu acea resemnare senină în fața morții, resemnare arborată, în final, de ciobanul mioritic. Iar prin tonul ei confesional, conținutul baladei m-a determinat să transform, sub aspect pur muzical, limbajul sonor într-o doinire atemporală şi cu o expresie discretă, sub cerul apolinicului medieval”. Ca o continuare a celor spuse de Paul Constantinescu vom expune următoarele: Balada *Miorița* de Paul Constantinescu este o capodoperă a literaturii componistice corale din acest secol tragic. În aceasta, cum ar spune Nicolae Iorga, „strămoşii trăiesc totdeauna: ori ca dogmă, ori ca o binecuvântare”...

Holul central al muzeului Paul Constantinescu

Stagiune corală permanentă

Asociația Națională Corală din România organizează, în premieră, o stagiune corală care va purta numele marelui compozitor român Paul Constantinescu, având în vedere faptul că anul acesta se împlinesc 100 de ani de la naşterea sa.

12 octombrie 2009-22 februarie 2010: stagiune corală bucureşteană permanentă, prilej de a asculta muzică corală, de a prezenta şi prețui operele marilor compozitori români şi de a explora creațiile majore ale muzicii universale.

În fiecare zi de luni, de la ora 18.00, publicul este invitat să asculte formații corale cunoscute din Capitală şi din țară (corul **Symbol**, **Divina Armonie**, corala **Nicolae Lungu** a Patriarhiei Române, corul **Appassionato** din Târgovişte, corul **Catedralei Sfântul Iosif**, corala **Nicolae Oancea**, corul de copii al **Societății Române de Radio**, corul **Preludiu** al Centrului Național de Artă „Tinerimea Română”). Iar repertoriul fiecăreia, în funcție de specific, va putea fi ascultat la bisericile Sfântul Elefterie şi Sfântul Ilie Gorgan, la sala „George Enescu” a Universității Naționale de Muzică din Bucureşti şi la Aula Palatului Cantacuzino (Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România).

Debutul stagiunii i-a fost încredințat, săptămâna trecută, coralei **Nicolae Oancea**; apariție entuziasmantă prin alcătuirea şi abordarea repertoriului şi printr-o responsabilitate deosebită privind destinul coralei (concertul a fost dirijat în deschidere de prof. Valentin Moraru, apoi de Marius Crucianu şi de compozitorul Petre Ştefănescu).

Şi ca să nu risipesc în cuvinte magia sunetelor, vă invit să o trăiți, în fiecare luni, alături de noi.

Voicu Enăchescu
Dirijorul Corului de Cameră „Preludiu”
Preşedintele Asociației Naționale Corale din România

Opinii de meloman

Eugen TODEA

Fix patru săptămâni a durat cea de a XIX-a ediție a Festivalului Internațional « George Enescu », între 30 august şi 26 septembrie 2009. Neobişnuit, deschiderea s-a făcut la Opera Națională cu spectacolul *Oedipe*, premiera bucureşteană a producției Teatrului *Capitole* din Toulouse. O altă versiune, interesantă regizoral, ternă în costumație şi decoruri, ce însă a subliniat valoarea muzicală a acestei creații atât de dragi nouă. Au impresionat corul « meşterit » de eternul Stelian Olaru, vocea pătrunzătoare a lui Franck Ferrari, care a făcut rolul Oedipe şi la premiera de la Toulouse, şi plasticitatea apariției şi a vocii Sfinxului în interpretarea Ecaterinei Țuțu.

Prima săptămână a fost consacrată concursului de vioară/pian şi creațiilor muzicale româneşti contemporane. Această serie, în interpretarea ansamblurilor bucureştene şi din țară, care s-au cam înghesuit în concerte-maraton, a dublat « Săptămâna muzicii contemporane » din luna mai şi parcă nu a fost în spiritul festivalului « Enescu ». Este totuşi de menționat recitalul de lieduri prezentat de duo-ul Bianca şi Remus Manoleanu, pentru muzicalitate şi finețe poetică. Concursul «Enescu» ne-a făcut să alergăm între Atheneu (vioară) şi Conservator (pian). «Victorie orientală» pentru premiile I şi II, şi «extrem-orientală» pentru premiul III. Nici un român...

Din 8 septembrie a început festivalul bogat în clasic şi romantic, muzică a secolelor XVIII şi XIX, atât de agreată în secolul XXI! La Atheneu, oratoriul « Susana » de Haendel, la Sala Mare a Palatului, Filarmonica « George Enescu » cu program integral Beethoven - fără nici o piesă românească; la pupitru, violonistul Maxim Vengherov, care-şi doreşte... să ajungă dirijor la nivelul violonistului ! Prima surpriză plăcută, Remus Azoiței a interpretat cu Orchestra Radio France «Caprice Roumain» pentru vioară şi orchestră, cu virtuozitate (şi culoare) mult aplaudată. La Atheneu, Orchestra Engleză de Cameră, dirijor Roy Goodman, cu Aurelian Octav Popa şi Teo Gheorghiu solişti. Maestrul nostru clarinetist este inegalabil în *Concertul pentru clarinet şi orchestră* de Copland. Remarcabil bisul acordat: o *Partita* pentru clarinet-solo extrasă din partea a doua a *Simfoniei nr. 2* de Enescu.

Aşteptam concertul Filarmonicii Regale din Londra cu pianista Martha Argerich într-un dublu program modern; solista a fost înlocuită însa cu excentricul violonist Nigel Kennedy în *Concertul* de Beethoven, spre bucuria multora şi consternarea unora.

În matineul din 12 septembrie Cvartetul Keller din Ungaria cu un program Ligeti, Enescu şi – împreună cu pianistul Dénes Várjon într-o versiune remarcabilă a melancolicului şi ritmatului *Cvintet cu pian* de Bartók. În matineul următor, Ansamblul englez « Nash » cu un program Enescu, Bartók, Ravel, Fauré şi transcendentala « Noapte transfigurată » a lui Schönberg. Între aceste două matinee, Filarmonica Regală Engleză, persistând în inventivitate; de data aceasta sub bagheta lui Horia Andreescu, a fost prezentată *Simfonia nr. 3* cu/ fără orgă de Saint-Saens...; a compensat însă colorata *Simfonie spaniolă* de Lalo în execuția plină de virtuozitate a americanului Joshua Bell. Cam grea prima seară cu «Maggio Musicale Fiorentino» avându-l pe Roberto Abbado la pupitru; două simfonii în program, mai ales că *Simfonia nr.2* de Enescu – dealtfel, singura din programul festivalului – a fost doar corect citită. Se pare că nici în a doua seară, sub bagheta lui Cristian Mandeal, orchestra «nu a grăit» la nivelul ei artistic.

A urmat la Atheneu mult aşteptata şi renumita « Sait-Martin in the Fields ». De subliniat, dacă mai este nevoie, acuratețea sunetului şi a atacului. Însă pe Murray Perahia îl prefer ca pianist de mare anvergură dirijorului în devenire. Filarmonica din Sankt Petersburg cu Yuri Temirkanov în prima seară la pupitru a avut în program *Concertul nr. 2 pentru pian şi orchestră* de Rahmaninov cu Hélène Grimaud, solistă - care n-a prea strălucit. A urmat «Patetica» lui Ceaikovski - prezentată în primă audiție de compozitor la pupitrul chiar al acestei renumite orchestre ! A câta execuție o fi fost în aceşti 115 ani ? Am ascultat o versiune antologică, parcă nouă, tensionată, plină de contraste, în spirit rusesc.

În matineu la Sala Mică remarcabilul Trio «Atos» din Berlin, cu un program cu influențe franceze: Enescu, Turina, Ravel. Au urmat formidabilele concerte de sâmbătă seara şi duminică dimineața, din 19 şi 20 septembrie, ale Orchestrei Regale din Amsterdam. Concertgebouw-Amsterdam – o orchestră faimoasă şi un dirijor, Mariss Jansons, fabulos; concert-maestru: Liviu Prunaru. Printre toate celelalte calități am remarcat stilul de acordaj, dispunerea variabilă a partidelor de corzi, alcătuirea şi amplasarea grupelor de timpani, acuratețea şi finețea sunetului (parcă şi dura acustică a Sălii Palatului s-a pliat la muzicalitatea orchestrei !). Ceva nemaiauzit. Programul, un itinerar în istoria muzicii: Bach (cele două bisuri-solo ale violoncelistului Johannes Moser), uvertura « Oberon », simfonii de Haydn, Beethoven, Dvorak, o piesă concertantă de Şostakovici. Două concerte care vor rămâne în istoria Festivalului « Enescu » ...

Swingle Singers

Orchestra Națională Radio, cu israelianul Asher Fisch la pupitru, nu s-a dezis şi ne-a oferit un program contemporan ce a cuprins şi «Sinfonia» de Berio cu Swingle Singers solişti. O altă bucurie muzicală, la Atheneu: *Octuorul* de Enescu în execuția de neuitat a Cvartetelor « Enescu » şi « Danel » reunite. Un simfonic cuminte al doilea concert al Orchestrei din Toulouse, cu o citire a Suitei a III-a « Săteasca » de George Enescu. Elisabeth Leonskaja ne-a încântat în Atheneul arhiplin într-un recital cu muzică franceză şi o interpretare antologică a *Sonatei nr.1* de Enescu, pe care « o iubeşte foarte mult » - a declarat într-un interviu. Ilya Gringolts la vioară şi Itamar Golan la pian cu lucrări de Janácek, Prokofiev, Bartók, şi o remarcabilă interpretare a *Sonatei nr.3* «în caracter popular românesc» de Enescu.

La Sala Mare, ultimul simfonic cu Orchestra Suisse Romande dirijată de Marek Janowski; Bogdan Zvorişteanu concert-maestru. O versiune convingătoare a *Suitei nr.1* de George Enescu: «Preludiul la unison» realizat cu acuratețe, armonie coloristică şi ritmică în celelalte trei părți.

O fericită idee a fost introducerea seriei «Teme clasice în prelucrări moderne». Am ascultat pe freneticul Florin Răducanu şi orchestra sa de jazz simfonic, Trio Novikov-Unt-Melvin şi Bach Collegium München cu Jacques Loussier Trio. Bună idee pentru modernizarea şi diversificarea simfonicelor de la Filarmonică şi Radio. Am avut şansa de a viziona spectacolul «La Belle» al Baletului din Monte Carlo. Feerie de culori, costume hazoase, dansuri inventive cu mişcări noi, contemporane, cu toată platitudinea muzicii... Şi ca să completăm butada «Totul are un sfârşit, până şi *Boleroul* de Ravel»... dar, din păcate, şi Festivalul Internațional «George Enescu». Gratitudinea noastră pentru aportul artistic la alcătuirea programului directorului festivalului, Ioan Holender, şi, pentru efortul de realizare, ARTEXIM-ului.

Festivalul Muzicii Româneşti, Iaşi

Carmen CHELARU

În luna august, un cotidian românesc observa că, în pofida crizei, românii organizează şi participă la aproximativ 300 de festivaluri! Concluzia? Românul a privit mereu partea frumoasă a vieții, oricât de vitrege au fost condițiile!

Între multele festivaluri, există *unul* – la Iaşi – dedicat în întregime muzicii culte româneşti.

După zece ediții urmate de o întrerupere de două decenii, în toamna anului 2007, două instituții muzicale ieşene – Universitatea de Arte *George Enescu* şi Filarmonica de Stat *Moldova* – şi-au dat mâna, reluând şirul întrerupt în 1988. Aşa a început noua serie a Festivalului Muzicii Româneşti – în luna octombrie.

Primăria municipiului a avut anul acesta inițiativa de a include evenimentul în tradiționalele **Sărbători ale Iaşului**, ce se organizează în fiecare an în jurul uneia dintre cele mai importante sărbători religioase ale spațiului ortodox – Hramul Sfintei Cuvioase Parascheva. Desigur, aceasta nu uşurează sarcina organizatorilor, dimpotrivă; dar conferă festivalului o şansă în plus de a câştiga audiență, pe plan local, național şi, în timp, internațional.

Festivalul de la Iaşi câştigase, de-a lungul primelor zece ediții, un public din ce în ce mai numeros şi, mai presus de orice, interesat şi avizat. În lunga pauză ce a urmat, dorința şi obişnuința de a asculta muzică românească de valoare s-a pierdut în mare parte. Ea se înfiripă acum din nou şi va creşte cu certitudine, dacă Festivalul îşi va păstra continuitatea. De aceea, organizatorii s-au străduit să continue – aliniindu-se condițiilor financiare din ce în ce mai restrânse – apelând în principal la forțe artistice locale.

Conform tradiției, Festivalul de anul acesta are ca invitat un ansamblu marcant – *Cappella Transylvanica*, una dintre formațiile emblematice ale Academiei de Muzică *Gh. Dima* din Cluj-Napoca – şi doi compozitori omagiați: Roman Vlad – la împlinirea vârstei de 90 de ani – şi Richard Oschanitzky – 70 ani de la naştere şi 30 de la trecerea în eternitate.

Corul academic al Filarmonicii

În prima zi a Festivalului Muzicii Româneşti, duminică 11 octombrie, în Catedrala Mitropolitană, Corul academic al Filarmonicii, dirijat de Doru Morariu a susținut un program de muzică ortodoxă. Luni seara, la Filarmonică, a avut loc al doilea concert din festival: corala de cameră *Cappella Transylvanica* a Academiei de Muzică clujene, dirijată de Cornel Groza, a prezentat un program divers. În mod intenționat alătur aici cele două evenimente artistice. Întâmplarea (sau poate nu?!) a făcut să putem urmări atât de aproape cele două ansambluri prestigioase. Cei ce îndrăgim genul coral am avut astfel ocazia să audiem specificul, dar şi marea lui diversitate. În cele două seri consecutive am avut parte de muzică religioasă, prelucrări de folclor, creații de secol 19 şi 20, tradiționale şi moderne, de inspirație bizantină ori în limbaj european, poeme corale de mare dificultate tehnică şi interpretativă, scurte piese satirice, muzică din toate provinciile româneşti *ş.a.m.d.*

Diversitatea a început în chiar structura celor două ansambluri: pe de-o parte, cor mixt, academic, de cca. 70 de membri – voci pline, mature, cu armonice şi un minim vibrato, pline de substanță şi culoare, cu mare potențial dinamic, în acelaşi timp omogene, maleabile, tehnice, reunite într-un *tot* colectiv, într-un veritabil ansamblu, într-o echipă; pe de altă parte, cor mixt de cameră, de 35 de membri – glasuri transparente, delicate, curate, ne-vibrate, dar la fel de maleabile, timbre compatibile, ce transmit prospețime, luminozitate.

… şi impresiile au continuat şi s-au adâncit: Nu e prima dată când remarc – din fericire – minunata acustică pentru glasuri reunite întru cântare armonică a Catedralei Mitropolitane din Iaşi! Şi între muzicile ce au răsunat acum, ca şi cu alte ocazii, cea mai impresionantă, cea care e parcă croită pentru binecuvântatul lăcaş e cea a lui Gavriil Musicescu. Nu mi se pare de mirare dacă ne gândim la legătura ce a avut-o marele muzician cu locul, la munca sa de pionierat în fondarea primului cor mixt cu activitate permanentă, dăruită nu numai serviciului divin, ci cu incursiuni repertoriale în specificul național ca şi în cel european, în folclor şi în opera italiană, în laic şi religios. Dincolo de formarea sa, Musicescu a simțit spațiul catedralei şi l-a umplut, l-a animat cu muzica sa. De aceea, de fiecare dată când ascult corul Filarmonicii ieşene cântând pagini din Musicescu în catedrală, impresia este profundă, maximă, până la lacrimi!

Dirijorul Doru Morariu îşi propune cu fiecare apariție să adauge pagini noi în repertoriu, menținând astfel activ nivelul tehnic şi interpretativ al artiştilor şi lărgind totodată gustul publicului. Deşi repertoriul prezentat s-a înscris exclusiv – prin forța împrejurărilor – în genul religios ortodox, diversitatea, bogăția expresivă nu au lipsit: tradiția s-a întâlnit cu noul – N. Lungu, S. Drăgoi, A. Stoia, pe de-o parte; F. Donceanu, P. Bentoiu, I. Odăgescu, pe de altă parte. Modalul cu tonalul – *Troparul Cuvioasei Parascheva* şi *Concertul* de Musicescu, de pildă.

Programul în ansamblu a avut o construcție simetrică şi simbolică totodată: a început şi s-a încheiat cu rugăciunea *Tatăl Nostru* în două versiuni componistice (de Felicia Donceanu şi Irina Odăgescu), urmată de fiecare dată de câte o cunoscută pagină de Musicescu – *Concertul nr. 1* şi imnul *Crucii Tale*. În fine, pentru marcarea evenimentului religios, întregul program s-a încheiat cu *Troparul Cuvioasei Parascheva*.

Astfel, deşi pretențios, elevat, de ținută şi nu în întregime accesibil unui public divers, numeros şi în mare parte neavizat, concertul prezentat de Corul Filarmonicii ieşene duminică seara în Catedrala Mitropolitană a smuls aplauze spontane şi cu atât mai entuziaste celor prezenți, cu cât sunt mai neobişnuite într-un asemenea loc şi moment.

Luni seara incursiunea deosebit de interesantă în lumea muzicii corale a continuat. S-a dovedit o dată în plus că genul despre care avem impresia că ştim totul, că se află la îndemâna tuturor, se dezvăluie în mod neaşteptat şi spectaculos, cu noi şi noi sensuri. Spațiul a fost altul şi publicul – considerabil mai puțin numeros. Cu toate acestea, impresia a fost la fel de puternică, deşi oarecum diferită.

Flux sonor de mare discreție – față de coloritul viu al nuanțelor din seara precedentă.

Un program gândit de asemenea ca un întreg, cu unitate în diversitate: Început şi final religios. Alternanță de piese rapide şi lente. Incursiuni în tradițional şi în modern. Muzică din Ardeal, Moldova, Oltenia şi Muntenia, pe texte româneşti, aromâne şi franceze. Plasarea într-un moment culminant al programului a uneia dintre cele mai dificile, ample, interesante şi profunde pagini din creația corală *a cappella* – *Miorița* de Paul Constantinescu. Momentul a fost bine ales, nici prea devreme, nici prea târziu, când comuniunea cu publicul se realizase în întregime, favorizând astfel comunicarea nevăzută, spirituală între scenă şi sală.

Succesul a fost pe măsură, impresia finală venind să confirme prestigiul național şi internațional al coralei transilvane şi al mentorului acesteia, dirijorul şi profesorul Cornel Groza, discipol al fondatorului ansamblului, *maestrul* Dorin Pop.

Nu mi s-a întâmplat prea des să am această şansă de comparație, atât de apropiată în timp şi în valoare artistică. Tocmai de aceea am savurat deopotrivă muzica celor două concerte – primele din Festivalul ieşean de muzică românească.

Muzica românească, în Iaşi

În atmosfera de meditație şi rugăciune a pelerinilor la Hramul Cuvioasei Parascheva, s-a desfăşurat la Iaşi a XIII-a ediție a *Festivalului Muzicii Româneşti* (serie nouă). Important este că în contextul manifestărilor de gen festivalul de la Iaşi este dedicat în exclusivitate muzicii româneşti. Mai mult decât atât, evenimentul se înscrie în tradiția ieşeană de întâlnire anuală a publicului cu sonoritățile autohtone, putând duce la o reevaluare a specificului național, prin interpretarea, în egală măsură, a lucrărilor clasice şi contemporane. Anul acesta, alături de concertele de ținută din sfera camerală, corală sau simfonică, în care au fost implicate nume sonore ale artei noastre, festivalul a gravitat în jurul a două personalități de marcă din componistica românească – **Roman Vlad** la împlinirea vârstei de 90 de ani – şi **Richard Oschanitzky** – comemorare la 70 de ani de la naştere şi 30 de ani de la trecerea în neființă. Omagierea maestrului *Roman Vlad* este legată de elaborarea unui proiect mai amplu, intitulat *Restitutio*, aparținând profesorului şi compozitorului Viorel Munteanu, de editare şi interpretare a creațiilor sale timpurii (*Lieduri pe versuri de Lucian Blaga*, *Bocetul pentru pian*, *Sinfonietta*, *Cantata pentru cor mixt şi orchestră – Dove sei Elohim* – pe versuri de Lucian Blaga).

Festivalul a început cu un concert susținut la *Catedrala Mitropolitană* duminică, 17 octombrie, de Corul academic *Gavriil Musicescu*, sub conducerea dirijorului **Doru Morariu**. Programul a cuprins pagini reprezentative de Gavriil Musicescu (*Concertul nr. 1 - Cine, Cine*), Irina Odăgescu şi Felicia Donceanu, cu viziuni creatoare diferite ale rugăciunii *Tatăl Nostru*, Nicolae Lungu (*Cu noi este Dumnezeu*), Gheorghe Dima (*Sfânt*), Sabin Drăgoi (*Pre Tine Te lăudăm*), Mihaela Stănculescu *Vosganian* (*Crezul*), Pascal Bentoiu (*Te slăvesc pe Tine Părinte*) etc. Din punct de vedere interpretativ, am sesizat omogenizarea corului, în spiritul sublinierii atmosferei religioase, mai ales în lucrările bazate pe valorificarea tradițională a melosului psaltic.

Desprinzându-ne de ambianța sonoră cu caracter profund religios din *Catedrala Mitropolitană*, ne îndreptăm atenția către sala *Filarmonicii* unde a avut loc luni, 12 octombrie, concertul coral extraordinar oferit de formația clujeană *Cappella Transylvanica* sub bagheta dirijorală a maestrului **Cornel Groza**. Cuprinzând pagini sonore din repertoriul religios şi de inspirație folclorică, acest concert a impresionat publicul ieşean printr-o comunicare exemplară între dirijor, stăpân al meandrelor cântului vocal, posesorul unei tehnici de excepție, al unui simț rafinat al sonorității, şi membrii coralei, adevărați profesionişti care s-au omogenizat perfect, chiar şi în cele mai dificile momente sonore.

Marți, în *Sala Studio a Universității de Arte,* am participat la o seară dedicată muzicii camerale. Soliştii - profesori, masteranzi la *Facultatea de Interpretare Muzicală* sau colaboratori - au oferit publicului interpretări demne de reținut ale unor lucrări dintr-un repertoriu stilistic mozaicat, program alcătuit mai mult după criteriul psihologic decât după cel obişnuit, al traseului cronologic**.** Recitalul a cuprins lucrări de Roman Vlad*,* George Enescu*,* Sabin Păutza*,* Felicia Donceanu şi Leonard Dumitriu. Să amintim cele *Cinci lieduri* de Roman Vlad, inspirate din lirica filosofică a volumelor *Poemele luminii* şi *Paşii profetului* de Lucian Blaga, propuse în primă audiție de un duo bine omogenizat, format din mezzo-soprana **Laura Magdalena Scripcaru** şi pianista **Vasilica Stoiciu-Frunză**, sau ultima lucrare – Poemul *Blaga, Nebănuitele trepte* – de Viorel Munteanu, o creație consacrată pe care am ascultat-o cu diverse ocazii. De data aceasta, în versiunea interpretativă a formației camerale compusă din **Oana Severin**, **Camelia Dodan**, **Daniel Paicu**, **Adrian Moisuc**, **Alexandru Spătărelu**, **Oana Nica**, concepția dirijorală fiind asigurată de **Anca Leahu**, strădania de creare a unei dramaturgii sonore a fost evidentă, astfel încât procedee de emisie vocală precum parlando-rubato, quasi-recitativo sau importanța expresivă acordată instrumentelor aerofone sunt doar câteva detalii ce au căpătat sens, asocierea dintre conținutul filosofic încărcat al versului blagian şi frânturile intonaționale din doine sau balade, fiind autentică.

În seara aceleiaşi zile am avut bucuria reîntâlnirii cu membrii formației *Ad libitum* într-un concert cameral deosebit susținut în sala *Filarmonicii Moldova.* Programul a cuprins cvartete din creația compozitorilor Dumitru Bughici, Wilhelm Georg Berger şi Radu Paladi, lucrări necunoscute, complexe din punct de vedere tehnic şi expresiv. Este cazul *Cvartetului nr. 6* de Wilhelm Georg *Berger*, conceput structural din secțiuni precum *Ballata – Fantasia – Epilog*, ce amintesc de genurile muzicii vechi. Ni s-a dezvăluit o creație de sinteză, în care alternează secțiuni pregnante ritmic cu sonorități bartokiene, desfăşurări lirice de factură romantică şi fragmente de un dramatism estompat sugerat printr-o melodică diafană şi efecte de rubato. Sonoritățile contrastante cu trimiteri la creația universală şi-au modificat registrul odată cu abordarea cvartetului de Radu Paladi. Ritmuri cu caracter dansant, sonorități debordante, imitații în spirit folcloric sunt doar câteva elemente ce caracterizează această lucrare interpretată admirabil de membrii formației *Ad libitum.*

Concertul cameral desfăşurat pe 15 octombrie în *Sala Studio* a reunit sonoritățile cvartetelor de Viorel Munteanu*,* Ciprian Ion şi Bogdan Chiroşcă. Dacă lucrarea lui Ciprian Ion, cu reflexe ale muzicii Romantismului târziu în interpretarea ansamblului *Cantabile* a beneficiat de importanța acordată detaliilor de frazare, atac sau de închidere a frazelor, tensiunea din cvartetul *Rugă* de Bogdan Chiroşcă am simțit-o în execuția plină de nerv a formației *Aertho*. În final am ascultat *Cvartetul nr. 2* de Viorel Munteanu, descoperind în interpretarea ansamblului *Cantabile* noi semnificații ale muzicii de sinteză, unde se întrepătrund intonații ale unor genuri de sorginte folclorică în expuneri ritmice pregnante de tip giusto şi expresivitatea doinită a unor momente ce amintesc de rubato-ul enescian.

Unul dintre punctele culminante ale *Festivalului de Muzică Românească* l-a constituit recitalul extraordinar de lieduri oferit de **Bianca** şi **Remus Manoleanu** desfăşurat tot joi în *Sala Studio.* Recitalul a cuprins lieduri de Pascal Bentoiu, Valentin Timaru, Dan Dediu, Carmen Petra-Basacopol, Viorel Munteanu şi Adrian Pop. În urma audiției, nu putem spune decât că Bianca *şi* Remus Manoleanu au dovedit încă o dată o profundă înțelegere a relației dintre muzică şi text, au redat cu multă autenticitate spiritul poetic modern al versurilor – în consecință, şi al muzicii -, au căutat să exprime cât mai complet stilul fiecărui compozitor. Ei se numără printre puținii muzicieni din generația medie care cultivă cu un admirabil discernământ şi simț artistic genul atât de greu de interpretat al lied-ului, gen în care se mai pot compune lucrări de valoare.

Concertul vocal-simfonic desfăşurat vineri, 16 octombrie, în sala *Filarmonicii* a încheiat seria manifestărilor muzicale din cadrul Festivalului. Sub bagheta dirijorală a lui **Cristian Oroşanu**, orchestra simfonică, corul academic *Gavriil Musicescu,* mezzo-soprana ***Maria Macsim,*** tenorul **Cristian Mogoşan**, pianista **Aurelia Simion** au interpretat pentru publicul ieşean lucrări de excepție: Ciclul *Das Lied von der Wolke* (*Cântecul norului*), op. 11 pe texte de *Becher,* pentru mezzo- soprană, tenor, pian şi trei grupe de percuție, *Concertul pentru pian, suflători şi percuție* de Richard Oschanitzky urmate de *Sinfonietta pentru orchestră de cameră* şi de Cantata *Unde eşti Elohim* (pe versuri de *Lucian Blaga* aparținând lui Roman Vlad. S-a remarcat *Concertul pentru pian, suflători şi percuție* de Richard Oschanitzky ce relevă un modernism radical, în interpretarea căruia soliştii au demonstrat că virtuozitatea, improvizația, simțul ritmic pregnant, fantezia în combinarea şi recombinarea structurilor melodice asigură succesul unei capodopere; de asemenea, Cantata *Unde eşti Elohim?* de Roman Vlad, unde meritul de a omogeniza densitatea masei orchestrale cu partitura corală extrem de solicitantă i-a revenit lui Cristian Oroşanu a cărui concepție dirijorală echilibrată a contribuit la realizarea dramaturgiei monumentale a lucrării.

Festivalul Muzicii Româneşti a găzduit şi anul acesta o întâlnire a teoreticienilor, mai amplă, desfăşurată la *Universitatea de Arte,* cu o tematică diversă organizată pe două secțiuni – *Identitate şi contextualitate în muzica românească contemporană* şi *Ştiința muzicii.* În cadrul simpozionului s-au lansat două volume importante de studii apărute în condiții grafice exemplare la *Editura Artes*: *Musicologia Mirabilis*, vol. III, coordonat de profesorii Gheorghe Duțică şi Laura Vasiliu (reunind lucrările *Simpozionului Național Studențesc de Muzicologie*, ediția 2007) şi *Artes*, vol 8, ce conține comunicări prezentate de muzicologii din Iaşi, Bucureşti, Cluj, precum şi studii ale colaboratorilor din străinătate (Chişinău, Varşovia).

Reținem că *Festivalul* a promovat mai ales creația contemporană autohtonă şi a permis pe de o parte interpreților abordări diferențiate stilistic ale unor lucrări inedite, iar pe de altă parte, teoreticienilor deschiderea unor noi direcții de cercetare în muzicologia ieşeană.

Loredana IAȚEŞEN

Mariana Nicolesco: «Triumful liedului românesc»

Concursul şi Festivalului Naţional al Liedului Românesc de la Braşov s-au încheiat în triumf, publicul aclamându-i pe toţi participanţii la Concertul de Gală şi în primul rând pe laureaţii *Premiului I*, soprana Luiza Fatyol, tenorul Ştefan Pop şi baritonul Mihail Dogotari.

«Concursul, a declarat Mariana Nicolesco, creatoarea acestei manifestări importante a muzicii româneşti, a confirmat nivelul excepţional la care s-au ridicat cei mai mulţi dintre tinerii artişti. Din 2003 încoace *Festivalul şi Concursul Naţional al Liedului Românesc* pun în lumină minunatele lieduri ale compozitorilor români, o adevărată comoară naţională fondată pe vechiul *cântec de dor*. În entuziasmul general, demonstrând vitalitatea la noi a

acestui gen muzical, extrem de rafinat, în contextul artei contemporane, câştigătorii *Premiului I* au interpretat de altfel creaţii semnate de Paul Constantinescu, celebrând 100 de ani de la naşterea compozitorului, sau de Carmen Petra-Basacopol şi Adrian Pop, prezenţi în sală.»

În acest an, *Simpozionul Naţional dedicat liedului românesc în tradiţia europeană* a fost consacrat relaţiei acestuia cu *musica da camera* italiană, *la canzone*, aşa cum în anii precedenţi, compozitorii şi muzicologii invitaţi au evocat *cântecul de dor* în raport cu *liedul* german sau cu muzica franceză, *la chanson.*

Reamintim că *Festivalul Liedului Românesc* este organizat în colaborare cu Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor şi că din juriu

Silvia Micu

mai fac parte Octavian Lazăr Cosma, Cornel Ţăranu, Adrian Pop şi Carmen Petra-Basacopol, iar că Simpozionul îl are ca moderator pe muzicologul Mihai Cosma.

Valentina Nafornită

Palmares:

Premiul I ex-aequo – tenorul Ştefan Pop (Cluj), soprana Luiza Fatyol (Cluj) şi baritonul Mihai Dohotari (Chişinău, masterand la Bucureşti)

Premiile de excelenţă, ex-aequo – Bianca Mărgean, Adela Zaharia, Valentina Năfornită, Bogdan Baciu şi Ioana Mitu.

Premiul II ex-aequo – Florin Sâmpelean, Ovidiu Daniel, Andreea Novac.

Premiul III ex-aequo – Stanca Manoleanu, Micu Silvia, Barbara Balasz.

Premiile Uniunii Compozitorilor – Octavian Dumitru, Naomi Veresz, Maria Hândorean.

Premiul Special al Juriului ex-aequo – Radu Pintilie, Cristina Tohătan, Gelu Dobrea, Bianca Pătraş

Au mai fost răsplătite şi două dintre cele mai tinere concurente, cu un Premiu Special: Mihaela Alexa şi Raluca Perşa.

Concert György Kurtág la Timişoara

Constantin-Tufan STAN

În perioada 14-19 octombrie a.c., compozitorul György Kurtág (născut la Lugoj în 19 februarie 1926), membru de onoare al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, unul din corifeii artei componistice contemporane, şi soția sa, pianista Márta Kurtág, au fost oaspeții oraşului Timişoara. Iată, succint, câteva din momentele culturale semnificative ale istoricei vizite efectuate în vechiul burg regal bănățean.

După dezvelirea bustului lui Béla Bartók (operă a sculptorului Peter Jecza) pe Aleea personalităților din Parcul Central (Scudier), în seara zilei de 15 octombrie, György Kurtág şi László Roth (dirijor cu o îndelungată şi prestigioasă carieră muzicală, în calitate de şef de orchestră al Operelor din Timişoara, Cluj, Tel Aviv, Mexico City ş.a.) au susținut un concert jubiliar la Biserica Piaristă, la împlinirea unui veac de existență a impunătorului edificiu care adăposteşte şi Liceul Piarist, unde cei doi muzicieni şi-au finalizat studiile liceale. Autorul sublimei transpuneri muzicale a jurnalului kafkian (*Kafka–Fragmente*, op. 24, pentru soprană şi vioară) a oferit numerosului şi entuziastului public (după 64 de ani de la ultima sa apariție concertistică în oraşul de pe malurile Begăi, când l-a omagiat pe Béla Bartók la câteva zile de la moartea sa!), avându-o ca parteneră pe soția sa, Márta, un inedit program: o selecție din *Játékok*, pentru pian la două şi patru mâini (*Clopote – Omagiu lui Stravinski*, *Antifonia în fa diez*, *Pe adormite*, *Bocet a* şi *b*, *Cu palmele mâinilor*, *Flori de măr*, *Ciulin*, *Iepure încăpățânat*, *Fărâmituri din amintirea unei colinde*, *Dragoste, dragoste, patimă blăstămată* ş.a.)*, cu intercalarea unor pagini din *Transcriptions from Machaut to J. S. Bach* (*Duet nr. 3 în Sol major*, *Sonata-Trio pentru orgă în Mi bemol major* şi *Christ, der einige Gottessohn – Preludiu de coral*), care, contrastând cu limbajul din *Játékok*, au creat o stranie atmosferă suprarealistă. Nicoleta Colceiar, o soprană cu un frumos timbru şi generoase disponibilități expresive, acompaniată de László Roth (dezinvolt şi vivace pentru un octogenar), a interpretat două arii din creația lui Verdi (*La Vergine Degli Angeli*) şi Mozart (*Alleluja – Exultate Jubilate*).

Punctul culminant al manifestărilor, care au avut în prim-plan personalitatea maestrului Kurtág, l-a constituit însă concertul Orchestrei Filarmonicii „Banatul” dirijate de maestrul Gheorghe Costin, care a propus melomanilor, în primă audiție, *Movement – Baladă pentru violă şi orchestră* (prima mişcare a unui *Concert pentru violă şi orchestră*, compus între 1953 şi 1954 – lucrarea de licență la absolvirea secției de compoziție a Academiei de Muzică „Franz Liszt” din Budapesta –, care a fost ulterior retras), având-o ca solistă pe Tomoko Akasaka. Inspirat de simfonismul brahmsian, dar mai ales de structurile ritmice şi modale de factură bartókiană, autorul ne-a relevat dimensiunile unei importante etape din parcursul său componistic. Repetițiile, susținute în prezența maestrului, care s-a implicat plenar în desăvârşirea actului interpretării, au avut ceva din atmosfera creată de Sergiu Celibidache în urmă cu mai mulți ani pe scena Ateneului Român. Concertul a mai cuprins suita pentru pian şi orchestră *Nopți în grădinile Spaniei* de Manuel de Falla (solist: Mihai Ungureanu) şi *Simfonia a 4-a* de Johannes Brahms. În semn de prețuire, Ioan Coriolan Gârboni, managerul venerabilei instituții timişorene, i-a conferit ilustrului oaspete titlul şi diploma de Membru de Onoare, iar din partea Primăriei, o Diplomă de Excelență. În preambulul concertului a fost lansat, în foaierul Filarmonicii, volumul *György Kurtág. Reîntoarcerea la matricea spirituală*, semnat de autorul acestor impresii, apărut la Editura MediaMusica a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca (o primă lansare a avut loc la Cluj-Napoca, în 28 martie a.c., în cadrul Simpozionului de Muzicologie „Arhetipuri româneşti”, desfăşurat sub auspiciile celei de-a VIII-a ediții a Festivalului „Cluj Modern”, prilej cu care a avut loc prima audiție mondială a ultimei creații a maestrului, *Colindă-baladă, op. 46, …în amintirea profesorului nostru Felician Brînzeu…*, pentru tenor solo, cor şi un grup instrumental, opus dedicat charismaticului său profesor de limba şi literatura română de la Liceul „Coriolan Brediceanu” din Lugoj, cel căruia îi datorează, potrivit propriei sale mărturisiri, devenirea sa ca intelectual, în limba lui Eminescu), cu o prefață de prof. univ. dr. Francisc László, în prezentarea dirijorului şi compozitorului Remus Georgescu, eveniment onorat de prezența maestrului György Kurtág şi a soției sale.

Din păcate, datorită unor probleme de sănătate, maestrul şi-a contramandat vizita la Lugoj, urbea sa natală, şi participarea la ceremonia de acordare a diplomei de *doctor honoris causa* al Universității de Vest din Timişoara (titlu acordat în 27 martie a.c., prin Hotărârea nr. 14 a Senatului). Rămâne speranța unei cât mai apropiate revederi în spațiul cultural bănățean, matricea spirituală a compozitorului.

* Traducerile în limba română aparțin maestrului György Kurtág.

Hoffman la Braşov

„Povestirile lui Hoffman” se „spun” de câțiva ani buni la Braşov dar pentru un timp au lipsit, fiind plecate în turneu prin Europa! Revenită acasă, montarea directorului general al Operei braşovene, regizorul Cristian Mihăilescu, a reapărut pe afişul instituției fiind, pentru mulți, un fel de mică premieră.

Aşa se face că în seara zilei de 10 octombrie a.c. un public fidel şi avizat a umplut sala Operei braşovene pentru a urmări reluarea celei mai „serioase” lucrări scenice a faimosului Jacques Offenbach, autorul a numeroase operete care se joacă şi în prezent cu mare succes, dar şi a unei opere (ultima sa lucrare de altfel) unde a încercat să prezinte viața şi dintr-un alt unghi decât cel reflectat de sclipirea luminilor saloanelor luxoase sau a scenelor inundate de voie bună, râs şi şampanie. A fost o experiență creatoare pe care compozitorul nu a mai apucat să şi-o valideze în timpul vieții sale, opera „Povestirile lui Hoffman” ajungând pe scene abia după trecerea în eternitate a autorului.

Credem că se poate polemiza mult pe tema valorii muzicale a opusului offenbachian: lucrul acesta se întâmplă şi astăzi, cu atât mai mult s-a întâmplat la vremea premierei absolute sau în decadele următoare: de la libret (cu un final cam ciudat şi neconvingător) şi până la muzică (unde, uneori tentele dramatice reclamate de acțiune poate că nu au susținere) se poate discuta şi „interpreta”. Cert este că ne aflăm în fața unui maetru al operetei care a avut o experiență reuşită şi în zona operei. Muzica „curge” bine, fiind punctată de momente de grație precum din aria Olympiei sau în faimoasa Barcarolă. Iar publicul percepe toate aceste calități indiscutabile ale lucrării reacționând favorabil. Fără a fi neapărat o „rețetă” a succesului, opera „Povestirile lui Hoffman” întruneşte calitățile necesare pentru fi un spectacol dorit şi agreat. Şi atunci când o regie inteligentă şi discretă ştie să-i pună în valoare calitățile (estompând cu abilitate minusurile) spectacolul poate fi urmărit cu mare interes, producând efectul scontat. Este ceea ce a realizat şi Cristian Mihăilescu în montarea sa: fără tuşe ostentative, spectacolul, în ansamblul său, întocmai muzicii care-l susține, „curge” firesc prin meandrele existenței umane marcată de idealul suprem al acesteia, dragostea. Un sentiment pe care eroul principal al operei (poetul E.T.A. Hoffman) îl caută pe parcursul întregii sale vieți şi pe care îl găseşte (sau doar crede acest lucru?!) în final (al vieții sale sau al spectacolului?!).

Câteva aprecieri se cuvin a fi făcute şi la adresa celor care au dat viață ideilor regizorale. Garnitura de cântăreți s-a dovedit a fi pe linia obişnuită deja a Operei braşovene - solişti vocali care şi-au făcut bine meseria pe scenă, contribuind la succesul spectacolului. Dintr-o garnitură bogată în personaje aş remarca prestațiile celor care s-au detaşat în mod specia: Nicoleta Chirilă, cea care a întruchipat rolul Olympiei demonstrând (mai ales în a doua parte a celebrei sale arii) o foarte bună tehnică dublată de o „citire muzicală” corespunzătoare. Mihai Irimia în rolul lui Franz a dovedit abilități vocale dar şi scenice remarcabile atrăgându-şi simpatia publicului. Personajele principale ale opere au avut prestații diferite: dacă pe basul Dan Popescu (în multiplele ipostaze Lindorf, Coppelius, Dapertuto, Miracle) l-am găsit într-o îmbucurătoare revenire vocală, nuanțând scenic fiecare personaj (toate regăsindu-se însă sub un numitor comun al „răului”), în schimb tenorul Cosmin Marcovici a încercat (fără prea mult succes) să contureze un Hoffman pe care, mai ales sub raport vocal, l-a ratat în bună parte.

Dirijorul Traian Ichim a condus bine un ansamblu omogen, maleabil în care am remarcat o bună prestație a orchestrei şi o prezență scenică şi vocală demnă de apreciat a corului (pregătit cu multă competență de Diana Ramona Bâldea). Nermina Damian a asigurat (în bune condiții) coregrafia şi mişcarea scenică.

Concluzia a fost trasă la sfârşitul reprezentației, de public, care a răsplătit cu aplauze pe interpreții care au oferit cu generozitate tot ce au mai bun, clădind astfel un edificiu artistic de certă ținută, care ne-a făcut să petrecem o seară frumoasă în ambientul muzicii.

Dan BUCIU

90 de ani de existenţă a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca (1919-2009)

Bujor DÂNŞOREAN

Din această toamnă şi până în primăvara anului viitor, spiritualitatea clujeană este în plină efervescenţă, determinată de împlinirea a nouăzeci de ani de la înfiinţarea învăţământului universitar (ştiinţific, filologic

compozitorul Adrian Pop, rectorul AMGD

şi artistic) şi a instituţiilor artistice profesioniste (teatru şi operă) în limba română. Aceste realizări ale aspiraţiilor seculare ale unui popor prea multă vreme oprimat au fost nu numai o necesitate stringentă, ci şi o consecinţă firească a evenimentelor politice care au dus – de-a lungul întregului an 1918, culminând cu epocalul act de la 1 Decembrie – la realizarea idealului naţional al românilor din provinciile aflate sub dominaţie străină de a se uni cu patria-mamă, România.

Conservatorul de Muzică şi Artă Dramatică şi-a deschis porţile la 1 decembrie 1919 şi a fost inaugurat oficial la 28 martie 1920. Menirea lui a fost să asigure artişti (cântăreţi, instrumentişti, actori) pentru Opera Română şi pentru Teatrul Naţional, ca şi profesori de muzică pentru şcolile de toate gradele.

Venerabilul compozitor, dirijor şi profesor Gheorghe Dima (1847-1925) a fost chemat la conducerea noului aşezământ de învăţământ artistic – muzical şi teatral –, deşi era în vârstă de şaptezeci şi doi de ani, însă Consiliul Dirigent a considerat că el este persoana şi personalitatea cea mai indicată, cea mai calificată, cu o autoritate profesională şi morală incontestabilă, în rând cu atâtea nume de somităţi care au făcut gloria începuturilor Universităţii, ale Teatrului Naţional şi ale Operei Române.

Începuturile au fost modeste, dar tenacitatea şi profesionalismul primelor generaţii de profesori, printre care se numără Augustin Bena, Ana Voileanu, Jean Bobescu, Zaharia Bârsan, Marţian Negrea, Ecaterina Fotino, Traian Vulpescu, Mihail Andreescu-Skeletty, au realizat o instruire temeinică a primelor serii de absolvenţi, din rândurile cărora nu putem să nu-i amintim măcar pe cei mai destoinici: Sigismund Toduţă, Nicolae Ursu, Eugen Cuteanu, Anton Ronai, Leontin Anca, Maria Cupcea, Max Eisikovits, Silvia Ghelan, Tudor Jarda, Lya Hubic, Susana Coman-Bosica, Augustin Almăşan, Eugen Lazăr, Livia Liseanu, Lucia Stănescu, Liviu Comes, Romeo Ghircoiaşiu.

Istoria de nouăzeci de ani a conservatorului clujean este marcată de o evoluţie frântă de evenimentele politice care au brăzdat nemilos secolul al XX-lea, însă care nu l-au abătut din drumul său. În anul 1931, a fost promovat în rândul instituţiilor de nivel universitar, luându-şi titlul de Academie de Muzică şi Artă Dramatică. După nefasta perioadă 1940-1945, când s-a aflat în refugiu la Timişoara, au urmat câţiva ani de confuzie organizatorică, pentru ca, din anul 1950, să primească numele „patronului” său, intitulându-se Conservatorul de Muzică „George Dima”, iar din 1990, Academia de Muzică „Gheorghe Dima”.

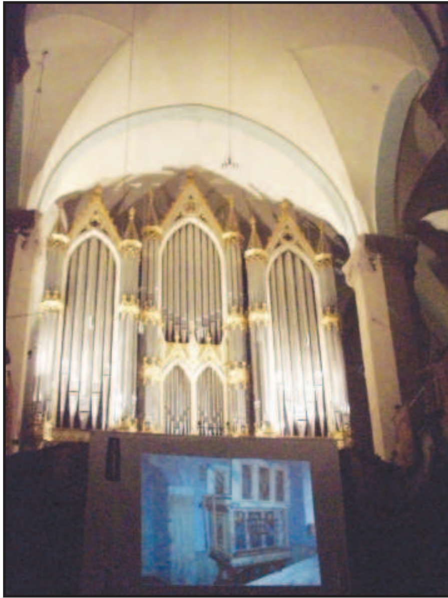
În ultimii şaizeci de ani, când majoritatea studenţilor sunt absolvenţi ai liceului de muzică, nivelul pregătirii lor a crescut considerabil; de asemenea, cifra de şcolarizare a crescut şi ea, astfel încât şi absolvenţii clujeni au contribuit la consolidarea celor peste treizeci de instituţii muzicale înfiinţate în această perioadă (orchestre simfonice, teatre de operă, de balet şi de operetă, mari ansambluri folclorice etc.). Tot acum iau fiinţă – în ciuda scăderii dramatice a numărului de studenţi din ultimul deceniu al epocii comuniste – câteva formaţii de muzică modernă şi contemporană, precum “Ars Nova”, corala “Antifonia” şi “Ansamblul de Percuţie”, conduse de profesorii Cornel Ţăranu, Constantin Râpă şi Grigore Pop, formaţii apreciate nu numai în ţară, ci şi în străinătate, unde au câştigat premii şi au participat la festivaluri prestigioase.

După 1989 s-au descătuşat noi energii, s-au deschis noi perspective, care au făcut din Academia de Muzică „Gheorghe Dima” un pilon de bază al învăţământului muzical şi al vieţii muzicale din ţara noastră.

Redescoperirea valorilor

Petruța MĂNIUȚ

În anul 2010 orașul Brașov va sărbători 775 de ani de la atestarea documentară în catalogul Ninivenses. Biserica Neagră are în inventarul ei o carte de cântari de psalmi din sec. al XIV-lea, atestând astfel că muzica a fost din totdeauna prezentă în acest oraș. Biserica Evanghelică continuă tradiții ale sașilor în Brașovul de astăzi: un impact deosebit îl are stagiunea concertelor de orgă lansată în 1953 în Biserica Neagră, care a înregistrat cea de a 57-a ediție în această vară. Orga Buchholz, care tocmai a împlinit vârsta de 170 de ani, este un simbol al valorificării unor tradiții specifice spațiului etnic și religios pentru brașovenii zilelor noastre, însemnând totodată o atracție pentru turiștii de pretutindeni.

Festivalul *Musica Coronensis* are în vedere muzica cetății Corona de altădată, redată astăzi brașovenilor. Începând din anul 2003, scopul său a fost să redescopere valorile muzicale care aparțin Brașovului: compozitori, interpreți, constructori de instrumente, instituții muzicale. Festivalul își propune continuarea tradiției anilor precedenți: prezentarea unor lucrări în primă audiție, dar și prezentarea unor instrumente istorice în noul Muzeu al civilizației urbane, repunerea în funcțiune a clopotului din turnul Casei Sfatului, proiecții video în Biserica Neagră.

Însemnătatea festivalului constă în faptul că propune valoroasa moștenire a brașovenilor și a muzicii din Transilvania, din acest punct de vedere festivalul fiind unic în țară. În ediția a VII-a din perioada 15-18 octombrie 2009, programul a cuprins concerte și manifestări interculturale, dialogul muzicienilor din generații diferite, istoria muzicii din Biserica Neagră, precum și *Marea misă în re minor* de Anton Bruckner – prezentată în primă audiție în România.

După concertul vocal-simfonic inaugural (condus de la pupitrul dirijoral de organistul brașovean Steffen Schlandt) au urmat patru recitaluri camerale desfășurate la Biserica Bartolomeu, la Cercul Militar Brașov, în Muzeul civilizației urbane sau la Sala Comunității evanghelice.

Sâmbătă, 17 octombrie, s-a desfășurat în Piața Sfatului evenimentul dedicat celui mai vechi clopot din Brașov (datat 1690) ce se găsește în turnul Casei Sfatului. Începutul lucrărilor de reparare și reactivare a acestui clopot va fi marcat de acțiunea „Clopotul uitat”. Clopotul vechi din turn, ce data din anul 1520, a fost distrus în marele incendiul din 1689. Noul clopot a fost turnat din 400 kg de bronz și 400 kg de cupru în anul 1690 de către maestrul Heinrich Lampe (Hildesheim/ Braunschweig - Germania). Are forma de cupă cu un diametru de cca. 1,2 m. Lateral sunt 2 ciocane, care sunt acționate de către ceas și care bat sferturile de oră, respectiv ora plină. Stema orașului Brașov străjuiește “clopotul uitat” din Piața Sfatului.

Festivalul s-a finalizat tot în Biserica Neagră cu un concert special pentru orgă, în timpul căruia s-au putut urmări proiecții cu imagini în timp real de la consola orgii Buchholz. Organiștii Eckart și Steffen Schlandt au propus publicului o scurtă istorie a muzicii de orgă din Biserica Neagră, de la Barocul timpuriu și până în secolul XX (Daniel Croner, Girolamo Diruta, Gregorius Ostermayer, Martin Schneider, Rudolf Lassel, Carl Cloos și Paul Richter).

Sfârșitul aventurii?

Gheorghe FIRCA

Consider și acum, după 13 ani de la prima ediție a antologiei „La clé de l'horizon” cu muzici pentru Tristan Tzara (Moinești 1996) că apelul ieșit din comun al președintelui Asociației Culturale și Literare „Tristan Tzara” din Moinești, Vasile Robciuc, către toată suflarea componistică românească de a-și îndrepta interesul spre lirica părintelui dadaismului a avut nu numai un caracter neîntâlnit vreodată în istoria unor arte sortite, ocazional, să coabiteze, ci și aerul unei aventuri care, din fericire, este departe de a fi fost una eșuată. A rezultat din această „comandă” un caiet-antologie de 19 compoziții, majoritatea lor pentru voce și pian, purtând semnăturile autorilor români, antologie împlinită ulterior (2006) prin încă trei compoziții și, deci, raportată la proiectul inițial, definitivă (!?); timpul a acționat inexorabil asupra acestui proiect căci o parte dintre semnatari (Myriam Marbe, Tiberiu Olah, Adrian Rațiu, Vasile Spătărelu, Aurel Stroe, Anatol Vieru) nu mai sunt printre noi. Încă de la debutul acțiunii am fost alături de Vasile Robciuc și m-am angajat ca, în prefață, să „comentez” fiecare lucrare. Nu neapărat considerațiile de ordin componistic privitoare la lucrările în cauză constituiau obiectivul acestei prefețe. Era vorba mai curând de a desluși modul în care gândirea componistică actuală se (mai) poate raporta la universul poetic – nu întotdeauna dadaist – al lui Tristan Tzara. Căci acel „hic et nunc” din titlul prefeței așeza în vizor tocmai o posibilă atenție decalată în timp a unui avangardism și el întârziat, în condiții de plină ascensiune postmodernă.

Drept început al unei aventuri reale sau imaginare poate fi socotit faptul că, până acum, doi dintre autorii antologați încă în prima ediție a volumului (1996) au considerat că, dincolo de includerea onorantă a lucrărilor lor în acesta, rațiuni de ordin practic, și anume utilitatea penetrării lor în viața de concert, fac necesară realizarea unor extrase destinate interpreților, eliminându-se astfel dificultățile recurgerii la partiturile încastrate în antologie. Primul dintre ei a fost Cornel Țăranu, care nu numai că și-a „extras” lucrarea (editura „Arpeggione”, Cluj, 2006) operând unele modificări parțial simplificatoare ale textului pianistic, ci a și schimbat ordinea părților compoziției. Noua versiune i-a fost transmisă în timp util lui Vasile Robciuc care astfel a putut-o include în ediția a doua a antologiei (în același an, 2006). Partitura individuală conține, la sfârșitul ei, un CD – o mostră de interpretare (oferită de mezzosoprana Christine Thomas și pianistul Milton Peckarsky) – ca prim pas al pătrunderii piesei în universul sonor concret. Printr-un amuzant joc cvasi-dadaist, pe coperta caietului, autorul acestuia face o apropiere între numele „Tzara” și „Tzaranu” (vezi ilustrația).

Mai tânărul coleg clujean al lui Cornel Țăranu, e vorba de Adrian Pop, publică la editura „Arcadia Media”, la un an (2007) după apariția ediției a doua de la Moinești, un text, după părerea mea neschimbat al celor „Șapte fragmente din Tristan Tzara”. Venind în întâmpinarea interpreților, Adrian Pop oferă, spre mai lesnicioasa pătrundere în viața de concert a pieselor sale, alături de versiunea originară pentru voce înaltă, și o a doua, pentru voce medie, rezultând din transpunerea partiturii cu o terță mică inferioară. Foarte inspirata copertă (ce nu poartă propriu-zis altă semnătură decât pe aceea a graficianului Ovidiu Avram) cu tușe expresioniste, având în fundal elementele unei partituri (care?) dar și cu trimiteri, și nu doar simbolice, la versuri precum: „J'ai un cheval dans ma tête” și „le poisson de ta main dans l'eau de ma mémoire”, se constituie într-un fel de replică la maniera de ilustrare a antologiei de la Moinești, unde, fără excepție, s-a recurs (cum altfel?) la opera plastică a lui Victor Brauner.

Considerente artistice și în egală măsură practice au condus la „scoaterea pe pupitru” a partiturilor semnate de cei doi compozitori clujeni. Gest singular până acum, el poate fi urmat și de către alții dintre cosemnatarii antologiei, căci facilitează promovarea liricii tristantzarești pe o nouă cale, cea a sonorizării acesteia prin îngemănarea vocii cântate cu plutirea muzicii pe undele claviaturii. Marchează aceasta o nouă etapă în aventura apropierii muzicii românești actuale de un pion important al modernismului universal? Să fie ea oare și ultima?

TEATRUL NAȚIONAL DE OPERETĂ "ION DACIAN"

Stagiunea 2009-2010

TNO

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL ARTELOR SPECTACOLULUI MUZICAL

VIAȚA E FRUMOASĂ

12 - 22 NOIEMBRIE 2009, BUCUREȘTI, EDIȚIA A II-A

TROFEUL "ION DACIAN"

PENTRU TINERI INTERPREȚI

Duminică, 22 noiembrie, ora 18.00

Concurs-spectacol de operetă și musical

În cadrul Festivalului Internațional al Artelor Spectacolului Muzical "Viața e frumoasă", ediția a II-a, Teatrul Național de Operetă "Ion Dacian" organizează, în premieră, un concurs de interpretare muzical-teatrală destinat tinerilor soliști.

Competiția constă în participarea la un concurs-spectacol în care juriul dar și publicul vor alege, pe parcursul unei seri, cel mai talentat și mai convingător interpret și va avea loc în data de 22 noiembrie 2009, ora 18 (o singură etapă, cu public), în sala Teatrului Național de Operetă „Ion Dacian".

Condiții de participare

- Concursul se adresează tinerilor interpreți, români și străini, în vârstă de maxim 30 de ani (născuți nu mai devreme de anul 1979)
- Înscrierile pot fi individuale și/sau în cuplu de soliști (în funcție de repertoriul ales). În cazul cuplurilor, este posibil ca doar unul dintre cei doi soliști să se înscrie în competiție, celălalt fiind asimilat unui partener acompaniator.
- Concurenții vor prezenta o arie sau un duet dintr-o operetă sau un musical, la alegere.

Premii

- Premiul unic, Trofeul „Ion Dacian" (însoțit de suma de 1000 Euro), se acordă concurentului sau cuplului care obține cea mai mare notă finală.
- Nu există premii pentru locurile II și III, în schimb se vor acorda Premii Speciale.

Director General: Răzvan Ioan Dincă

www.opereta.ro

Jurizarea

- Juriul este alcătuit din personalități din România și din alte țări europene, care activează în lumea teatrului, a operetei, a operei, precum și din critici muzicali.
- Nota finală a fiecărui concurent/cuplu rezultă din media dintre notele acordate de juriu și nota acordată de public (în pondere de 2/3 juriul și 1/3 publicul), determinată prin măsurarea electro acustică a intensității aplauzelor.

Înscrieri, informații suplimentare și detalii despre documentele necesare pentru înscriere se pot face la:

- **Centrul de Excelență al Universității Naționale de Muzică București** (str. Știrbei Vodă 33, sector 1, cod poștal 010102, corp C, parter, sala 2)
- prin telefon/fax: **021 311 25 45**
- mobil: **0743 323 509**
- prin email: **editura@unmb.ro**

Data limită pentru înscrieri este **17 noiembrie 2009**. În cazul înscrierilor trimise prin poștă, data limită a înscrierii este **13 noiembrie 2009**, conform ștampilei oficiului poștal de expediere.

De la ucenicie la măiestrie în practica dirijorală

În aprilie 2009 Universitatea Națională de Muzică din București a câștigat primul proiect finanțat prin Fonduri Structurale Europene – POSDRU, intitulat *De la ucenicie la măiestrie în practica dirijorală* și planificat pe doi ani academici. Acest proiect se adresează studenților și masteranzilor de la dirijat de orchestră și cor, care au oportunitatea de a efectua practica dirijorală în instituții profesioniste. În urma unei selecții de către o comisie formată din cadre didactice ale UNMB, studenții-dirijori lucrează în cadrul practicii artistice cu formații profesioniste, sub îndrumarea dirijorilor Horia Andreescu, Cristian Brâncuși, Voicu Popescu și Tiberiu Soare. Coordonatorul artistic al proiectului este prof. univ. dr. Dan Dediu, rectorul UNMB, iar managerul de proiect – conf. univ. dr. Lucia Costinescu, director al Departamentului de Relații Internaționale și Programe Comunitare.

Primele două stagii de practică dirijorală comasată s-au desfășurat în iulie, la Filarmonica din Târgoviște, și în septembrie, în cadrul celei din Pitești, unde studenții de la dirijat de orchestră au avut posibilitatea să conducă cele două orchestre atât la repetiții, cât și în concert. În legătură cu recentul eveniment de la Pitești, maestrul Horia Andreescu, coordonatorul acestei etape a practicii, a oferit cu amabilitate câteva detalii.

– Maestre Horia Andreescu, cum ați descrie recenta dumneavoastră experiență de coordonator al studenților la dirijat de orchestră din UNMB, selectați să participe în programul De la ucenicie la măiestrie în practica dirijorală*?*

– Programul *De la ucenicie la măiestrie în practica dirijorală* e binevenit, e nou, cum nouă e și experiența mea de coordonator al unui astfel de program ambițios. Da, aici este un real câștig pentru studenți, pentru mine și pentru întreaga viață muzicală a țării cu multele ei orchestre în criză de maeștri. S-a conceput un mod nou, modern – nu prea întâlnit în alte țări în forma aceasta – și cu rezultate repede cuantificabile.

La universitate, posibilitățile studentului-dirijor de a sta față în față și de a lucra responsabil cu instrumentul-orchestră sunt puține și parcă insuficient de motivate. La Filarmonica din Pitești a fost altceva. Fiecare participant s-a pregătit mult mai atent spre a-și arăta talentul și zestrea științei de a lucra cu o orchestră profesionistă. Sper ca fiecare să reușească prin acest mod de etalare de sine să se cunoască mai bine, să conștientizeze în timp ce înseamnă ucenicia și ce înseamnă măiestria și să știe pentru ce luptă. Azi, în lume, există multă performanță, există la mulți pasiune pentru a face cu adevărat muzică și suficiente locuri pentru a-ți arăta ție însuți cine ești și cât de bun ești.

Este o dovadă de multă atenție, grijă, chiar dragoste pentru studenți acest program al Universității Naționale de Muzică din București. Sunt realmente bucuros că la noi se împlinește un asemenea mod eficient de lucru.

Horia Andreescu (Foto Eugen Oprina)

Din acest tip de proiecte pot avea de câștigat nu numai studenții, ci și tinerii muzicieni instrumentiști care, după absolvirea Universității de Muzică descoperă lumea cântatului împreună, a comunicării în cadrul unui ansamblu, un repertoriu aproape neparcurs de ei în timpul studiilor. Ei au șansa de a descoperi că muzica se împlinește numai într-un continuu și inteligent dialog muzical.

– Cum ați perceput interesul, receptivitatea acestor viitori profesioniști ai dirijatului la îndrumările, sfaturile și, inevitabil, criticile pe care le-ați adresat în timpul repetițiilor?

– M-a bucurat să constat că studenții sunt real interesați, conștienți de a fi un *Leiter* (conducător), cum spun nemții uneori dirijorului. Unii au mari emoții. Sunt bune și emoțiile, dar, preferabil, cele care potențează forța de comunicare cu ansamblul din față și transmiterea stării dintr-o muzică. Studentul-dirijor care vrea cu toată ființa lui să ajungă un bun profesionist este atent și la cum îl pregătesc individual, la ce sfaturi îi dau, dar învață și din observațiile critice pe care i le fac modului său de lucru. Îl ajut să-și cunoască potențialul și limitele.

– Ce tip de relație ați stabilit cu studenții-dirijori?

– Întâi de toate, cu acei cu care acest lucru a fost posibil – o relație de încredere, ca să poată să-mi vorbească sincer de reușitele sau nereușitele lor. Este o relație umană și profesională. Pornesc de la ce observ eu că e bun, roditor în fiecare și plusez pe aceste date. Dar insist în a-i arăta situațiile în care este nevoie de o schimbare de abordare, fie de sens, fie de mod de exprimare gestică; sau cu privire la raportul dintre gest și efectul sonor determinat de acesta, la balansul dinamic, maniera de articulație în funcție de expresia muzicală, dozarea intensităților, frazarea și raportul tempo-expresie-semnificație. Cei mai preocupați mi-au urmărit repetițiile și concertele și și-au putut da seama de multe „secrete ale meseriei".

– Care credeți că este impactul acestui tip de pregătire pentru startul unei cariere în dirijat? (Mă refer la mutarea practicii din școală într-un climat cât mai apropiat de viața reală profesională, în cazul de față, lucrul cu Filarmonica din Pitești.)

– De la practica din școală la lucrul cu Filarmonica din Pitești este un salt important. Impactul student-filarmonică are urmări benefice și pentru studenți, dar chiar și pentru viitorul vieții noastre muzicale simfonice și de operă, dacă acest tip de colaborare cu unele orchestre capătă o cadență de 4 – 6 întâlniri anuale pregătite conștient, deci temeinic. În aceste colaborări vii cu orchestre profesioniste, candidații la profesia de dirijor au șansa de a se descoperi pe ei înșiși, au șansa de a afla raportul real între ceea ce sunt ei, cât și cum învață, cum gândesc actul muzical-dirijoral și care este rezultatul concret, sonor-semnificativ, al demersului lor. Au șansa de a descoperi și învăța cum să audă o orchestră, vocile și timbrele multiple ale orchestrei și – ceva foarte important – în ce fel îi pot determina și motiva pe instrumentiști – multiple individualități/personalități – să conveargă spre o unică și convingătoare configurare a *Muzicii* pe care o abordează și ai cărei slujitori inteligenți, sensibili și creativi trebuie să fie totuși interpreții.

Florinela POPA

KOMITAS
Părintele spiritual al muzicii armene

Madeleine KARACAŞIAN

La 8 octombrie s-au împlinit 140 de ani de la naşterea lui Komitas, compozitor armean, muzicolog, culegător de folclor, cântăreţ, dirijor, pedagog, întemeietor al şcolii armene de compoziţie.

Născut în oraşul Kütahya din Imperiul Otoman, Soghomon Soghomonian – viitorul Komitas – a rămas orfan de mic şi a fost trimis la Seminarul teologic „Kevorkian" de la Ecimiadzin – sediul Catolicosatului armean. Acolo, ţinându-se cont de însuşirile sale muzicale, tânărului i s-a acordat atenţie în pregătirea muzicală. Încă din acea perioadă, el a început să studieze şi să transcrie cântece populare din câmpia Araratului. De la începutul anilor 1890 datează primele sale compoziţii – cântece şi coruri pe versuri ale poeţilor Kh. Abovian, H. Hovhannisian, A. Isahakian, precum şi prelucrări după cântece populare de la sate şi de la oraşe.

În 1893 el absolvă Seminarul, fiind numit profesor de muzică şi dirijor al corului Catedralei din Ecimiadzin. Însă în 1894 este hirotonit călugăr, conferindu-i-se numele de Komitas, cel al unui catolicos (patriarh suprem) – poet şi muzician din secolul VII. În 1895 devine arhimandrit (doctor în teologie). În acelaşi an, pentru scurtă vreme, studiază armonia la Tiflis cu compozitorul Makar Egmalian (1856-1905), iar în perioada 1896-99, la Conservatorul particular al lui Richard Schmidt şi la Universitatea din Berlin, studiază teoria compoziţiei, istoria muzicii, pianul, orga şi dirijatul pe lângă cursurile vocale, dar şi psihologia şi filosofia.

Devine unul dintre primii membri ai Societăţii Muzicale Internaţionale, colaborând la revista acesteia şi participând la întrunirile secţiei din Berlin cu studii despre muzica armeană.

Întorcându-se la Ecimiadzin, îşi continuă activitatea didactică şi de etnomuzicolog, aprofundând studiul compoziţiei, dar şi concertând cu corul Seminarului la Ecimiadzin, Erevan, Tiflis şi Baku.

În 1906 şi 1907 este invitat în Franţa, unde, dirijând corul Societăţii de concerte Lamoureux, prezintă la Paris cântece populare şi religioase armeneşti prelucrate de el, apoi prezintă acelaşi program la Şcoala Superioară de Ştiinţe Sociale, unde preşedinte al secţiei de muzică era Romain Rolland, cunoscutul scriitor dar şi prieten al poporului armean. În anii următori, Komitas susţine concerte şi conferinţe în oraşe din Elveţia, precum şi la Congregaţia mekhitariştilor de la Veneţia.

În 1910, considerând că mediul călugăresc de la Ecimiadzin este prea limitat pentru activitatea sa, Komitas se mută la Constantinopol, unde crează corul polifonic „Gusan" (Bardul), transformat în 1912 în „Hay Gusan" (Bardul armean), alcătuit din 300 de persoane. Pentru a pregăti adevăraţi muzicieni specialişti, Komitas predă membrilor corului lecţii de teoria muzicii. Totodată, organizează alte coruri şi participă la concerte şi conferinţe în diferite localităţi ale Imperiului, până la Alexandria şi Cairo.

În presa vremii, a fost consemnată importanţa artei lui Komitas nu numai pentru armeni, ci şi pentru dezvoltarea muzicii altor popoare din Orient.

Dar Genociul armean, care se declanşează pe 24 aprilie 1915, întrerupe pe neaşteptate activitatea rodnică a lui Komitas. Este deportat şi torturat, împreună cu un mare număr de intelectuali armeni, dar în urma unor presiuni internaţionale lui Komitas i se dă drumul; numai că el rămâne cu psihicul zdruncinat, depresia sa nervoasă este dublată de mutism. Sub impresia coşmarului trăit, Komitas nu s-a vindecat până la sfârşitul vieţii sale, pe 22 octombrie 1935. Începând din 1919 a trăit în spitale psihiatrice din Paris. După o vreme, a fost reînhumat la Erevan, în Panteonul care îi poartă numele, alături de alte nume mari ale culturii armene – compozitorul Aram Haciaturian, poetul Avedik Isahakian, scriitorul William Saroyan, pictorul Martiros Sarian (cunoscuţi în România) ş.a.

Claude Debussy spusese la timpul respectiv: "Dacă Komitas ar fi scris numai „Anduni", era suficient pentru a fi socotit un mare compozitor." „Anduni" era unul dintre celebrele sale cântece-monolog, al cărui titlu înseamnă „cântec al exilului armean". Dar principala lucrare a lui Komitas a fost „Badarak" – Liturghia – care se cântă şi astăzi în timpul slujbelor din bisericile armene. Ea a fost tipărită în 1933 la Paris, iar prima înregistrare digitală a fost realizată la Erevan în 1988.

De reţinut că, în principal, creaţia lui Komitas a fost vocală (solo şi cor), cea mai mare parte izvorând din surse populare – peste 150 de titluri pentru voce şi 8 titluri pentru pian, cu multiple variante. Unele din cântecele sale, Komitas le-a înregistrat în 1912 la Paris; ele au fost reînregistrate pe CD în 1994.

Din nefericire, la Constantinopol i-au fost distruse preţioase manuscrise cu privire la sistemul de notare (*khaz*) a muzicii armene din secolul XI. El culesese peste patru mii de cântece populare, constituind o adevărată antologie a artei cântecului popular armean. La ora actuală, Institutul de Artă al Academiei Naţionale de Ştiinţe din Republica Armenia caută să recupereze treptat şi să tipărească o colecţie cât mai completă cu operele muzicianului armean, ale cărui manuscrise au fost transferate la Erevan începând din 1950.

Dacă în timpul cât era cu sănătatea deplină Komitas nu a reuşit să creeze un conservator, acest lucru s-a întâmplat în 1921 la Erevan, unde Conservatorul Naţional poartă numele marelui compozitor. Numele său este purtat şi de un celebru cvartet de coarde, care a concertat şi în România, precum şi de corul Catedralei Armene din Bucureşti, cor ce îşi are rădăcinile în vechea Asociaţie muzicală armeană „Komitas", care concerta în anii '30 la sala „Dalles", sub conducerea prof. Marcel Botez, sau mai târziu la Ateneul Român.

Dacă prin crearea, în sec. V, a alfabetului armean, Mesrop Maştoţ a făcut din limba armeană "o armură, o cetate pentru salvarea neamului", aşa şi Arhimandritul Komitas a transformat cântecul armenesc într-o putere salvatoare, el devenind întemeietorul şcolii muzicale armene de la sfârşitul sec. XIX şi începutul secolului XX.

Succesul unei mini stagiuni de balet

Doina MOGA

Se pare că, în continuare, toate drumurile duc la Sibiu. Şi nu e de mirare, pentru că, în fiecare lună, chiar săptămână, aici consumatorii de cultură au de ales dintr-o largă varietate de manifestări calitative şi originale. Acum Sibiul a mai scos un as din mânecă, de data asta din domeniul dansului. Este vorba de a treia ediţie a "Mini-stagiunii de balet" care, pe lângă bucuria pe care o aduce localnicilor, atrage şi publicul din ţară şi de peste hotare. Desfăşurată în octombrie, ediţia din acest an a trezit un interes special, întrucât, alături de prezenţe europene, au putut fi admirate şi cele asiatice, mai exact din Ţara Soarelui-Răsare. Cele trei seri s-au derulat într-o inversă curbă stilistică, începând cu un balet contemporan, continuând cu unul neo-clasic şi terminând cu cel tradiţional.

Deschiderea i-a revenit Teatrului Naţional din Serbia, cu baletul "Divina Comedie", conceput de coregraful Stasa Zurovac într-un limbaj modern. La baza lui stă, evident, lucrarea lui Dante Alighieri, mai precis motivul călătoriei între cele trei lumi – Paradisul, Purgatoriul, Infernul – şi încercarea de a aduce în prim-plan stările prin care trece sufletul uman. Contrar aşteptărilor, partitura coregrafică şi interpretativă a "explicat" binişor ideea pe înţelesul tuturor, poate şi pentru că a fost gândită doar pentru un singur act, nelăsând astfel timp de prea multe pasaje repetitive. Soliştii – Maja Grnja şi Andrei Colceriu – au etalat un vocabular gestic expresiv, cucerind prin dezinvoltură şi aplomb.

Au urmat spectacolele susţinute de trupa "Valentin Dance-Center" din Tokio. Primul a fost "Baiadera" lui Petipa, în concepţia coregrafului Valentin Barteş. Tălmăcită cu talent şi reale calităţi pe alocuri de soliştii trupei Hana Sakai, Yuki Shibata, Valentin Barteş şi de autohtonii Dorin Coşeriu (Braşov) şi Dan Haja (Sibiu), povestea Nikiei, împreună cu luminile şi costumele au purtat spectatorii în filele unui basm, deschizând porţile sufletului pentru visele copilăriei şi lăsând palmele să aplaude îndelung.

Dar marea surpriză a acestei ediţii a fost dată de ultima seară, când Japonia şi-a spus povestea, într-un delicat şi consistent balet tradiţional, stilizat de coregraful Kobayashi Kyo. Astfel, măcar pentru durata spectacolului, noi toţi am pătruns cât de cât în atmosfera specifică acestei părţi de lume, vizualizând momente din cultura, obiceiurile şi istoria ei.

Urmărind "Poveste japoneză" mi-am remotivat impresia de nobleţe până la sacrificiu suprem pe care o aveam despre japonezi şi am găsit relevanţa obiceiurilor lor într-o gestualitate imagistică convingătoare, prin stilizarea fină, prin emoţia calibrată şi prin evitarea oricărei redundanţe. Soliştii Kanta Kobayashi, Yuri Midorikawa, Yuki Seki, Keyko Yamada, Ayako Nakano şi samuraii Tetsuro Shimaguchi şi Takashi Fukuda au adăugat prin evoluţiile lor intense şi expresive un plus de farmec şi de culoare autentică acestei pagini exotice.

O seară cu valoare de SYMBOL

Carmen STOIANOV

Profesorul Jean Lupu, binecunoscut în peisajul vieţii noastre muzicale, şi-a făurit un inimitabil instrument de cântare: corala SYMBOL, devenită - în cele aproape două decenii de când fiinţează – nu doar un reper în peisajul muzicii noastre corale, ci şi în cel european. Desigur, vrednică de laudă este dăruirea tuturor participanţilor şi dorinţa lor de comunicare cu sala, sunt tineri solfegişti cu dreaptă „credinţă în Dumnezeu" – după cum suntem asiguraţi în prezentările ce însoţesc ieşirile în public ale formaţiei. La fel de vrednică de laudă este şi îndrumarea dată de dirijorul-director al *Symbol*-ului, diacon profesor Jean Lupu, cel care a „croit" un repertoriu pe măsura obiectivelor urmărite încă dinaintea acelui miez de septembrie 1990 când Symbolul se năştea: popularizarea predilectă a creaţiei româneşti de factură laică şi/sau religioasă, înstăpânirea în mediul cultural european a unei alte optici vis-à-vis de mediatizarea imaginii deformate de „copiii României", ca şi răspunsul la comandamentele ce ţin de necesitatea unei educări continue a publicului sălilor noastre de concert.

Să o recunoaştem: teritoriul coral de cântare, dincolo de maxima sa accesibilitate (tot românul cântă!), dincolo de acurateţea imaginilor poetice vehiculate în sonor (nevoia de frumos răzbate din migăloasa şi surprinzătoarea cizelare a versului folcloric!), dincolo de sfera ideatică indusă de poeţi şi receptată de „antenele" componistice (cu mesaj pertinent!), dincolo de tradiţia de care suntem mândri (şi pe care, uneori, o trecem la „capitolul" uitării!) cunoaşte un nou şi aşteptat reviriment. Fermentul îl constituie, desigur, factorul uman: acei puţini dar împătimiţi „sculptori" de sunete, dăltuitori de conştiinţe muzicale: compozitorii şi dirijorii aflaţi în primele rânduri ale acestei ofensive: Irina Odăgescu-Ţuţuianu, Dan Buciu şi, mai nou, Diana Vodă – ca reprezentanţi în egală măsură ai Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor, dar şi ai învăţământului muzical românesc şi, desigur, preşedintele Asociaţiei Naţionale Corale, sub al cărui patronaj a debutat, în acest octombrie 2009 stagiunea de concerte „Paul Constantinescu", găzduită de primitoare spaţii de cântec românesc – dirijorul Voicu Enăchescu.

În seara de 19 octombrie, un public atât de numeros încât riscai să nu găseşti loc în sala „George Enescu" a Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti dacă nu veneai la timp, înfruntând nu atât ploaia cât circulaţia agresiv neliniştită a capitalei, venea la un regal de muzică corală. Este un semn, nu-i aşa?!? Un semn şi un semnal pentru cei care au ochi de văzut şi urechi de auzit….aplauzele escaladau scara decibelilor, iar ovaţiile li s-au alăturat ca răsplată a tinerilor muzicieni, mulţi dintre ei – pe drumul sigur al formării profesionale. Jucând geometriile sonore, propunând soliste vocale (Corina Gatu, Andreea Diana Blidariu) sau instrumentiste (pianista Cristina Chiosea), dirijorul Jean Lupu şi colaboratoarea sa, dirijoarea secundă Luminiţa Guţanu, au venit în întâmpinarea nevoii de cânt coral de factură cvasiacademică a unui public cunoscător şi avizat. Programul, etalând diversitatea cu care ne-a obişnuit deja experimentatul şi mereu tânărul ansamblu, a conţinut lucrări consacrate, intrate în repertoriul curent, dar şi propuneri mai noi, fie din sfera cântării tradiţionale sacre de factură ortodoxă sau apropiate de ritul catolic - Ştefan Andronic, Constantin Arvinte, Dimitrie Bortneanschi, Gheorghe Cucu (cu un expresiv aranjament al Olguţei Lupu), Teodor Zgureanu -, fie piese ce se bucură sau se vor bucura de acum înainte de călduroasa primire a publicului în concerte *live*, dar şi în gravarea pe CD; repertoriul internaţional a fost ilustrat de autori ca Adrian A. Cuello Piraquibis, Coulter (în aranjament de Liviu Ionescu) sau Jacob Regnart, în vreme ce filele cărţii româneşti de cântare au fost marcate de amprenta acelui seducător *Despre pace* de Irina Odăgescu-Ţuţuianu, a *Mioriţei* de Petre Ştefănescu, a unui „new entry" – „Câţi ca voi" de Elena Mândru sau de statornica noastră dragoste faţă de semnăturile autorizate ale unor Nicolae Lungu (*Măria neichii*, *Mărie*, *Alunelul oltenesc*) şi Gheorghe Danga (*În poieniţă, lângă plopi*).

Valenţele educative ale concertului s-au concretizat în prezentarea fiecărei piese din program de o manieră colocvială, dialogând cu sala, realizată de prof. Jean Lupu; autoritatea baghetei sale şi a Luminiţei Guţanu au dat când strălucirea necesară, când unda de umor sau visare, când maniera rectilinie de rostire a mesajului, când înfiorata vibraţie….

În aceste condiţii, bis-ul se impunea de la sine… şi a venit… spre bucuria publicului …

Pauza concertului a fost marcată de lansarea unui volum semnat de Luminiţa Guţanu: *Opera din Basarabia în sec. XX*, lansare pe care am avut onoarea să o realizez, exprimându-mi cu această ocazie preţuirea pentru un condei muzicologic exersat şi obiectiv în condiţiile unui material informativ extrem de bogat şi de nuanţat.

Concertul, în sine, a fost exemplar, oferindu-ne o perspectivă imediată asupra fenomenului mişcării corale şi conferindu-ne răspunsuri – dacă mai era nevoie! – la întrebări legate de oportunitatea revigorării acestuia. Mai mult chiar, dincolo de jocul de cuvinte ce ne stă la îndemână, a avut, cu adevărat, valoare de SYMBOL.

TEATRUL NAŢIONAL DE OPERETĂ "ION DACIAN" şi CONSILIUL GENERAL AL MUNICIPIULUI BUCUREŞTI

Teatrul Naţional de Operetă "Ion Dacian" este o instituţie publică de cultură finanţată de Ministerul Culturii, Cultelor şi Patrimoniului Naţional

PREZINTĂ

FESTIVALUL INTERNAŢIONAL AL ARTELOR SPECTACOLULUI MUZICAL

VIAŢA E FRUMOASĂ

12 - 22 NOIEMBRIE 2009, BUCUREŞTI, EDIŢIA A II-A

WWW.OPERETA.RO

THE INTERNATIONAL FESTIVAL FOR MUSICAL PERFORMING ARTS

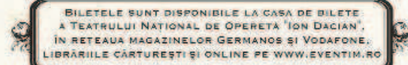
LIFE IS BEAUTIFUL

12TH - 22ND NOVEMBER 2009, BUCHAREST, IIND EDITION

Partener principal:

CENTER OF THE CITY INCLUDED

Cu sprijinul:

Parteneri media:

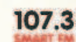

Parteneri:

Jazz de lună plină

Florian LUNGU

Prestigioasă sărbătoare muzicală, **„Bucharest Masters Of Jazz Festival”** ediția a III-a, (23 – 25 octombrie, cu o „coda” în noiembrie), a încununat apoteotic luna octombrie, incontestabil cea mai bogată în evenimente de gen din anul 2009. Lipsa unui compartiment de corelare în domeniu a făcut ca, de pildă, în seara de duminică 18 octombrie să coincidă trei gale festivaliere, derulate la Sibiu (ediția a V-a **„Jazz And More Festival”**, 16 – 18 octombrie, coordonator **Mircea Streit**, participanți **Aka Free** - Elveția, Marea Britanie, **Irinel Anghel/Sorin Romanescu Duo** - România, **Szilard Mezei Trio** - Serbia, **The Fonda/Stevens Group** - SUA, **Soundcheck** - Polonia, **Magda Mayas/Tony Buck Duo** - Germania, Austria, **Mircea Tiberian/Maria Răducanu/Lisle Ellis** - România, SUA, **Johnny La Marama** - Finlanda, Germania, SUA, **Mikolaj Trzaska/Clayton Thomas/Tony Buck** - Polonia, Austria, **Christoph Irmer/Marc Charig Duo** - Germania, Marea Britanie, **Cush Trio** - Germania, Cehia, **Sjöström/Rupp/Schubert/Thomas/Buck Quintet** - Germania, Finlanda, Austria), la Arad (**„EtnoJazz Festival”**, 17 – 18 octombrie) şi la Cluj (ediția a III-a **„Transilvania Jazz Festival”**, 18 – 20 octombrie, coordonatoare **Simona Hodoş**, participanți **Potage du jour** - Elveția, **Soundcheck** - Polonia, **Fever** - Cluj, **Teodora Enache Trio**, **Pulcinella** - Franța). Personal am optat de astă dată pentru Festivalul arădean, cel dintâi, după câte ştiu, profilat la noi pe conceptul jazz-ului de sorginte etnică.

Eliane Elias

O notă bună merită dintru început organizatorul, directorul **Casei de Cultură a Municipiului Arad, Ovidiu Balint**, pentru atragerea în context a unor forțe artistice locale precum bass-istul **Pedro Negrescu**, bateristul **Dinu Simon**, profesorii **Mario** şi **Lucia Florescu** (baterie, percuție), **Radu Rotaru** (claviaturi electronice) împreună cu elevii lor. Ediția a doua **„EtnoJazz Festival”** a fost deschisă în cel mai energizant mod cu putință de motoricul grup **„Prezent”** din Arad, compus din elevi ai Liceului de Artă „Sabin Drăgoi” (**Bogdan Nica**, **Admin Bocşa**, **Alex Florescu** – cu toți mânuind mulțime de instrumente percutante, **Cristian Petica** – saxofon alto, plus încă mai tinerii lor coechipieri percuționişti cooptați în grup: **Tabita**, **Victoraş**, **Cristi**, **Denis**, **Efri**), sub conducerea profesorilor înainte citați. A fost o veritabilă explozie de bucurie juvenilă, de ritm electrizant, o demonstrație de tehnică bine stăpânită, atribute dovedite de formația care activează deja de nouă ani, cu succes, în țară şi străinătate. Tot în prima seară festivalieră arădeană ne-am bucurat să îl reîntâlnim pe unul dintre cei mai importanți, mai activi muzicieni ai diasporei române, saxofonistul şi compozitorul austriac (născut în Dumbrăvița Braşovului) **Nicolas Simion**, cultivator asiduu al folclorului nostru regândit în limbaj jazz-istic. Cu doar două excepții, programul său de recital a cuprins creații proprii, prilejuindu-i protagonistului, ca şi partenerilor săi de quartet, **Sorin Romanescu** – ghitară (Bucureşti), **Dinu Simon** - baterie şi **Tony Kühn** (Timişoara) - pian electric evoluții solistic-improvizatorice pline de substanță, de inventivitate.

Seara a doua a oferit spectatorilor momente de trăire intensă în prezența unui duo de copleşitoare expresivitate alcătuit din vocalista **Maria Răducanu** şi bass-istul **Pedro Negrescu** angajați în configurarea unor impresionante caligrafii sonore; iar în încheierea Festivalului, am receptat un alert, insolit demers melodico-ritmic-timbral edificat de reputați oaspeți din Bulgaria, admirabilii instrumentişti **Ventzislav Blagoev** - trompetă, conducere muzicală, **Valeri Dimcev** - țiteră, semnatar al majorității temelor şi aranjamentelor din program, **Ivan Țonkov** - baterie şi percuție, celor trei alăturându-li-se bass-istul nostru **Pedro Negrescu** în completarea grupului **„Ventzislav Blagoev EthnoJazztet”**.

O bine gândită selecție a oaspeților invitați, judicios pusă în pagină spectaculară sub raport estetic de către directorul artistic **Bogdan Enache** (de la **Media Services Events**), a prilejuit miilor de fani adunați la Sala Palatului sub genericul **„Bucharest Masters Of Jazz Festival”,** reale momente de confort auditiv, satisfacții comparabile cu cele oferite de marile festivaluri ale lumii. Recitalul de deschidere a revenit unui bass-ist/cântăreț/compozitor camerunez, **Richard Bona**, care dincolo de o surprinzătoare velocitate instrumentală, a impus prin dezinvoltură, siguranță de sine şi firesc, agrementând gustul pentru inedit în construirea unui show bazat pe ***funk***, pe elemente ale folclorului african şi pe alte variate ingredinte stilistice. Continuând seara în cu totul alt registru al expresivității, regina braziliană a teritoriului de interferență dintre bossa nova şi jazz, insinuanta vocalistă şi redutabila pianistă **Eliane Elias** a dăruit cu generozitate ascultătorilor clipe unicat sub aspectul rafinamentului armonic şi al plasticității melodice, specifică muzicii din țara sa. Aşteptat cu legitim interes, renăscutul grup **„Return To Forever”** din anii ’70 (acum în formulă de trio) al pianistului **Chick Corea** şi-a concretizat măiastru idei muzicale mai vechi şi mai noi; dacă liderul s-a aflat de astă dată pentru a patra oară pe scena (şi în fața „bătrânului” pian Stainway) de la Sala Palatului, ceilalți doi, prezenți pentru prima oară pe acelaşi podium, şi-au revelat cu strălucire disponibilitățile: contrabass-istul **Stanley Clarke** într-o formă de zile mari şi bateristul **Lenny White**, edilul unor arhitecturi ritmice de certă subtilitate.

Dar după opinia mea, ***punctul de climax al expresiei*** l-a constituit recitalul 100 % jazz al senzaționalului, năucitorului improvizator **Branford Marsalis**, între coechipieri strălucind **Joey Calderazzo** care – cum ar spune **Mircea Tiberian** – ***a cântat năprasnic*** la pian; în contextul sceției ritmice a uimit prin vigoare şi vitalitate bateristul **Justin Faulkner** în vârstă de numai optspezece ani! Finalul a revenit charismaticului ghitarist **Mike Stern**, frenetic exponent al fusion-ului actual, mai ales că i-a avut alături pe trompetistul de excepție **Randy Brecker** şi pe bateristul **Dave Weckl**, neîntrecutul demiurg de sofisticate supraetajări ritmice.

Nu am putea încheia aceste rânduri – informative, mai presus de toate –, fără a menționa alte importante evenimente de club din țară. Astfel, să amintim redeschiderea **Clubului de Jazz** din Lugoj (15 octombrie), condus de acelaşi împătimit amfitrion **Ştefan Katona** care îl înființa acum 40 de ani, Club găzduit de astă dată sub auspiciile Casei de Cultură a Municipiului (referent **Augustin Bercean**), primarul însuşi nelipsind de la această reinaugurare. Apoi reuşitul concert (28 octombrie) de la **Clubul SNC** din Constanța (datorat energicului organizator **Gigi Haleț**), cu participarea octetului de jazz **„Black Sea Constanța Orchestra”** dirijat de **Liviu Mărculescu**, avându-l ca invitat pe saxofonistul/clarinetistul ieşean **Virgil Popovici**.

REGAL de BALET la Sala Palatului

Sebastian WERNER

"Stars of the 21st Century" a revenit pentru a doua oară în România la Sala Palatului cu 13 faimoşi dansatori de la 8 dintre cele mai prestigioase Companii de Balet din lume. După succesul primei ediţii a Galei Internaţionale de Balet, din 21 februarie, directorii artistici ai "Stars of the 21st Century", Solomon şi Nadia Veselova-Tencer din Canada, au pregătit împreună cu Alexandru Bebe Mihu (vicepreşedinte Asociaţia Cultural-Artistică BEST ART) şi Elena Manolescu (Director General DMB Music Records şi Preşedinte Asociaţia Culturală BEST ART) un program nou, variat şi extrem de interesant, cu scene din baletul clasic, neoclasic şi contemporan. Artiştii care vor evolua la Bucureşti au fost Dmitri Gruzdyev şi Erina Takahashi (English National Ballet); Anastasia Goryacheva şi Viacheslav Lopatin (Bolshoi Ballet – Moscova); Olga Iesina (Baletul Operei din Viena); Mikhail Kaniskin şi Elisa Carrillo Cabrera (Berlin Opera Ballet); David Makhateli (Royal Ballet – Londra); Jiří Bubeníček (Dresden SemperOper Ballett); Otto Bubeníček (Hamburg Ballet); Iana Salenko şi Marian Walter (Berlin Opera Ballet); Jon Vallejo (Scena Ballet "Carmen Roche" - Madrid). Publicul român s-a bucurat din nou de acest spectacol extraordinar de balet în care s-au întrecut în eleganţă, virtuozitate, originalitate şi talent 13 dintre cei mai valoroşi balerini ai lumii. Spectacolul a avut două părţi. În prima parte balerinii de la Bolshoi Ballet au dansat "Flacăra Parisului" - pas de deux, iar cei de la Berlin Opera Ballet - "Not Any More". Dmitri Gruzdyev şi Erina Takahashi (English National Ballet) au adus în faţa publicului "Giselle" - pas de deux, iar ruşii de la Sankt Petersburg au dansat "Corsarul" - pas de deux. În partea a doua a spectacolului am aplaudat pas de deux-urile din "Manon", "Silfida", "Don Quijote" sau "Lacul lebedelor". Promotorii şi susţinătorii acestui eveniment în România au fost încă de la prima ediţie distinsele artiste Maria Dragomiroiu, fosta mare balerină Ileana Iliescu şi Corina Dumitrescu, prim-solistă a Operei Naţionale Bucureşti, precum şi Fundaţia pentru Dezvoltarea României "Dan Voiculescu". *"Intenţionăm ca acest eveniment de notorietate mondială să devină tradiţie în România şi să îl organizăm la Bucureşti în fiecare an, de-acum încolo. Începând cu anul viitor vom organiza* Gala Internaţionala de Balet "Stars of the 21st Century" *o singură dată pe an, în perioada noiembrie-decembrie"* – ne-a mărturisit organizatorul şi impresarul Bebe Mihu. (Foto: **Cornel Lazăr**)

Iana Salenko şi Marian Walter

Jiří şi Otto Bubeníček, Jon Vallejo

"Alo, aici Revista!". Direct din Spania

În cadrul Programului "Români pentru Români", inițiat cu doi ani în urmă de Teatrul de Revistă "Constantin Tănase" şi Primăria Municipiului Bucureşti, vedetele Teatrului au efectuat un turneu în Spania cu spectacolul "Alo, aici Revista", regizat de Bițu Fălticineanu. Alexandru Arşinel, Nae Lăzărescu şi Vasile Muraru, Cristina Stamate, Gabriel Dorobanțu – invitat special, Valentina Fătu, Liliana Mocanu, Mirela Boureanu, Daniela Cristea, Grupul Excentric Acrobatic DUO Lascu şi Ansamblul de Balet al Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" (coregrafia Cornel Popovici) au jucat la Madrid-Getafé, Aranjuez si Alcala.

V. Muraru, C. Contra, Al. Arşinel

La Conservatorio Profesional de Musica (Getafé), Centrul Cultural "Isabel de Farnesio" (Aranjuez) şi Auditorio "Paco de Lucia" (Alcala) artiştii Revistei au jucat în fața spectatorilor români care au umplut la până la refuz aceste săli. Fundaşul echipei Getafe, fotbalistul Cosmin Contra a ținut să le fie alături şi să-i aplaude pe artiştii români la primul dintre spectacole, unde a venit cu fiica sa, Sara.

Turneul pe care trupa Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" l-a efectuat în Spania cu spectacolul *"Alo, aici Revista!"* s-a desfăşurat, ca şi cele de anul trecut din Italia (Roma şi Torino), Spania (Madrid, Valencia şi Castellon) şi Rep. Moldova (Chişinău), în cadrul Programului "Români pentru Români" demarat în primăvara anului 2008, odată cu turneele şi triumful artiştilor români ai REVISTEI Româneşti de la Madrid, Torino, Roma, Valencia, Castellon şi Chişinău. În Capitala Italiei sala de spectacole a devenit neîncăpătoare, iar peste 500 de spectatori au rămas pe-afară. Anul trecut, la Valencia (Centrul Municipal pentru Tineret "Algires") şi Castellon (Centrului Cultural "La Marina") au jucat Alexandru Arşinel, Nae Lăzărescu şi Vasile Muraru, Cristina Stamate, Adriana Trandafir, Marcela Lăzărescu, Cristian Simion, Nae Alexandru, Adrian Enache, Mirela Boureanu şi Grupul Excentric Duo Lascu, alături Ansamblul de Balet condus de coregraful Cornel Popovici.

Al. Arşinel, B. Fălticineanu, V. Muraru

Şi iată că succesele de anul trecut cu spectacolele *"Olé, Tănase"* şi *"Stelele Revistei"* au adus o nouă invitație în Spania colectivului Teatrului de Revistă "Constantin Tănase", care va mai efectua până la sfârşitul anului două turnee, în Israel şi Rep. Moldova.

Text si foto:
Oana GEORGESCU

C. Stamate, G. Dorobanțu, V. Fătu

Iuliana Marciuc la... 3 ani !

Marius GHERMAN

Binecunoscuta vedetă de televiziune, prezentator şi realizator al emisiunii "Miezul Zilei", difuzată în direct de luni până joi la TVR1, a aniversat recent 3 ani de la inaugurarea primului său restaurant chinezesc. *„În 2006 a început povestea restaurantelor chinezeşti* ASIA*, care-mi ocupă jumătate din timpul meu liber"* – ne-a spus vedeta TV. *„E o afacere pe care mi-au propus-o prietenii mei de familie, soţii Carmen şi Nicu Barbu. Spaţiul de pe bulevardul Decebal mi s-a părut ideal pentru deschiderea unui restaurant. Am fost în China şi ne-am documentat, am achiziţionat veselă şi mobilier, l-am cunoscut pe Yang Zeng, un bucătar chinez de 5 stele, care ulterior ne-a devenit asociat. Iată că sunt 3 ani de când restaurantul funcţionează şi s-a remarcat prin eleganţă şi curăţenie, printr-o atmosferă caldă şi primitoare. Meniul este foarte apreciat de toţi cei care ne trec pragul, iar omul de afaceri Peter Imre, un binecunoscut şi temut critic de meniuri şi restaurante, ne-a dat calificativ maxim. Nu am crezut că pot fi organizate şi botezuri la un restaurant chinezesc! Şi se întâmplă la noi, ne-au cerut-o clienţii şi ne-am adaptat."*

La sărbătoarea celor 3 ani au ţinut să-i fie alături Iulianei o mulţime de prieteni, dar şi reprezentanţi ai show-biz-ului autohton – Gheorghe Turda, Marina Meleşcanu şi Peter Imre, Valentina Pelinel şi Cristian Boureanu, Lavinia Şandru, Alina şi Romeo Negoiasă (Grupul ALESIS), av.Cătălin Dancu, Cornel Verban, Bianca şi Marian Sârbu (Trupa EXCLUSSIV), Monica Tatoiu, Oana şi Viorel Lis, Cătălin Măruţă, Florentin Marinescu - Preş. F. R. de Arte Marţiale, Gigi Alecu şi Raluca Târăpuceanu, General Manager respectiv Marketing Manager al Editurii „MeteorPress", Simona Bălănescu (Antena 2), Roxana Iliescu (B1TV) sau Mihaela Borcea.

Iuliana, cu Bianca şi Marian Sârbu şi... viitoarea vedetă ExclussiV!

Pe 27 noiembrie la Târgul de Carte „GAUDEAMUS" va avea loc lansarea cărţii „Miezul Zilei, o emisiune într-o carte" scrisă de colegii săi de platou: Oana Georgescu (capitolele dedicate celor 20 de ani de Televiziune ai Iulianei, emisiunii „Miezul Zilei" şi vedetelor invitate), Radu Ştefănescu (Horoscop), psih.Lucia Sterian şi Marius Andron (Poveşti de Viaţă).

Cu Alina şi Romeo Negoiasă (Alesis)

„Cum de reuşesc să fac atâtea? Totul ţine de organizarea eficientă a timpului, calitate cu care mă mândresc şi pe care mi-au descoperit-o şi alţii" – motiva Iuliana la finalul cărţii. *"Ce fac într-o zi obişnuită? Îmi duc copilul la grădiniţă, apoi merg la sala de gimnastică, apoi încerc să-mi fac timp să rămân să mai bem un ceai după antrenament cu grupul nostru de prietene şi ne predăm uneori «lecţii» de terapie a sufletului. Cu două ore înainte de emisiune ajung în Televiziune, merg la machiaj, apoi în studio pentru repetiţii, şi urmează emisiunea. Live! După transmisiunea directă discut cu membrii echipei amănunte despre ediţia de a doua zi, despre invitaţii pe care-i programăm cu minimum două săptămâni înainte şi tot aşa. După-amiezile mi le petrec la restaurant, am mereu alte proiecte şi afaceri în derulare, dar prioritatea mea este familia. Seara mă grăbesc să ajung acasă, la David, de aceea nu ies foarte des la evenimente mondene. Duminica dimineaţă îl duc mereu la Teatrul Ţăndărică, la Opera Naţională Bucureşti sau la Teatrul «Ion Creangă», are ore de engleză, merge la înot şi mai ales citeşte! David este cea mai mare realizare a vieţii mele, pe care mi-am dorit-o, pe care am aşteptat-o şi pentru care am făcut multe eforturi. Poate tocmai de aceea bucuria existenţei lui este atât de mare. Îmi amintesc că, la fiecare aniversare de-a mea, singura dorinţă pe care mi-o puneam era să am un copil. Bineînţeles că acum, când îl am, sunt cea mai fericită".* Iuliana Marciuc mai are un motiv de fericire – interpretul Adrian Enache, tatăl lui David şi solistul Teatrului de Revistă „Constantin Tănase", a divorţat... (**Foto: Gabriel Boholţ**)

Marina Voica – recunoaştere la Breaza

Ana-Maria SZABO

În condiţiile în care primarii Capitalei, de douăzeci de ani încoace, nu au nici o preocupare de a răsplăti performanţele marilor noştri artişti, a fost nevoie ca Marina Voica să se auto-exileze la Breaza pentru a primi titlul onorant de „Cetăţean de onoare”. După 10 ani de şedere în pitorescul orăşel, marea noastră interpretă a fost investită, în cadrul „Zilelor oraşului”, cu acest titlu, în faţa unui public care a înfruntat frigul şi ploaia pentru a o aplauda pe cea care de un deceniu le este concitadină. După ce primarul şi directorul casei de cultură i-au înmânat diploma şi florile, artista oferit un recital mult gustat, întreaga festivitate fiind transmisă de OTV, acolo unde cu câteva zile înainte Marina Voica susţinuse, alături de Dan Diaconescu, un maraton al cântecului şi al amintirilor. În plină formă, interpreta pregăteşte câteva noi compoziţii şlefuite la Câmpina, în studioul formaţiei Alesis, aşa încât o aşteptăm cu un nou album!

AMF la cota 10.000

Gabi MATEI

Ana Maria Ferencz a filmat pentru piesa „Fresh” un clip a cărui producţie a costat 10.000 de euro. Filmările au avut loc la Sebeş şi în Alba Iulia, avându-l pe Edy Schneider în triplă ipostază: regizor, producător şi cameraman.

Povestea videoclipului urmăreşte ieşirea din cotidian a solistei, la volanul unui Hummer de 6 litri care aparţine cascadorului Lae, cunoscut pentru activitatea sa atât în România, cât şi la Hollywood. După o plimbare pe teren accidentat, artista ajunge într-un loc mirific, îşi pune ochelari 3D şi intră într-o lume ideală virtuală: acolo găseşte oameni care manevrează aeromodele, o lume colorată şi vie.

Videoclipul este filmat din patru unghiuri diferite cu patru cameramani, Edy Schneider, Mihai Lazăr, Sorin Sabău şi Lucian Vuicin, trei camere de luat vederi pe sol şi respectiv un helicam.

Geta Burlacu – plurivalentă

Sorin BANU

Este considerată „patrimoniu naţional” în Republica Moldova, iar pretutindeni în lume (în peisajul festivalurilor *world music)* este asociată cu o sursă inepuizabilă de energie „neconvenţională”, pentru că poate cânta neîntrerupt 4 ore după ce a condus alte 10-15.

Geta Burlacu absoarbe şi oferă scenic o multitudine de stiluri: lirismul şansonetei franţuzeşti, senzualitatea muzicii latine, patosul balcanic, libertatea jazz-ului, ritmurile ţigăneşti, totul topit în ceea ce numeşte „etno-jazz”. Profesoară de canto, pian şi vioară, prezentatoare a unui show tv, mamă a 2 copii, absolventă a Conservatorului din Chişinău (canto-jazz), laureată a numeroase festivaluri de jazz din Rusia, Germania, Danemarca, Franţa, Geta mărturiseşte că a învăţat multe din întâlnirea cu Anca Parghel (în România) şi master class-ul cu Bobby Mc Ferrin (la Moscova).

Reprezentanta Moldovei la Eurovision (2008) a participat la „Cerbul de Aur 2009” în 2 septembrie 2009 (prima seară la Braşov), iar a doua zi, la ora 14, şi-a lansat şi în România (la Librăria „Şt. O. Iosif) cele mai recente două albume: folclor („La Poarta Pământului”) şi pop- jazz („O sete nebună“) .

Flash

Anton MIHAI

Casa de discuri Roton a semnat cu Warner Music un contract pentru **Keo** în Europa. „Falling High” este primul single de pe noul album care se va bucura de promovare pe teritorii europene. Piesa beneficiază şi de videoclip, iar Keo a fost prezent în turneul Rock Your School, desfăşurat în 10 licee bucureştene, unde fanii s-au manifestat din plin pe piesele sale.

Vunk

Imediat după lansarea single-ului “La orice oră”, trupa **Vunk** a plecat într-un turneu național de promovare, în 8 dintre cele mai mari oraşe din țară. Este pentru prima oară când Vunk concertează în noua formulă şi alături de băieți va urca pe scenă şi Oldschool DJ. Alături de Vunk, în acelaşi turneu se află Holograf şi Compact.

Abordând acelaşi stil punk-rock cu care ne-au obişnuit, primul extras pe single al băieților de la **Z.O.B**, „Şi ce” îşi doreşte să fie un protest împotriva stării actuale de lucruri, a direcției în care se îndreaptă lumea în care trăim. Clipul este un pamflet şi trebuie tratat ca atare.

REGAL revine cu un nou single: cu un sound adevărat şi un mesaj „la mişto” față de ceea ce găsim în țara noastră de astăzi, ei propun şi soluția salvatoare: “FIE CRIZA CÂT DE GREA, BANI DE BERE-OI MAI AVEA”!

În ciuda recesiunii, la tombola concertului aniversar **El Negro Zece**, băieții şi-au premiat fanii aşa cum au promis: un fan norocos a preluat cu bucurie chitara solistului, Bogdan Negroiu. Întâmplarea a făcut ca norocosul câştigător să nu ştie să cânte la chitară. Astfel, Bogdan a declarat că e dispus să ofere el însuşi lecții de chitară pentru proaspătul deținător. În vâltoarea vremurilor prezente, solistul ia în considerare posibilitatea de a-şi lua o ocupație extra pe lângă cea de interpret: aceea de profesor de chitară. Merită menționat că Bogdan are experiență de profesor deoarece a predat canto, timp de un an, la Şcoala Populară de Artă din oraşul său natal, Ploieşti.

Keo

„Burning love”, prima piesă interpretată de **Conect-R** în limba engleză, vine după succesele înregistrate de Conect-R cu „Dacă dragostea dispare” feat. Alex şi “Nu-ți pierde dragostea”. Echipa de producție, formată din Ciprian Florea şi Lulu Hillerin, a dezvoltat ideea lui Conect-R, de la Oradea în Bucureşti, la studiourile din Buftea, acolo unde au avut loc filmările.

La doar câteva luni de la lansarea lui în Rusia, **Marius** şi single-ul “Rain” au ajuns pe locul 1 în topul difuzărilor de la Hit FM, unul dintre cele mai importante radiouri ruseşti. După Polonia, MediaPro Music a licențiat de curând întreg proiectul Marius – „By Myself” şi în Rusia, iar următorul teritoriu interesat de el este Japonia. În prezent artistul este în plină campanie de promovare națională a celui de-al doilea single, „Obsession”.

Mihai Trăistariu - în juriu şi recital la Festivalul Internațional „Slaviansky Bazaar” din Vitebsk din Bielorusia. E pentru a 3-a oară când calcă pe tărâmul lor. Prima dată in 2002 ... ca şi concurent şi s-a întors victorios. Mihai a fost invitat în 2007 într-un spectacol dedicat Eurovision-ului. Acum... în 2009, Mihai a fost în juriul festivalului, în care acum 7 ani era doar un simplu participant.

Cele 5 rockerițe de la **Blaxy Girls** au filmat clipul pentru cel de-al treilea extras pe single, „Nu suporți (E vina ta)”, de pe albumul lor de debut, „If you feel my love”. Scenariul pe care regizorul Florin Botea l-a pus la cale a prins viață chiar la fața locului. În Palatul Copiilor, Rucsy, Amalia, Ana, Cris şi Gela s-au obişnuit cu ritmul şi stilul în care se desfăşoară filmarea unui videoclip.

În zilele de 25 şi 26 septembrie, Institutul Cultural din Budapesta în colaborare cu Federația Maghiară de Jazz, în cadrul programului KULTEA- “Locomotiva de jazz”, a organizat două concerte cu formația alcătuită din muzicienii români din Timişoara Johnny Bota-contrabas şi Lică Dolga-baterie şi muzicienii din Ungaria, Gabor Kollman-saxofon şi Istvan Gyarfas-ghitară. Primul concert a avut loc la Muzeul Comerțului şi al Industriei Turistice din Budapesta, iar al doilea la Grand Cafe&Cinema din Szeged.

Sub genericul LATINOS DO ORIENTE, ICR Lisabona a organizat în oraşul respectiv două concerte de jazz pe 27 septembrie la Museu Do Oriente, iar după două zile la Hot Clube De Portugal, protagonişti fiind Decebal Bădilă-ghitară bas şi contrabas, Marius Preda-țambal, acordeon şi vibrafon şi Antal Steixner-percuție din Olanda. (ultimele două ştiri au fost consemnate de Al. ŞIPA)

Mondo pop

Anton MIHAI

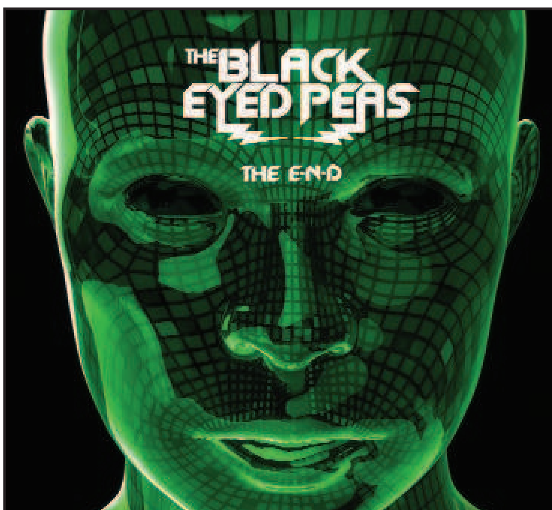
Mariah Carey lansează *Obsessed*, primul single de pe noul său album, M*emoirs of an imperfect Angel.* Mai întâi a fost E*mancipation of Mimi* (album ce s-a vândut în 10 milioane de exemplare), E=*MC²* răsplătit cu discul de platină şi acum vin memoriile unui înger imperfect, cel de-al 12-lea album din cariera artistei. Videoclipul primului single, scris şi produs de Mariah, The-Dream şi Tricky Stewart, va fi regizat de Brett Ratner, cel care a mai colaborat cu Mariah în trecut la videoclipurile pieselor I *still believe*, I*t's like that* sau He*artbreaker*.

The **Black Eyed Peas** au debutat pe primul loc in *Billboard Top 200* cu noul lor album, THE E.N.D., cel de-al cincilea material de studio al trupei. *Boom Boom Pow*, primul single de pe noul material se află pe primul loc în topul *Billboard Hot 100* de 11 săptămâni. *The E.N.D* este primul album lansat după *Monkey Business* (2005), material ce s-a vândut în peste 9 milioane de exemplare şi a câştigat două premii Grammy (Best Rap Performance By a Duo or Group şi Best Pop Performance by a Duo or Group). The Black Eyed Peas au vândut peste 26 de milioane de albume în întreaga carieră.

Evacuate the Dancefloor marchează un nou început pentru unul dintre cele mai de succes proiecte dance din lume, având la baza sound-ul europop pe care **Cascada** l-a făcut celebru. Abilitățile vocale ale solistei *Natalie Horler* (englezoaică crescută la Bonn, în Germania, fiica lui *David Horler*, un consacrat muzician de jazz) devin mai puternice ca oricând. În 2004 i-a cunoscut pe producătorii originari din Köln, Manian şi Yanou. Aceştia au invitat-o să le fie vocal în noul lor proiect, **Cascada**. După 18 luni, au devenit faimoşi grație single-ului de debut, *Everytime We Touch*. Un super hit în Statele Unite, fiind urmat de un album vândut în peste 500.000 de exemplare, material de pe care s-au lansat opt single-uri, printre care *Miracle* şi varianta dance a piesei *Truly, Madly, Deeply* a celor de la *Savage Garden*. Cel de-al doilea album, *Perfect Day* (vândut în 500.00 de exemplare) ce a inclus hit-ul *What Hurts The Most*, a continuat succesul celor de la Cascada. Cascada a apelat la rapper-ul în vârstă de 22 de ani, *Rudi*

Aflat în plin turneu internațional, **Michael Bolton** a părăsit Salonic-ul imediat după concert şi a ajuns în România cu un avion privat, urmând a fi cazat la un hotel de lux împreună cu staff-ul său tehnic, o echipă de profesionişti formată din 25 de persoane. Concertul de la **Sala Palatului** a fost deosebit față de cele pe care le-a susținut cu alte ocazii pentru publicul din România, cuprinzând pentru prima dată toate hit-urile megastarului american, piese incluse pe cel mai recent material discografic al său – intitulat "The Very Best of Michael Bolton".

Formația **Queensryche a** revenit în România pe 28 iunie, la Arenele Române pentru a susține un concert în cadrul festivalul **Rock the City**. Membrii trupei Queensryche au adunat în iulie 2007, tot aici, peste 3.000 de români, pentru primul lor concert la Bucureşti. Americanii se află în plină promovare a albumului **American Soldier,** al 12-lea album de studio al legendarei trupe care până în prezent a înregistrat vânzări de mai bine de 20 de milioane de discuri în întreaga lume. Pe aceeaşi scenă, trupa **Limp Bizkit** a concertat pentru prima oară în România, alături formația canadiană de progressive metal, **Saga.**

Pentru a marca relansarea albumului **Tubular Bells** şi apariția pe piață a noului CD set **Mike Oldfield: The Collection**, opt țări au luat parte la BELL DAY. În Marea Britanie, British Music Experience a organizat pe O2 Arena un eveniment intitulat **The Handbell Ringers of Great Britain Vs. The Orb**. The Handbell Ringers of Great Britain sunt un grup de 29 de artişti ce reinterpretează piese celebre folosind diverse modele de clopote, iar The Orb, celebrii producători britanici de muzică electronică, au creat un set special pentru acest eveniment intitulat Orbular Bells. Clopotele au sunat pe întreg mapamondul. De la opera din Sydney sau de la Berlin Victory Column din Germania până la monumentul Atomium din Bruxelles, de la templul Hokutenin din Yokohama, sau de la Plaza de las Naciones din Buenos Aires, până în Beijing, cât şi pe celebra plajă Copacabana din Rio de Janeiro.

După o absență de cinci ani, **No Doubt** s-au reîntors pe scenă, părând că nu au lipsit deloc în toată această perioadă. Îmbrăcați în alb, membrii trupei au încântat publicul cu un show de 90 de minute susținut la **Mandalay Bay** în **Las Vegas** în cadrul evenimentului Tiger Jam organizat de *Fundația Tiger Woods* care se specializează în programe educaționale pentru copii. Trupa a inclus în playlist piese noi, dar şi hit-urile care i-au făcut celebri. Momentul culminant al spectacolului a fost coborârea solistei în mijlocul mulțimii pentru interpretarea piesei ***I'm Just A Girl***.

"Ciocârlia" Marinela Pârvu

Oana GEORGESCU

S-a născut în 1976, în comuna Ghioroiu, județul Vâlcea, iar primul contact cu muzica populară l-a avut la vârsta de 4 ani, când a auzit în casă melodii oltenești cântate de mama ei. La 15 ani a început să lucreze cu

M. Pârvu, M. Ioniță

profesorul Gheorghe Lazăr, la Şcoala Populară de Artă din Bucureşti, pe care a absolvit-o în 1993. A participat la numeroase festivaluri şi concursuri de folclor, unde a obținut o mulțime de premii. Dar cel mai important lucru pentru ea este recunoaşterea din partea unor mari maeştri ai scenei populare româneşti - Paraschiv Oprea şi Ionel Budişteanu. Îi datorează talentul mamei sale, care i l-a stimulat şi cultivat într-un mod inedit. Atunci când Marinela avea 3 ani, mama sa i-a pus sub pătuț o cană cu pământ, aducătoare de talent. Dintre toți cei cinci copii, doar ea are voce şi-i duce mai departe pasiunea pentru cântecul popular şi mai ales dorința mamei sale care, între timp, a decedat. La scurt timp i-a urmat şi tatăl, iar cele 4 fete şi 1 băiat au rămas singuri pe lume. Marinela a fost nevoită să renunțe pentru câtiva ani la muzică – neaducătoare de venituri pentru ea şi a lucrat ca patiser, meserie pentru care se pregătise. Până când într-o zi surorile şi fratele său i-au spus răspicat: *"Marinela, tu trebuie să cânți! Asta a fost dorința mamei şi eşti singura dintre noi care poate să i-o împlinească. Vom avea noi grijă de tine!"*. A reluat participările la

concursuri şi festivaluri, a început să cânte cu diferite orchestre şi să-şi reîmprospăteze repertoriul. Vocea sa unică, prezența scenică şi mai ales seriozitatea au fost remarcate şi de dirijorul şi instrumentistul Nicu Țane. Taraful acestuia a fost înființat special pentru Marinela în 2006 şi a suferit în timp mici modificări (s-au adăugat orgă, tobe şi suflători), pentru un viitor proiect care a început deja să prindă contur. Maestrul Nicu Țane a debutat ca dirijor la vârsta de 18 ani, având concerte de-a lungul timpului în întreaga lume cu toți marii solişti de muzică populară. A fost director artistic al restaurantelor "Burebista" unde a cântat seară de seară timp de 7 ani. Când Natalia Oreiro s-a aflat în România pentru concert, restaurantul "Burebista" a fost ales pentru cina de după concertul artistei şi datorită renumelui violonistului Nicu Țane şi vocii Marinelei Pârvu, care i-a cântat vedetei fără întrerupere. Nicu Țane şi violonistul Marius Ioniță, impresarul şi viitorul soț al Marinelei, au contribuit substanțial şi cu orchestrația la realizarea primului CD al său intitulat "VIS PENTRU ROMÂNII MEI". Marinela Pârvu şi-a desăvârşit tehnica vocală tot cu maestrul Nicu Țane pentru care a fost o provocare interesantă şi hotărârea Marinelei de a aborda un nou stil muzical – disco-pop. Două piese au fost deja reorchestrate special pentru Marinela de către compozitorul Andrei Kerestely.

Trebuie remarcat faptul că Marinela,

una dintre puținele soliste care poate interpreta cu succes cântece toate zonele folclorice, a debutat în forță în muzica populară interpretând o celebră piesa lansată de o renumită artistă: Maria Ciobanu, supranumita "Ciocârlia". Marinela reuşeşte să cânte piesa "Lie, lie, ciocârlie" cu un ton mai sus decât îndrăgita "doamnă a muzicii populare"! Şi dacă se spunea că Maria Ciobanu "cânta refrenul atât de sus, de nici privighetorile n-o puteau imita", va dați seama cât de... sus cântă Marinela! Şi ca să vă convingeți ascultați-i CD-ul "Vis pentru românii mei". Mai ales că de-acum încolo veți avea ocazia să cunoaşteți o altă Marinela Pârvu, cu un look modern, un repertoriu disco, complet nou, cu trupă de dans, dar acompaniată de formația "Romanian Music Show" condusă de acelaşi Nicu Țane. O "creație" reuşită şi de succes a fiului lui Nicu Țane, Marius Ioniță, care îi este iubit, viitor soț, manager, impresar şi care o acompaniază la vioară ca nimeni altul.

STEVE VAI în BraSHOW

Doru IONESCU

A fost odată un tânăr chitarist care creştea într-un an cât alţii în 10... iar când marele Frank Zappa a dat de el l-a urcat pe scenă fără nici o jenă. Şi de atunci, Steve Vai a urcat muntele doar pe partea nebătătorită a potecilor. Deasupra sa cu cerul înstelat de Dumnezeu cu... staruri chitaristice dublate de muzicieni, Steve Vai l-a avut aproape în copilărie (în Long Island / New York) pe Joe Satriani. Când i-a transcris o partitură lui Zappa, acesta a recunoscut în „micul meu virtuoz italian" o „inteligenţă muzicală superioară" şi l-a luat pe junele chitarist alături preţ de aproape cinci ani şi tot atâtea discuri.

Dar în 1984 Stevie începe extravaganta carieră solo cu debutul „Flex Able", în acelaşi an înlocuindu-l pe Malmsteen în ALCATRAZZ!. După un disc, trece la P.I.L., apoi se alătură lui David Lee Roth, solistul VAN HALEN. Două discuri în trei ani de show-uri totale, sold-out! În 1989 trece pe corabia WHITESNAKE dar, mai important, înregistrează albumul solistic „Passion & Warfare" în culmea extravaganţei, presărat cu melodicităţi rarisime gen „For the Love of God"; vervă creatoare, tehnică şi feeling care frizează geniul. Altfel, discul îl depăşeşte în 1990 în clasamente pe cel cu Coverdale, iar în timp Steve continuă colaborările celeste: Alice Cooper, Ozzy Osbourne, Al DiMeola şi atâţia alţii, nemaivorbind de diverse coloane sonore inclusiv pentru jocuri de calculator. Un capitol întreg îl constituie generaţiile succesive de muzicieni la superlativ, generic zise „G3" (cu Joe Satriani, Yngwie Malmsteen, Eric Johnson, John Petrucci şi lista e încă lungă).

Solo, Vai a încercat mai apoi un grup rock clasic pe „Sex & Religion" (1993) cu care a reuşit refrene în toată puterea cuvântului; însă fanii l-au iubit mai mult pentru următorul EP din '95, „Alien Love Secrets", o nouă demonstraţie de virtuozitate, cu un alt tribut fabulos adus melosului: „Tender Surrender". Pe aceleaşi coordonate, în 1996 scoate „Fire Garden", pare-se discul favorit, deşi chitaristul-erou nu trăieşte în nici un caz în trecut. Încercând să fiu foarte selectiv, în 2000 a ajuns la Bucureşti cu discul „The Ultra

Zone" ale cărui piese au fost înregistrate în concertele din diverse ţări, după cum folclorul uneia sau alteia l-a inspirat în compoziţii şi orchestraţii (cazul României – o melodie din Maramureş, de al cărei titlu „Babushka" nu e prea mulţumit nici astăzi...).

Pendulând între compoziţii, performing, studiouri, activitatea didactică şi zecile de colaborări, m-am şi l-am întrebat cum face faţă vieţii de familie. „Am învăţat să fiu managerul timpului meu; nu e uşor, dar iată-mă cu aceeaşi femeie de 30 de ani, cu cei doi băieţi ai mei... Îmi pare rău că n-am putut să aduc la Braşov noua mea chitară (există modele speciale Ibanez, nenumărate, schimbate aproape anual, construite la indicaţiile chitaristului, n.a.), e o minunăţie, n-ai mai văzut aşa ceva, sincer! Ceea ce nu înseamnă că aş fi schimbat instrumentul în sine; ca şi în cazul noii tehnologii care ne impresoară şi de care eu, în particular, mă folosesc cât pot de mult, chitara - precum muzica – rămâne aceeaşi..."

Steve Vai a răspuns absolut oricui la conferinţa de presă din ziua minirecitalului de la Cerb, la fel s-a întâmplat şi la interviurile separate, indiferent că era televiziunea naţională sau un ziar local, s-a fotografiat cu absolut oricine i-a cerut-o şi a dat sute de autografe, inclusiv pe instrumente; în particular, chitaristul de la TROOPER l-a rugat să-i deseneze pe umăr sigla sa, pentru a şi-o tatua ulterior. Şi la fiecare declaraţie oficială şi-a cerut scuze pentru faptul că nu avea pe moment o trupă cu care să susţină un recital în toată regula, fiind limitat astfel de negative la cele trei piese. No problem, am văzut mulţi rockeri veniţi de peste hotare să-l admire nu numai pe guitar-hero, ci şi pe omul de sub masca starului. Eu ştiu că se va ţine de promisiune şi cu prima ocazie se va întoarce şi vă recomand călduros DVD-ul lansat şi în România „Where the Wild Things Are", măcar şi pentru că nu sunt singurul care afirmă şi acum, ca-ntr-un banc cu ardeleni: Aşa ceva nu există!

elstar
Casa de Productie Electro Star
Eugen Ungureanu
eu promovez artiştii pe televiziune:
-OTV-star musik
-DDTV-magic show
0745.503.350
0722.410.597
sâmbătă pe OTV-ora 9.00 şi duminica pe DDTV-ora 10.10
Esti talentat si vrei un album ?
sună la 0745.503.350
trimite e-mail la: electrostar@compnet.ro
vizitează: www.musik.ro
OTV
DD TV

Glasul speranțelor

Ioan SĂTMAREANU

Speranțele cântecului s-au întâlnit din nou la Techirghiol, în cel mai relaxat şi mai încântător festival pentru copii şi tineret, organizat de Primăria oraşului (primarul Adrian Stan a fost permanent lângă invitați) şi Casa de cultură „C. Tănase" (Florin Zisu fiind şi director al manifestării), sub directa îndrumare a simpaticului compozitor şi animator Gigi Rădulescu, directorul artistic al concursului. Participare bogată, juriu cu competențe diverse: Corina Chiriac (care a susținut şi un formidabil recital, structurat pe piesele viitorului său album), Virgil Popescu, Nicolae Caragia (preşedinte), Carmen Aldea Vlad, Bogdan Dragomir, Constantin Jurăscu, Ion Petrache, ş.a. Susținut mediatic de revista noastră şi de Radio Vacanța şi Constanța (director Daniel Sârbu), festivalul a propus publicului un segment important de talente autentice, unele aducând recent României importante distincții internaționale. Între ele, la loc de cinste, remarcabila Andreea Tuduriu din Bacău, 10 ani (pr. I în Ucraina!), recompensată doar cu un Premiu special al juriului, deşi a interpretat excelent creații semnate de Marius Țeicu şi George Natsis. Premiile I au fost acordate soliştilor Alexandra Sipoş (Bucureşti), Cătălin Mateiu (Focşani), Andreea Roşu, Ioana Ciornea (Constanța), Andreea Plotogea (Techirghiol). Pe treapta a doua de asemenea numeroşi interpreți din județul gazdă (aspect ce ar trebui remediat pe viitor, altminteri va deveni un festival local...): Ştefana Dragomir (Mangalia), Alisa Iancu (Bucureşti), Abduraman Suher (Techirghiol), Bianca Niță, Anastasia Ciornea (ambele din Constanța). Mai buni, nu o dată, au fost laureații aşezați pe treptele inferioare, ceea ce, de fapt, indică nivelul general ridicat al competiției. Este vorba de Dragoş Paraschiv (Focşani), Denisa Pârvu (Călăraşi), Andreea Ştefan (Feteşti), Alice Frâncu şi Elena Olteanu (Giurgiu), Bianca Lixadru (Bucureşti) – pr. III, Oana Ioniță (Călăraşi), Alexia Ceaşu, Mare Toader (ambele Constanța). Trofeul a fost câştigat de Emanuela Ceauşu, 18 ani, din Focşani, cu melodii semnate de Viorel Gavrilă şi N. Caragia.

Au fost 3 zile frumoase de muzică uşoară românească de calitate, interpretată de copii dotați, într-un decor inspirat. Satisfacția majoră este că aceste vlăstare ale cântecului, din care se vor recruta vedetele de mâine, au apelat la creațiile unor compozitori valoroşi. Înafară de cei amintiți au mai fost cântate melodii de Virgil Popescu, N. Kirculescu, Cornel Fugaru, Laura Stoica, Dumitru Lupu, Cristian Alivej, Gigi Rădulescu, Gabriela Sauciuc Cicone, Romeo Cosma, Bujor Mişcuția, Viorela Filip, Ion Aldea Teodorivici, Laurențiu Duță, Viorel Covaci, Ion Cristinoiu, Temistocle Popa, Vasile Vasilache, Adrian Doxan, K1, Marcel Dragomir, Mihai Constantinescu, Adrian Romcescu, Marcel Iorga. După cum se vede, maeştrii autentici ai genului n-au fost uitați. Ne-a bucurat valoare elevilor Marinei Scupra, care se dovedeşte un dascăl bun la Constanța.

Impulsionat de la înființare de entuziaştii Gigi Rădulescu şi Florin Zisu, festivalul „Glasul speranțelor" de la Techirghiol a devenit, în timp, o forță în domeniu.

Fabrica de stele

Gabriela NECHITA

În urma cu aproape 4 ani, un vis prindea contur... visul de a crea o nouă şcoală puternică de tineri solişti, aici, în Iaşii celor şapte coline. Astfel lua ființă cercul de muzică uşoară „Melos" de la Palatul Copiilor, o adevărată pepinieră de solişti extrem de talentați, cu vârste cuprinse între 6 şi 19 ani. De la început, angajamentul meu, în calitate de profesor coordonator al cercului, a fost acela de a pregăti elevii la cele mai înalte standarde şi de a crea o nouă generație de artişti compleți care să readucă muzica de calitate în casele şi viețile românilor. Patru ani şi peste 350 premii mai târziu, soliştii cercului „Melos" şi-au câştigat respectul şi aprecierea unanimă a juriilor şi specialiştilor la cele mai prestigioase festivaluri naționale şi internaționale, dar şi ale publicului larg, care descoperă cu încântare şi uimire extraordinarul talent şi munca micilor artişti.

Profesoara, elevii şi M. Trăistariu

Fiecare „steluță" din „Fabrica de stele", cum îmi place să numesc acest nucleu de copii minunați, are povestea sa. Mădălina Lefter este, la cei 11 ani ai săi, un adevărat fenomen, câştigând peste 50 de premii printre care Marele Trofeu al Festivalului Național de Creație şi Interpretare „Mamaia Copiilor" în 2007 şi a reprezentat România la finala Concursului Internațional „Eurovision Junior" la Limassol, Cipru, în noiembrie 2008. Roxana Apetroaei este o tânăra care şi-a început cariera abia la 17 ani, dar după aproape 2 ani de muncă, de suişuri şi coborâşuri, a reuşit performanța de a smulge de fiecare dată aplauze furtunoase din partea publicului şi juriilor cu interpretările sale intense şi emoționante. Georgiana Dăriescu este cea mai veche elevă a cercului, o tânără de 14 ani care prin forța psihică, prin sensibilitatea şi originalitatea vocii sale, impresionează şi uimeşte pe toți care au avut ocazia să o asculte. Ştefana Vicol, Diana Petcu, Emma Alexa, Alexandra Puşcaşu, Adelina Stanciu sunt doar câteva dintre vocile tinere ale Iaşilor care şi-au creat deja un renume în festivalurile şi concursurile de profil.

În „fabrica" noastră au pătruns cu multă energie şi nerăbdare şi copii din alte județe, dornici de a-şi şlefui talentul, de a pătrunde tot mai mult tainele acestei meserii atât de migăloase şi de a reuşi să-şi facă un renume de la o vârstă fragedă: Ecaterina Petruca şi Isidora Mangâță din Piatra Neamț, Ruxandra Dragomir din Călăraşi, Raluca Ursu din Botoşani, Ştefania Puşcaciu şi Isabela Nițică din Vaslui sunt doar câteva dintre numele care vor avea, cu siguranță, un impact pozitiv asupra viitorului muzicii uşoare româneşti.

Elevii noştri sunt angrenați constant într-o multitudine de proiecte şi activități, de la pregătirea intensă din cadrul cercului, la spectacole şi apariții la cele mai importante emisiuni de divertisment. Însă adevărata experiență unde tinerele noastre vedete se „călesc" în focul competiției, unde pot primi confirmarea şi răsplata muncii lor complexe, o constituie festivalurile. Valoarea elevilor noştri străluceşte an de an în cadrul unor festivaluri de renume ca „Ti Amo"-Oneşti, „Mamaia Copiilor", „Cerbul de Aur Jr.", „Suflet de Stea"-Aleşd, „Delfinul de Aur"-Năvodari, „Remember"-Constanța, etc.

Vocile lor transpun pe scenă cele mai remarcabile melodii româneşti, dar şi piese din repertoriul unor monştri sacri ca Mariah Carey, Whitney Houston, Michael Jackson, Beyonce şi mulți alții. Unul dintre elementele-cheie ale succesului tinerilor solişti este colaborarea lor cu nume de marcă ale componisticii româneşti: Nicolae Caragia, Marius Țeicu, Cristian Alivej, Virgil Popescu şi mulți alții care creează melodii valoroase, ce pun în evidență culorile şi valențele acestor voci tinere.

Floris – 33

Ioan SĂTMĂREANU

O performanţă a reuşit, în vremuri de criză, Florica Buduşan, antrenoare a Clubului de dans sportiv „Floris" din Bistriţa: organizarea celei de a 33-a ediţii – record în materie – a Concursului naţional, cu participare de peste hotare, „Cupa Floris"! Şi, se pare, cu foarte puţin ajutor local, fiindcă la festivitatea de deschidere reprezentanţii Primăriei şi ai C.J. au lipsit, deşi li s-au conferit diplome de excelenţă ! Onoarea a fost salvată, ca de fiecare dată, de deputatul Vasile Gliga, preşedintele FRDS, care a rostit cuvântul de deschidere, prezenţa dânsului dând greutate competiţiei. În ciuda recesiunii, au fost doi arbitri străini, precum şi dansatori din Bulgaria şi Rep. Moldova. Nivelul înalt atins de dansul sportiv bistriţean a fost evidenţiat de demonstraţiile superlative oferite de cele două formaţii ale clubului organizator, „Fiii deşertului" (campioană naţională *Latino*), respectiv „Orhideea sălbatică" (*Standard* – cu prezenţe notabile la campionatele mondiale şi european), precum şi de formaţia de *break dance* „In Action".

Competiţia în sine a fost deosebit de bogată în participanţi, cu nu mai puţin de 29 de finale, la unele concursuri înscriindu-se peste 35 de perechi ! Sutele de dansatori din toată ţara au beneficiat de experienţa unor oficiali reputaţi: Cristian Parnescu (Preşedinte juriu şi Observator federal), Marian Adam (Director concurs), Mariana Olosutean, Alin Miron, Gabriela Negru (secretariat). Între cei mai meritorii câştigători: Andrei Irini-Roxana Botezat („Top Dance Life" - Bistriţa) la *Basic* 16-35 ani *Latino* (aici perechea Iuliu Uilecan-Andreea Vlad de la „Floris" merita mult mai mult decât locul 5 !), Emil Leonte-Patricia Rău („Floris" - Bistriţa) – *Open* 12-15 *La* şi *St*, Alexandru Hudorogicov- Daniela Botnariuc („Gloria" - Rep. Moldova) – *Open* 16-35 La, A.Irini-R.Botezat şi la *Basic* 16-35 *St*, Horaţiu Berengea-Mădălina Roşu („Floris" - Bistriţa) – C 12-13 *St*, Darius Dobraniş-Maria Feldrihan („Floris" - Bistriţa) – *Basic* 6-9 *St*, Rareş Şerban-Mihaela Măcelaru („Dansul viorilor" - Reghin) – *C* 12-13 *La*, Andrei Pop-Iulia Duma („Crystal Top Dance" - Cluj-Napoca) – *D* 16-35 *St*, Lucian Pantiş-Roxana Ştefanca („Royal Dance Club" - Satu-Mare) – *D* 14-15. Ceilalţi câştigători au reprezentat clu-burile „Stephany" (Oradea), „Floris" (Bistriţa), „Alegria" (Timişoara), „Fiesta 2000" (Bacău), „Mirajul dansului" (Sibiu), „Quickstep" (Cluj-Napoca), „Rarăul" (Câmpulung-Moldovenesc). Am recurs la această firească trecere în revistă pentru a înţelege cât de răspândit este dansul sportiv în toată ţara, în condiţiile în care, la Bistriţa, Muntenia, Moldova sau Dobrogea au fost slab reprezentate, la acea ora fiind programate competiţii mai la îndemână.

Datorită unor sponsori generoşi („Varodimex", „Tymbark-Maspex", „Alka" etc.), premiile au fost pe măsura efortului excepţional al dansatorilor şi a străduniei doamnei Florica Buduşan – veteran veşnic tânăr al genului.

Câştigătorul "Festival della Melodia" – Sanremo 2009

Franco Midiri în România

Anul acesta a participat la "Festivalul Melodiei" la Sanremo, unde a câştigat locul I cu melodia "E! Sai che cosa c'è", muzica şi textul fiind semnate chiar de binecunoscutul cantautor, care a vizitat România la invitaţia managerului Agenţiei Kao Fashion, Carmen Pleşea. Franco Midiri, căci despre el este vorba, colaborează cu Casa de Discuri "ByBess" Montesilvano, Rai Uno, Brunella Production Roma şi Asociaţia Culturală "Ulisse 2000". Piesa câştigătoare se află pe cel mai nou material discografic - "Leggimi fra le Righe", album care cuprinde 12 piese şi a cărui lansare va avea loc în această toamnă. Piesa sa "Ma chi sei" ("Dar cine eşti?") a intrat in "TOP 10" Italia şi cucereşte încet, dar sigur, Europa. Acesta a susţinut câteva spectacole în Ukraina, Rusia, dar şi la Teatrul de Operă şi Balet din Chişinău alături de cel supranumit "Nino D'Angelo al Abruzului" - Dino di Napoli. Cântăreţul de origine siciliană, "abruzez" prin adopţie şi-a adjudecat în februarie mult-râvnitul Trofeu al Finalei "Festival della Melodia" de la Sanremo, reuşind să convingă un juriu calificat şi profesionist condus de fostul chitarist al grupului "Giganti" - Giulio Quirandi. Cei care i-au înmânat Marele Premiu au fost realizatorii emisiunii "Stelle emergenti" - Michele Lunella şi Danilo Daita. De doi ani este invitatul oficial al concursului Miss Adriatico, la care participă concurente din 25 de ţări, dar şi membru în juriul Festivalului Naţional de Interpretare "Plai Natal" de la Chişinău. În septembrie 2007 Franco Midiri a cântat la Concertul dat în onoarea celor 50 de ani de carieră a compozitorului Eugen Doga. Toate textele şi muzica pieselor incluse în cele trei CDuri lansate până acum - "Grandi Storie" (8 piese, 2005), "Ma chi sei" (12 piese, 2007) şi "Leggimi fra le Righe" (12 piese, 2009) poartă semnătura cataautorului italian atât de apropiat plaiurilor mioritice şi care şi-a petrecut vacanţa la Piatra Neamţ.

Iuliu NEAG

"Grease" – El Musical de Tu Vida

O seară de neuitat la Nuevo Teatro Alcala

Turneul Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" în Spania a dat ocazia câtorva dintre artiştii pasionaţi de musical să vadă "Grease" - una dintre cea mai de succes producţii scrise în 1971 de Jim Jacobs şi Warren Casey şi care se joacă în întreaga lume şi de mai bine de un an la "Nuevo Teatro Alcala" din Madrid. Nu mică ne-a fost mirarea când, în faţa teatrului madrilen, Gabriel Dorobanţu, Tatiana Lascu (artist acrobat), Mirela Boureanu şi balerinul Vali Roşca, solişti ai Teatrului Tănase, l-au recunoscut pe Ricard Reguant, regizorul musicalului "Chicago", care s-a bucurat de un succes enorm la Bucureşti, pe scena Teatrului Naţional. De data aceasta savura succesul musicalului "Grease" care a avut premiera pe 2 octombrie 2008 şi care se juca şi acum cu casa închisă. Norocul nostru a fost că, din dorinţa de a ne plimba pe Gran Via am ajuns la casă cu vreo 3-4 ore înainte de începerea spectacolului (era în timpul săptămânii) şi astfel am găsit bilete. Cele mai scumpe. După câteva zeci de minute aveam să... admirăm coada care depăşea cu mult clădirea teatrului.

Gabriel Dorobanţu şi Ricard Reguant

"A fost perfect!" – a spus Gabriel Dorobanţu după încheierea spectacolului. *"Am încercat să surprind un pas greşit, o nesincronizare... Nimic. Fără greşeală"* – l-a completat balerinul Vali Roşca. Aceasta ar fi sinteza cronicii unui musical cu distribuţie spaniolă, făcut celebru cu 30 de ani în urmă de John Travolta şi Olivia Newton John, protagoniştii ai filmului lansat pe 16 iunie 1978 şi regizat de Randal Kleiser. Şi poate că nu întâmplător toţi actorii, interpreţii şi corpul de balet au fost perfecţi. La casting s-au prezentat peste 1.000 de tineri artişti spanioli, aşa că regizorul Ricard Reguant, Manu Guix, cel care a semnat conducerea muzicală şi coregrafa Coco Comin au avut de unde alege. Şi i-au ales pe cei mai buni. Şi cum cei mai buni erau prea... mulţi, s-a hotărât ca "Grease" să se joace cu două distribuţii, la anumite intervale de timp. Am aflat abia după spectacol de la acelaşi Ricard Reguant că noi am avut privilegiul să asistăm la Premiera musicalului cu noua distribuţie. Sincer, nu s-a observat acest lucru. Parcă jucau de-o viaţă! Interpretarea personajelor, Danny Zuko (Tony Bernetti) şi a lui Vince Fontaine (Victor Diaz) - omul de la radio şi "Îngerul", coregrafia, orchestra, scenografia, costumele şi decorurile, verva şi pofta de spectacol ale tuturor artiştilor te făceau să te simţi pe Broadway. Şi asta în ciuda faptului că se cânta în castellană. A contat foarte mult şi alegerea distribuţiei, remarcabilă fiind asemănarea fizică dintre actori şi personajele peliculei lansate în 1978. Trebuie menţionat că în diferitele puneri în scenă ale musicalului "Grease" au jucat de-a lungul timpului actori precum Richard Gere, Brooke Shields, Rosie O'Donnell sau regretatul Patrick Swayze.

Exact în momentul în care credeam că spectacolul s-a terminat, iar artiştii erau prezentaţi în scenă pentru defilée-ul de final, muzica şi dansul au reînceput! Cu mai multă forţă şi cu mai multă prospeţime, vervă şi bucurie, de parcă abia atunci ei, artiştii, urcaseră pe scenă. Şi parcă abia atunci începea spectacolul. Această fantastică repriză muzicală de final a avut ca teme de referinţă, cele mai iubite piese – "Noches de Amor" ("Summer Nights"), "Tu Eras Para Mi" ("You're the One thet I Want") şi "Estamos Juntos" ("We Go Together"), care au ridicat sala în picioare. Ce am mai putea spune?! Că mai avem încă multe de învăţat în acest domeniu, că, dacă vă aflaţi la Madrid, nu trebuie să rataţi acest musical care a fost văzut până în prezent de peste 100.000 de spectatori (acesta s-a jucat între 2006-2008 şi la Teatrul «Victoria» din Barcelona şi a fost vizionat de 600.000 de spectatori!) şi că este păcat că nu am ştiut să păstrăm musicalul «Chicago» regizat de Ricard Reguant, care face furori cu spectacolele sale în Europa şi în SUA încă din 1987.

Puţină istorie...

După lansarea filmului «Grease», Olivia Newton-John a cunoscut consacrarea definitivă, asemeni lui John Travolta care a devenit în scurt timp superstar, deşi era deja cunoscut şi apreciat din filmul "Saturday Night Fever" şi din sitcom-ul de televiziune "Welcome Back Kotter". Filmul a primit în 1979 5 nominalizări la Globul de Aur şi a înregistrat record de încasări. "Hopelessly Devoted to You" a fost nominalizată în 1979 la categoria "Academy Award for Best Music – Original Song", dar *"Grease"* a fost muzica ce l-a consacrat definitiv pe Frankie Valli. Coloana sonoră a filmului a fost inclusă pe un album devenit Number One in mai multe ţări, dar melodia *"You're The One That I Want"* fusese lansată ca single înaintea lansării filmului şi a urcat vertiginos în top-urile de specialitate, fără ca aceasta să fi fost interpretată live până atunci. În Marea Britanie, cele două melodii cântate de duetul Travolta – Newton John, *"You're The One That I Want"* şi *"Summer Nights"*, au devenit hituri şi au fost cele mai bine vândute single-uri. După succesul enorm al filmului "Grease", s-a plănuit în 1982 o continuare - ***"Grease 2"***, dar singurele personaje care s-au păstrat au fost Blanche, Coach Calhoun, Eugene, Frenchy, Leo şi Principal McGee. Patricia Birch, coregraful filmului original, a fost regizorul care a realizat "nefericita" continuare, "Grease 2" fiind practic şi singurul său film. La eşec a contribuit şi echipa care a realizat castingul, chiar "Paramount" intenţiona atunci să transforme "Grease" într-o franciză de 3 remake-uri şi un serial TV, dar încasările au fost sub aşteptări. Astfel s-a renunţat la orice plan de viitor cu acest film. Filmul "Grease" a fost relansat în cinematografe în 1998, pentru a marca 20 de ani de la prima lui lansare pe piaţă şi a intrat imediat în top-ul "Entertainment Weekly's list" la categoria "Cele mai bune 50 de filme". (**Text şi foto: Oana Georgescu**)

"MISS" Ro-Mania

"Unde se găsesc cele mai frumoase fete? Răspuns: în România. Demonstrație: se face un casting, se ia ca arbitru Monica Columbeanu și se aleg 10 frumuseți autohtone. Ce urmează, vă vor dezvălui băieții de la Ro-Mania...".

Sunt de 14 ani pe piața muzicală românească și i-ați ascultat cântând alături de nume cunoscute ale muzicii populare românești, de Horia Brenciu sau de formația suedeză Rednex, atunci când au participat, doi ani la rând, la preselecția națională pentru Eurovision. Ei sunt Ro-Mania, adică, Răzvan, Ionuț și Cătălin.

În căutarea "Evelor"

De când străbat țara în lung și-n lat, dar și din experiența turneelor internaționale, cei de la Ro-Mania au ajuns și ei la concluzia că, dintre toate fetele pe care le-au întâlnit, ale noastre-s mai frumoase: *"Când suntem în străinătate reușim să recunoaștem o româncă dintr-o mie!"*. Cu același sentiment au revenit în țară și după turneul Callatis EuroTour, întreprins anul trecut în Austria, Germania, Belgia și Italia împreună cu formația K1 și cu soprana Felicia Filip. Așa că, dacă tot promovăm valorile românești peste hotare, de ce să nu se ducă vestea și despre frumusețea româncelor? Prin urmare, *"Am simțit nevoia să subliniem acest lucru și ne-am gândit să le dedicăm o melodie fetelor și femeilor din România, pe care s-o numim* «Cele mai frumoase»*. În videoclipul pe care-l vom realiza, vrem să apară cele mai frumoase românce". Și, uite așa, a apărut ideea campaniei "Cele mai frumoase", al cărei scop este să găsească 10 "EVE" de pe plaiurile noastre*. Concursul a demarat încă din aprilie pe site-ul formației, dar, pentru a avea ecoul dorit, cei de la Ro-Mania s-au gândit la o prezență feminină de top.

Ro-Mania și M. Columbeanu

Naționala feminină

Ro-Mania s-a oprit la Monica Columbeanu. Fără prea multe formalități, vedeta a acceptat să devină imaginea campaniei *"Cele mai frumoase"*, să reprezinte *"etalonul de frumusețe românească"*, după cum s-au exprimat Răzvan, Ionuț și Cătălin. În opinia lor, Monica se potrivește perfect tipologiei căutate: *"românca tânără și frumoasă, românca - soție, românca - mamă, românca de succes, care își reprezintă țara cu brio, care trăiește și simte românește".* Monica s-a implicat în această campanie fără a solicita avantaje materiale, iar prima apariție a celor patru a avut loc la Bucharest Fashion Week, unde băieții au susținut un minirecital în prima seară a festivalului. Dar greul de-abia acum vine: la concurs s-au înscris deja sute de fete, dar numai 10 dintre ele se vor califica în finală. Monica speră că vor găsi "câteva frumuseți emblematice specifice fiecărei zone a țării", iar participarea câștigătoarelor concursului la videoclip e doar primul pas al proiectului. Intenția celor de la Ro-Mania este să dea de veste și lumii că avem fete de invidiat și să realizeze o ședință foto pentru calendarul festivalului Callatis.

Deși pare o colaborare în premieră, Monica a adoptat "Callatis"-ul demult și a ținut să precizeze: *"Eu și echipa de la Callatis suntem ca o familie! La Callatis l-am cunoscut mai bine pe soțul meu, pe scena Callatis-ului am prezentat alături de Radu Fornea evenimentul «Iarna e ca vara»* (ediția de iarnă a festivalului Callatis - n.rep)*, îmi petrec vacanțele de cele mai multe ori la Mangalia… Ultima oară, am fost acolo împreună cu familia mea la slujba de Înviere"*.

Etno e din nou la modă

Nu este nici prima dată când Monica adoptă o ținută etno. A început cu serbările folclorice la care participa în copilărie, pe când făcea parte din corul școlii, și până la prezentările de modă ale colecțiilor cu influențe etno (Liza Panait și colecțiile sale sunt un exemplu): *"Îmi plac iile foarte mult. Le consider chiar foarte trendy. Asortate cu accesoriile potrivite, pot fi adevărate piese de rezistență. Eu promovez, de fiecare dată când am ocazia, tot ceea ce ține de moda românească. Particip de fiecare dată la Gala Universității de Artă și Design din Cluj și cred că avem într-adevăr în România valori care trebuie scoase la lumină"*, spune Monica, susținătoare a Proiectului lansat de Felicia Filip și K1 cu ocazia concertului «Balade din Carpați», proiect intitulat «Mândru să fii român – Ieși în lumină !».

(Text: **Alina Sopron,** Foto: **Robert David**)

Cântecele Bucureştilor

Ioan SĂTMĂREANU

Capitala României a împlinit cinci veacuri şi jumătate, prilej cu care au avut loc tot felul de manifestări, multe din ele insuficient popularizate. Păcat, mare păcat, mai ales pentru superbul concert de muzică uşoară românească găzduit de legendarul parc Cişmigiu. Tânăra organizatoare Mihaela Hoghiş a alcătuit, cu inspiraţie şi gust, o distribuţie pe care spectatorii (mulţi dintre ei simpli trecători prin parc, dar care nu s-au mai dezlipit din faţa scenei mai bine de 2 ore) au gustat-o din plin, antrenându-se chiar la dans, într-o ambianţă pe care Bucureştii nu au mai avut-o de multă vreme… Mihai Constantinescu a trecut în revistă marile sale şlagăre, anticipând spectacolul omagial de la Sala Palatului, la 40 de ani de carieră. Oana Sârbu a evocat cu farmec personalitatea lui Florin Bogardo, neuitând că a fost vedete filmului „Liceenii". O bucurie a fost întâlnirea cu proaspăta mămică, deloc uitată de public, Carmen Trandafir, urmărită cu interes, din… cărucior, de fetiţa sa (şi a comentatorului sportiv Emil Grădinescu), reamintindu-ne hit-urile scrise pentru ea de Marius Ţeicu şi George Natsis. Anastasia Lazariuc, la rându-i, a fost primită cu multă căldură, cele mai aplaudate fiind creaţiile lui Ion Aldea Teodorovici, pe versurile altui mare dispărut basarabean, poetul Grigore Vieru. Olimpian, Adrian Daminescu şi-a instalat tacticos laptopul şi a făcut o incursiune prin lumea evergreen-ului, dar ar fi fost de dorit să cânte şi câteva din cunoscutele sale succese autohtone. În sfârşit, Corina Chiriac a fost debordantă, antrenând întregul parc Cişmigiu, am spune, la bună-dispoziţie, antren, relaxare. Un concert minunat şi un singur regret. Că Primăria Capitalei n-a invitat-o şi pe Marina Voica, pentru că în mod normal şlagărul său „Bucureştiul e micul Paris" trebuia să fie leit-motivul serbărilor!

Mihai Constantinescu

Sărbători la Moineşti

Mihai CHIHER

Manifestări de mare diversitate, cele mai multe muzicale, au jalonat cele două zile de sărbătoare de la Moineşti. Aşa cum s-a observat şi anul trecut, tânărul şi ambiţiosul primar, ing. Viorel Ilie, a revigorat „Zilele municipiului Moineşti", mutându-le pe stadion şi conferindu-le o anvergură majoră. Aşa a fost şi în acest an, la a X-a ediţie, când, în ciuda crizei, a reuşit să antreneze toţi sponsorii locali şi să ofere două zile de mare complexitate artistică. Pilduitor este faptul că a acordat mult spaţiu artiştilor din zonă: grupuri de dans şi folclor de la Clubul elevilor, ansamblul Pashalidis, „Tăzlăuaşul", majorete, „Aven Amentza", trupa de dans Alina Dărmărescu, Otilia Purcaru, „Grai moldovenesc", „Ciobănaşil", „Ca la noi", clubul elevilor „Moţei", Maricica Ifrim, Diana Munteanu, Mihalea Roşu, ş.a. Şi anul acesta au venit din Rep. Moldova artiştii din raionul Cantemir, avându-i în frunte pe Nicolae Efsicov şi Natalia Bolocan. Ion Diaconu, Anişoara Porumbescu şi instrumentiştii de peste Prut au avut alături pe scenă pe rapsodul Mihai Ion şi pe membrii orchestrei „Grai moldovenesc" din Moineşti. Dar, se înţelege, atracţia maximă au exercitat-o vedetele selectate cu inspiraţie şi bun gust de Viorel Ilie şi de colaboratorul său Florin Lupancu. Stimulaţi şi de un public fierbinte şi avizat, au fost la mare înălţime Direcţia 5, Celia, Blaxy Girls, Matilda Pascal Cojocăriţa, Montuga, Blind Echoes. Focurile de artificii au încununat o manifestare de excepţie, cum nu sunt multe în ţară.

Celia

Decenii alături de Orchestra Radiodifuziunii...

Octavian URSULESCU

Pe vremuri i se spunea orchestra Radio-Televiziunii Române, cele două instituții fiind unite sub acelaşi stindard. De curând, Cristian Păunescu m-a invitat la TVR3 să vorbim despre această minunată orchestră – în studio se mai aflau Florian Lungu, Ionel Tudor – de 15 ani dirijorul ei –, Dan Dimitriu, Cristian Teodorescu. Am discutat despre amintirile fiecăruia dintre noi, cu imensă emoție, fiindcă se împlinesc 60 de ani de când orchestra a fost înființată. S-a pomenit acolo numele lui Marcel Ionescu, dar mai ales a fost evocată figura legendară a lui Sile Dinicu, de la a cărui naştere, iată, se împlinesc 90 de ani. „Meşterul", cum îi spuneau toți, a fost cel care, prin prestigiul său de **muzician-nepereche**, a conferit prestigiu acestui ansamblu. Era aspru cu instrumentiştii, dar îi apăra de fiecare dată, ca un tată protector. Îmi aduc aminte că la un festival de la Mamaia organizatorii programaseră repetițiile în plină caniculă. Teatrul de vară nu era acoperit, cum cred că nu este nici astăzi, aşa încât soarele îi năucea pe bieții instrumentişti, nevoiți să stea nemişcați pe scaune ore în şir. Sile Dinicu a făcut un scandal monstruos şi nimeni de la Consiliul Culturii n-a îndrăznit să i se opună, drept care repetiția a fost mutată la o oră mai...umbroasă. Ca prezentator de 13 ori al Festivalului de la Mamaia, dar şi al atâtor spectacole importante desfăşurate în acompaniamentul Big-band-ului Radio – **„Melodii"**, **„Şlagăre** în devenire", „Steaua fără nume", emisiuni de varietăți – am asistat deseori la repetiții, fascinat de fiece dată de rigoarea şi seriozitatea sa. Avea un auz muzical *mai mult decât perfect* – dacă se poate spune aşa: detecta orice greşeală, cât de mică ar fi fost ea. Avea şi o memorie prodigioasă; după ce *trecea* o dată peste o piesă, aproape nu se mai uita pe partitură. Cine poate uita momentul când ridica mâna cu bagheta? Se făcea o linişte mormântală, nu se auzea nici musca! Mare păcat că s-a renunțat la celebrul semnal muzical al orchestrei: era o carte de vizită, o legătură peste timp!

S. Dinicu, H. Mălineanu

Sile Dinicu avea o considerație deosebită față de acei compozitori-muzicieni de mare valoare, pe care i-a luat alături de el de foarte tineri, anticipând poate faptul că, peste ani, îi vor prelua bagheta în fruntea orchestrei. Este cazul lui Ion Cristinoiu, baterist în orchestră la una din primele ediții ale „Cerbului de Aur" de la Braşov, la sfârşitul anilor '60 ai secolului trecut (ce greu îmi vine să spun asta!), precum şi al lui Ionel Tudor, promovat ca pianist al big-band-ului pe când era încă „junior". Lui Cristinoiu, îmi aduc aminte, i-a dirijat impecabil toate creațiile, iar la reluarea festivalului de la Mamaia, în 1983 (...fusese întrerupt în 1976...) am asistat la o discuție între ei, în care îi spunea regretatului compozitor – care avea unele îndoieli – că piesa acestuia, „Încrederea", este o bijuterie şi că va câştiga un premiu: cântată impecabil de Marina Voica, deloc preferată de regimul zilei, melodia a cucerit un premiu important, deşi merita Trofeul. La fel şi cu creațiile lui Ionel – aproape că îndrăznesc să afirm că Sile Dinicu i-a dorit pe amândoi urmaşi ai săi, cunoscându-le valoarea uriaşă! Sile Dinicu era şi un personaj pitoresc: purta o pălărie cu boruri largi, iar automobilul lui, Chevrolet Impala, făcea senzație – îmi închipui că nu prea mergea cu el, consuma imens, iar benzina era atunci o problemă chiar şi pentru o personalitate ca el! La Mamaia, în zilele premergătoare festivalului, erau faimoase partidele de cărți pe care le încingea cu bunii săi prieteni: Radu Şerban, George Grigoriu, Temistocle Popa, Vasile Veselovski, Gioni Dimitriu, Horia Moculescu... Îmi aduc aminte că m-a invitat şi pe mine o dată, nici nu mai ştiu cum m-am scuzat, deşi aş fi vrut să fiu alături de aceşti coloşi, eu, un tânăr prezentator...

A crezut mult în diverşi artişti, i-a sprijinit, i-a îndrumat, între ei – la loc de frunte – fiind Jeanina Matei sau Eva Kiss. Activitatea dirijorală nu i-a lăsat, din păcate, prea mult timp pentru compoziție, totuşi „Meşterul"» ne-a dăruit câteva creații memorabile. Între ultimele spectacole alături de el, pe scena Sălii Radio, mă duce gândul la unul în care semna un potpuriu din cele mai celebre refrene dedicate Bucureştilor, între care figura şi o piesă a sa. Ultima oară l-am văzut pe marele dirijor în aceeaşi sală de concerte: eu - pe scenă, el - în lojă. L-am omagiat, s-a ridicat în picioare cu mare greutate (pentru că suferise un atac cerebral): a fost aplaudat minute în şir de întreaga audiență! A fost ultima sa apariție în public…

Sile Dinicu, Ion Cristinoiu nu mai sunt, dar, de fiecare dată când vorbesc de big-band-ul Radio, simt o emoție specială, mă gândesc la ei, la Sandu Avramovici, Dan Mândrilă, Nicu Dumitrescu, Corneliu Meraru, Nelu Marinescu, Alin Constanțiu şi toți muzicienii de legendă ai acestei orchestre minunate…Unii mai sunt printre noi, să-i cinstim cum se cuvine !

Vasile V. Vasilache: „Dreptul la neuitare”

Excepțional acest dublu album editat de Electrecord (ca de obicei, felicitări directoarei Cornelia Andreescu), însoțit de un booklet care de fapt este un volum de 30 de pagini! Toți prietenii şi colaboratorii aştern gânduri şi amintiri calde, emoționante

despre acest maestru al compoziției, în egală măsură un om vesel, dezinvolt, hâtru, mereu cu câteva glume pe buze. Realizarea i se datorează văduvei creatorului, Marilena, care îşi vede cu siguranță misiunea îndeplinită după ani de eforturi. Pe cele 2 CD-uri putem reasculta nu mai puțin de 41 de melodii (două dintre ele apar în dublă versiune – e vorba de celebrele „Ploaia şi noi” şi „Vechiul pian”). La ce titluri să ne oprim? Cert este că nu lipsesc nici „Nu ştiam că mă iubeşti şi tu”, „De veghe la porțile iubirii”, „Cine eşti tu?”, „Dorul”, „Şi voi uita”, „Pentru tine dragoste”, „În ochii tăi, în ochii mei”, „Bună dimineața soare”, „Numai cerul şi pământul”, „Unde ți-e gândul?”, „Aş vrea să fiu”… Dar mai ales este cea mai impresionantă şi mai completă colecție de mari voci ale muzicii noastre uşoare, de la Mirabela Dauer, Aurelian Andreescu, Margareta Pâslaru, Marina Voica, Doina Badea, Angela Smilea, Stela Enache, Monica Anghel, Doina Spătaru, Cornel Constantiniu, Dan Spătaru, Dida Drăgan, Adrian Romcescu la Acvilina Severin sau 3T. Ne reîntâlnim şi cu marii actori Ştefan Bănică, Dumitru Rucăreanu, Cristina Stamate, Nicu Constantin, Nicolae Dinică sau cu solista din Belgia, Kalinka. Acest dublu album sperăm să deschidă seria unor materiale discografice dedicate compozitorilor noştri de frunte, a căror moştenire este impresionantă!

ExclussiV: „Pentru că te iubesc/ Povestiri din Bucureşti”

Cu adevărat remarcabil acest dublu album al soților Bianca şi Marian Sârbu, reuniți sub titulatura ExclussiV! Ea, Bianca, actriță la Teatrul de revistă „C. Tănase”, este posesoarea unei voci excepționale şi are şarm, feminitate, pe care le-a pus în valoare plenar la marele spectacol „Remember Dan Spătaru” de la Sala Palatului. El, Marian, este un instrumentist (keyboards, e-drums, synthesisers) şi orchestrator remarcabil. Cei doi semnează împreună 9 din cele 11 melodii ale primului album (saxofon – Adrian Petrescu), dintre care remarcă titlurile „I Cried” (cu videoclip inclus), „Eşti iubirea mea” (feat. Adrian Enache), „Prima oară”, „Dor,” „Pentru că te iubesc”, „Numai eu”. Ca un balsam pentru suflet este al doilea CD, incluzând melodii nemuritoare, pe care protagoniştii ni le restituie în versiuni emoționante: „Fetițele din Bucureşti” (I. Vasilescu), „Trurli” (V. Vasilache),

„Coşarul”, „Suflet candriu de papugiu” (N. Kirculescu), „Ce cauți tu în viața mea” (Mălineanu), „Cel mai frumos tango” (Vasilescu), „Lalele” (T. Popa), „Salcia” (H. Moculescu), „Merit eu” (Veselovski), „De-ar fi să vii” (Wilmanyi). Aranjamente: Marius Vernescu (de asemenea keyboards), Bianca şi Marian Sârbu. Editat de Stage Expert şi distribuit de A&A Record, albumul beneficiază de sprijinul unor oameni care-şi leagă astfel numele de un produs muzical de mare calitate – Sorin Fodoreanu, Ioan Potârniche. Înregistrări, mixaj, mastering – Stage Expert; imprimare, editare, preproducție, mixaje – ing. Felix Rădulescu. Un dublu album – bijuterie, cu o grafică de lux şi un nume de care trebuie să ținem seama: ExclussiV!

Autentic: „Viață, viață”

La casa de producție Big Man, Denis Mihai şi Cătălin Bota, cei doi componenți ai valorosului grup

Autentic, ne propun un album plin de savoare şi de culoare, cu 9 compoziții în manieră folclorică-etno semnate de Florin Mariş şi cu 4 prelucrări din folclor. Pe CD întâlnim şi alte nume binecunoscute, cum ar fi Raoul (versurile la piesa „Ciobănaşul”), Cristian Faur (aranjamente orchestrale inspirate), Dan Lăzărică (vioară). Cătălin şi Denis sunt în mare vervă, cucerindu-ne cu titluri cum ar fi „Buzele de miere”, „Florile dalbe din tei”, „Viața e un dar”, „Joacă hora”, „Omule cinsteşte-ți soarta”. Senzația discului o constituie colaborarea cu două voci excepționale, adevărate prietene şi în viață, şi pe scenă: Mirabela Dauer („Măi bădiță, Petre măi”, „Călător”) şi Maria Dragomiroiu („Cântece de dor”). Şi din acest motiv, CD-ul nu trebuie ratat!

Eva Kiss: „Amintiri”

Până la albumul pe care i l-a promis casa Electrecord, prin dna directoare Cornelia Andreescu, valoroasa noastră solistă ne

demonstrează că nici în țara de adopție, Danemarca, n-a uitat şlagărele româneşti care au făcut-o celebră. Soțul artistei, muzicianul Constantin Radu, semnează atât coperta, cât mai ales masterizarea digitală a celor 17 piese, operație efectuată în studioul Rakiss din Copenhaga (care, aşa cum spune şi numele, le aparține). Înafară de un titlu care nu putea lipsi, „Puterea dragostei", avem de-a face numai cu creații româneşti, aparținând acelor maeştri cu care Eva Kiss a colaborat (şi o va mai face, sperăm!) şi pe care nu i-a uitat: Camelia Dăscălescu, Temistocle Popa, Jolt Kerestely, Dan

Stoian, Ionel Tudor, Dan Dimitriu, Ştefan Kardoş, Boroş Zoltán, Mihai Grigoriu, Dan Beizadea, Dani Constantin, Dan Ştefănică, Dragoş Nedelcu… Este absolut emoționantă reascultarea unor cântece cum ar fi „Tăcutele iubiri", „Anotimpul speranțelor", „Acele veri ale iubirii", „Nu asculta", „E toamnă iar", „Nu vreau să te mai pierd", „Pentru mama mea", „Cântați cu dragoste", ceea ce ne face să aşteptăm cu nerăbdare un „Best of" şi la Electrecord!

Savoy: „O viață şi încă o zi"

Acest „Best 6", editat de casa ElectroStar din Oneşti, dovedeşte încă o dată prolificitatea de excepție a compozitorului Marian Nistor. Cele 16 piese compuse de el, cântate împreună cu Dorina Paraschiv Nistor, soția sa, ne dezvăluie un univers melodic de o uluitoare diversitate, strălucind literalmente titluri cum ar fi „Frunza mea albastră", „Pe o rază de lumină", „Fata mării", „Rugăciune", „Haiducul", „Iubirea s-o aducem pe

pământ", „Vis pierdut". Ca de obicei, Marian Nistor scrie numai pe versuri adevărate, alese de el din cărțile unor mari poeți: Eminescu, Vieru, A. Păunescu, D. Matcovchi, Radu Stanca, Panait Cerna. Orchestrațiile sunt semnate de compozitor, iar imprimările şi masterizarea efectuate la Midi Sound Studio (Jolt şi Andrei Kerestely), Drăgan Music (Mircea Drăgan). Eugen Ungureanu se poate mândri cu un produs valoros al casei sale de producție, care duce mai departe legenda Savoy!

Mihaela Sabău, Ciprian Istrate: „Cântece de pe Mureş şi Târnavă"

Invitat ca de obicei în chip de vedetă la „Zilele Chiherului" de către inimosul primar Emanoil Hurdugaci, interpretul Ciprian Istrate şi-a lansat

aici, la ediția 2009, două noi albume. Primul ni-l înfățişează alături de formația „Ceteraşii de pe Câmpie", al doilea este cel recenzat în acest colț de pagină. Recomandat cu căldură în booklet de Gelu Furdui de la Radio Cluj, albumul include 19 titluri din zonele evocate în titlu, dintre care unul în duet (Jiana). Piese frumoase, puse în valoare de vocile calde ale celor doi şi de un acompaniament de calitate, asigurat de orchestra „Ardealul", dirijor Emil Mihai. CD-ul este editat de casa de producție Libris din Braşov, care încurajează permanent talentele din această zonă. Căci nu degeaba e Chiherul cea mai frumoasă comună din România!

Anastasia Lazariuc: „Dor de mamă"

În florilegul de vedete ale cântecului promovate de casa Ovo Music a lui Ovidiu Komornyik se înscrie, iată, odată cu acest album, şi Anastasia Lazariuc. În cuvinte calde, simple, artista îşi sintetizează în booklet viața şi cariera, regretând pierderea mamei, anul trecut. Ei îi dedică acest CD remarcabil, reunind, pe lângă o creație a lui Adrian Romcescu ("Un dor în urma ta"), nu mai puțin de 17 cântece aparținând compozitorilor basarabeni. Între cei mai cunoscuți la noi: Petre Teodorovici, Iurie Sadovnic, Jan Raiburg, Nicolae

Caragia (stabilit, după cum se ştie, în România), Anatol Dumitraş. Aşa cum s-a putut constata şi în ampla emisiune consacrată ei de OTV, Anastasia rămâne fidelă filonului romantic, cu titluri cum ar fi: "Casa mea", "Astă vară", "Prietenii", "Mama", "Cupa de cristal", "Revino", "Prima întâlnire".

Sosită în România exact în urmă cu dună decenii, artista are deja un loc privilegiat în inima melomanilor.

Raoul, mereu surprinzător

Octavian URSULESCU

Ca şi în politică, există şi în muzică „grupul de la Cluj“ (e vorba, de fapt, de judeţ, adică de Turda şi Câmpia Turzii)! Fuego, Andra, Raoul sunt tineri, frumoşi, talentaţi, au multă personalitate, lumea la picioare, pentru că succesul le surâde din plin. La numai 30 de ani, împliniţi anul acesta, Rareş Borlea-Raoul se poate mândri cu 7 albume solistice şi încă 4 scrise şi produse pentru alţi artişti, la loc de frunte fiind colaborarea cu Mirabela Dauer, marea cântăreaţă reinventându-se graţie spiritului viu, noutăţii şi prospeţimii aduse de compoziţiile lui Raoul. Revista « Actualitatea Muzicală », editată de Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România, i-a acordat recent premiul intitulat « Revelaţia anului 2008 », la care se adaugă o altă distincţie importantă, primită din partea Trustului de presă « Ambasador » din Târgu-Mureş, semn că epoca acumulărilor s-a încheiat şi încep să vină recunoaşterile pentru acest cantautor cu voce caldă, catifelată. Raoul munceşte mult, când îl cauţi este în studio, la Cluj-

Napoca sau la Bucureşti, compune (a scris cântece remarcabile pentru Maria Dragomiroiu, duetul Autentic, pentru o solistă din Israel şi mulţi alţii), orchestrează, scrie versuri de mare sensibilitate. Când l-am prezentat pentru prima dată pe scena de la *Splendid Beach* din Eforie-Sud, a lui Dorel Constantin Onaca, am fost uimit de faptul că numai după câteva apariţii spectatorii îi fredonau deja câteva refrene. Anii au trecut şi m-am lămurit, Raoul ştie să meargă la sufletul omului cu cântece simple, adevărate, curate. Este şi cazul albumului de faţă. Cu o duzină şi jumătate de cântece care te ridică de pe scaun, cu ritmică acaparatoare, magnetică şi cu versuri minunate aparţinând protagonistului. Este vorba de un melanj de stiluri componistice, albumul fiind extrem de divers, pornind de la mari succese ale muzicii uşoare din Balcani. Avem *bouzouki* cu un virtuoz autentic din Cipru, *balalaică*, culori timbrale surprinzătoare. Un album plin de culoare şi lumină, cântând plenar dragostea, cu o piesă titulară în care Raoul recunoaşte sincer că este « Egoist » : în dragostea lui pentru muzică şi pentru public, ne vrea doar pentru el !

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE EDITURA MUZICALĂ CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL ŞI ÎN COLABORARE CU U.N.M.B.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Director: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Adrian IORGULESCU

Semnează în acest număr:
George BALINT, Dan BUCIU, Carmen CHELARU, Constanţa CRISTESCU, Bujor DÂNŞOREAN, Gheorghe FIRCA, Oana GEORGESCU, Loredana IAŢEŞEN, Doru IONESCU, Madeleine KARACAŞIAN, Florian LUNGU, Petruţa MĂNIUŢ, Doina MOGA, Florinela POPA, Doru POPOVICI, Constantin-Tufan STAN, Carmen STOIANOV, Eugen TODEA, Florin-Silviu URSULESCU

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x